

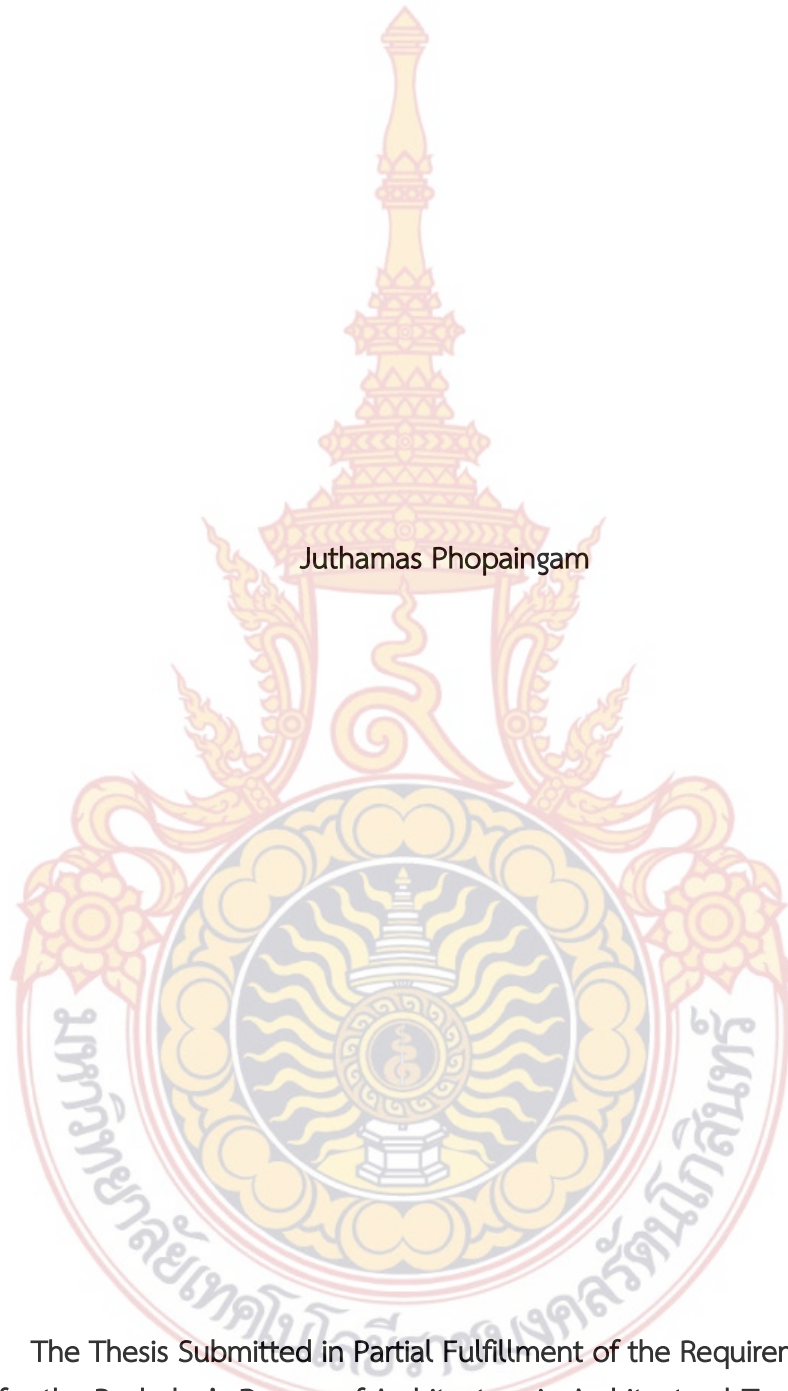
โครงการฟื้นฟูและอนุรักษ์ ย่านบางเหนียว จังหวัดภูเก็ต

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาสถาปัตยกรรมและการออกแบบชุมชนเมืองคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
ปีการศึกษา ๒๕๖๐

Renovation and Conservation of Bangneaw Community, Phuket

Juthamas Phopaingam

The Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Bachelor's Degree of Architecture in Architectural Technology
Department of Architectural and Urban Design, Faculty of Architecture and Design
Rajamangala University of technology Rattanakosin
Academic Year 2017

หัวข้อวิทยานิพนธ์ : โครงการฟื้นฟูและอนุรักษ์ ย่านบางเหี้ยว จังหวัดภูเก็ต
 ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์ : นางสาวจุฑามาศ โพธิ์ไพงาม
 อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ฐิติมา สิริหิรัณยานนท์
 คณะ : สถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ

บทคัดย่อ

โครงการฟื้นฟูและอนุรักษ์พื้นที่ชุมชนย่านบางเหี้ยว จังหวัดภูเก็ต มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นมาของการตั้งถิ่นฐาน รูปแบบวิถีชีวิตชุมชนไทยจีน เป็นวิถีชีวิตดั้งเดิมของพื้นที่ที่มีเอกลักษณ์ทางด้านการประกอบอาชีพชาวประมงก้อจ้าน ประเพณีพ้อต่อ และประเพณีถือศีลกินผัก รวมถึงลักษณะทางสถาปัตยกรรมแบบชิโนโปรตุกีส ซึ่งในปัจจุบันจังหวัดภูเก็ตเป็นเมืองแห่งการท่องเที่ยวที่ติดอันดับต้นๆ ของประเทศไทย ทำให้ทางภาครัฐได้มีแผนในการพัฒนาระบบขนส่งมวลชน รถไฟฟ้ารางเบา เพื่อส่งเสริมทางระบบเศรษฐกิจการท่องเที่ยว ให้สามารถเดินทางได้สะดวกและรวดเร็วมากขึ้น จึงพบว่าพื้นที่ที่มีความเหมาะสมและจำเป็นที่จะทำการฟื้นฟู และอนุรักษ์พื้นที่ชุมชนย่านบางเหี้ยว

ผลการศึกษาพบว่า พื้นที่ย่านบางเหี้ยว จังหวัดภูเก็ต เป็นพื้นที่ที่มีเอกลักษณ์ในด้านวิถีชีวิต ประเพณี และรูปแบบสถาปัตยกรรมชิโนโปรตุกีส แต่การพัฒนาที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วเกิดการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของรูปแบบสถาปัตยกรรม ทำให้สถาปัตยกรรมแบบชิโนโปรตุกีสลดลง ซึ่งเป็นพื้นที่ต่อเนื่องระหว่างถนนกลาง (ตลาดใหญ่) เป็นจุดเชื่อมรูปแบบสถาปัตยกรรมชิโนโปรตุกีส กับสวนสาธารณะสะพานหิน ที่เป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศป่าชายเลน และเป็นพื้นที่ที่มีแม่น้ำสายสำคัญของตัวเมืองภูเก็ตอย่าง คลองบางใหญ่ ไหลผ่านเกิดเป็นวิถีชีวิตประมงก้อจ้าน แต่เนื่องด้วยวิถีชีวิตชุมชนที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้วิถีชีวิตประมงก้อจ้านค่อยๆ หายไป เหตุผลดังกล่าวทำให้เกิดแผนการฟื้นฟูและอนุรักษ์พื้นที่ย่านบางเหี้ยวขึ้น ได้แก่ แผนด้านการพัฒนาการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ให้เกิดคุณค่ามากยิ่งขึ้น แผนการจัดการระบบการสัญจร การพัฒนาการเชื่อมต่อไม่ว่าจะเป็นเพิ่มเส้นทางเดินเท้า ทางจักรยาน เพื่อเชื่อมโยงการเข้าถึงของคนในพื้นที่ การขยายถนนเพื่อพัฒนาระบบรถไฟฟ้ารางเบา แผนการอนุรักษ์ ฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรม การกำหนดแนวทางในการฟื้นฟูและอนุรักษ์รูปแบบสถาปัตยกรรม ให้เป็นจุดเด่นที่สามารถพัฒนาเพื่อการท่องเที่ยว พร้อมส่งเสริมด้านเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน และแผนการปรับปรุงฟื้นฟูภูมิทัศน์ภายในพื้นที่ให้เกิดความสวยงามดึงดูดให้นักท่องเที่ยวให้เข้ามาศึกษา และสัมผัสกับเอกลักษณ์ของพื้นที่ย่านบางเหี้ยว

ลายมือชื่อนักศึกษา ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

สาขาสถาปัตยกรรมและการออกแบบชุมชนเมือง ปีการศึกษา ๒๕๖๐

Thesis title : Renovation and Conservation of Bangneaw Community,
Phuket
 Researcher : Juthamas Phopaingam
 Thesis advisors : Assistant Professor Thitima Sirihirunyanond
 Faculty : Architecture and Design

ABSTRACT

The purpose of the project to study the history of establishment of Thai-Chinese community and lifestyle which is original way of life and unique. In the area has the fishery career of Por-Jan fisher, Por-Tor festival and the traditional of eating vegetarians. It also has the Sino-Portuguese architecture style. Presently, Phuket province is one of well-known tourist city of Thailand. The government has a plan to develop the transportation for facilitating the tourism economic. Therefore, it is appropriate to rehabilitation and conservation in Bangneaw.

The study indicated that Bangneaw, Phuket province has a unique style of life, beautiful tradition and uniquely Sino-Portuguese architecture style. However, rapid development has caused the change of Sino-Portuguese architecture style which is connected to Talang road (Lad Yai) It is the sightseeing spot of Sino-Portuguese architecture and Sapan Hin park. Sapan Hin park is the mangrove ecological attractions which has the important river of Phuket called Klong Bang Yai has flew through. This river is sourced of fishery lifestyle. The change of community lifestyle is caused to the slowly disappearance and this is the reason of this project. The project that we will be doing are the development of land usage plan, traffic management plan, building more sidewalk and bicycle way. All the plan will be a good approachability to the villagers of Bangneaw. The last plan is cultural heritage conservation. Determining guidelines for rehabilitation and conservation of architecture style for the tourist attraction spot, to improve the economic and quality of community lifestyle. Improving the landscape to be beautiful and attract the tourists to visit and get in touch to the uniquely beautiful of Bangneaw.

Signature of Student..... Signature of advisor.....
 Architecture and Urban Design Academic year 2017

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้จะไม่สามารถพิมพ์ขึ้นได้เลย ถ้าไม่มีคุณแม่คุณพ่อ พี่สาว คุณลุง ที่คอยสนับสนุน และช่วยเหลือทั้งแรงทรัพย์ แรงกาย แรงใจที่คอยเกื้อหนุนตลอดเวลาตั้งแต่ได้เข้ารับการศึกษานจนจบการศึกษาในครั้งนี้

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สามารถสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยคำแนะนำและความกรุณาของอาจารย์ที่ปรึกษาผู้ช่วยศาสตราจารย์ฐิติมา สิริหิรัณยานนท์ ที่ให้คำแนะนำและความรู้ เสนอแนะแนวทางในการทำงาน ให้คำแนะนำในข้อบกพร่องต่างๆ ในงานวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างดี จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณท่านคณะอาจารย์สาขาสถาปัตยกรรมและการออกแบบชุมชนเมืองทุกท่านที่ให้ความรู้ ในการศึกษาตลอดระยะเวลา ๕ ปี ที่คอยสนับสนุน คอยให้คำปรึกษา และแนะนำแนวทางในการเรียน ทำให้รู้และเข้าใจในวิชาทางด้าน Urban มากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณท่านคณะกรรมการทุกท่าน ที่สละเวลาให้คำแนะนำข้อคิดเห็นที่ดีและมีประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้

ขอขอบคุณหน่วยงาน เทศบาลนครภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต และกรมโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดภูเก็ต ที่ให้ข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ขอขอบคุณนางสาวรดา มโนเกื้อกุล และครอบครัว ที่ให้ความช่วยเหลือทางด้านที่พัก การเดินทาง และคอยสนับสนุนตลอดที่เดินทางลงไปสำรวจพื้นที่ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ขอขอบคุณนางสาวเยฮา วารีศรี และครอบครัว ที่ให้ความช่วยเหลือทางด้านที่พัก การเดินทาง และคอยสนับสนุนตลอดที่เดินทางลงไปสำรวจพื้นที่ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ขอขอบคุณน้องๆ ทุกคนที่มีส่วนร่วมช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้เป็นอย่างมาก อยู่ช่วยตัดโมเดลจนถึงเช้าทุกวัน ถึงจะมีงานที่ต้องส่งก็ยังสละเวลามาช่วย ขอขอบคุณต้าที่ช่วยทำวีดีโอนำเสนอในครั้งนี้ ขอขอบคุณเพื่อนที่น่ารักทุกคนที่คอยช่วยงาน และเป็นกำลังใจให้กันตั้งแต่เริ่มทำหัวข้อวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

นางสาวจุฑามาศ โพธิ์ไพงาม

ผู้จัดทำวิทยานิพนธ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญแผนผัง	ช
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ญ
สารบัญแผนภูมิ	ฎ
สารบัญแผนที่	ฏ
บทที่ ๑ บทนำ	
๑.๑ ความเป็นมาของโครงการ	๑-๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการศึกษา	๑-๒
๑.๓ ขอบเขตการศึกษา	๑-๓
๑.๓.๑ ขอบเขตด้านพื้นที่	๑-๓
๑.๓.๑.๑ พื้นที่ศึกษา	๑-๓
๑.๓.๑.๒ พื้นที่โครงการ	๑-๕
๑.๓.๒ ขอบเขตด้านเนื้อหา	๑-๗
๑.๔ ขั้นตอนและวิธีดำเนินการศึกษา	๑-๗
๑.๕ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๑-๗
๑.๖ คำจำกัดความ	๑-๘
บทที่ ๒ แนวความคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
๒.๑ แนวความคิดการฟื้นฟูเมือง (Urban Renewal)	๒-๑
๒.๒ แนวความคิดหลักของการอนุรักษ์ชุมชนเมือง และสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม	๒-๒
๒.๓ แนวความคิดนวัตกรรมการปรับปรุงฟื้นฟูเมืองสำหรับมวลมนุษย์ (Form-Based Codes)	๒-๓
๒.๔ แนวความคิดการเติบโตอย่างชาญฉลาด (Smart Growth)	๒-๖
๒.๕ กรณีศึกษา	๒-๗
๒.๕.๑ กรณีศึกษาต่างประเทศการอนุรักษ์อาคารเก่าในย่าน Emerald hill ประเทศสิงคโปร์	๒-๗
๒.๕.๒ กรณีศึกษาต่างประเทศย่าน ซินเทียนตี้ เชียงไฮ้ ประเทศจีน	๒-๙
สรุปบทที่ ๒	๒-๙

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๓ การศึกษาที่ตั้งและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	
๓.๑ พื้นที่ศึกษา	๓-๑
๓.๑.๑ ข้อมูลด้านกายภาพ	๓-๑
๓.๑.๑.๑ ลักษณะที่ตั้งและภูมิประเทศ	๓-๑
๓.๑.๑.๒ ระบบโครงข่ายการสัญจร	๓-๓
๓.๑.๑.๓ การใช้ประโยชน์ที่ดิน	๓-๖
๓.๑.๑.๔ โครงสร้างสาธารณูปโภค	๓-๘
๓.๑.๑.๕ โครงสร้างสาธารณูปการ	๓-๘
๓.๑.๒ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคม	๓-๑๑
๓.๑.๒.๑ ชุมชนและประชากร	๓-๑๑
๓.๑.๒.๒ กิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม	๓-๑๑
๓.๑.๓ กฎหมาย ข้อมูล และโครงการที่เกี่ยวข้อง	๓-๑๓
๓.๑.๓.๑ กฎหมายและมาตรการที่เกี่ยวข้อง	๓-๑๓
๓.๑.๓.๒ โครงการและแผนงานที่เกี่ยวข้อง	๓-๑๗
๓.๒ พื้นที่โครงการ	๓-๑๙
๓.๒.๑ การกำหนดขอบเขตพื้นที่โครงการ	๓-๑๙
๓.๒.๒ ประวัติศาสตร์และวิวัฒนาการของพื้นที่โครงการ	๓-๒๒
๓.๒.๓ ข้อมูลด้านกายภาพ	๓-๒๕
๓.๒.๓.๑ โครงข่ายการสัญจรและการเข้าถึง	๓-๒๕
๓.๒.๓.๒ การใช้ประโยชน์ที่ดิน	๓-๒๗
๓.๒.๓.๓ การใช้ประโยชน์อาคาร	๓-๒๙
๓.๒.๓.๔ กรรมสิทธิ์ที่การถือครองที่ดิน	๓-๓๑
๓.๒.๓.๕ โครงสร้างสาธารณูปการ	๓-๓๓
๓.๒.๓.๖ มวลอาคารและพื้นที่ว่าง	๓-๓๓
๓.๒.๓.๗ ลักษณะสถาปัตยกรรมและภูมิสถาปัตยกรรม	๓-๓๖
๓.๒.๓.๘ ความสูงอาคาร	๓-๓๙
๓.๒.๓.๙ มรดกวัฒนธรรม	๓-๔๑
๓.๒.๓.๑๐ องค์ประกอบทางจินตภาพ	๓-๔๓
๓.๒.๓.๑๒ ความเป็นสถานที่	๓-๔๖
๓.๒.๔ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคม	๓-๔๖
๓.๒.๔.๑ สภาพชุมชนและลักษณะทางสังคม	๓-๔๖
๓.๒.๔.๒ กิจกรรมทางเศรษฐกิจ	๓-๔๘
สรุปบทที่ ๓	๓-๔๘

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๔ การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นที่โครงการ	
๔.๑ การวิเคราะห์ศักยภาพและปัญหาพื้นที่โครงการ	๔-๑
๔.๑.๑ ศักยภาพของพื้นที่โครงการ	๔-๑
๔.๑.๒ ปัญหาพื้นที่โครงการ	๔-๑
๔.๒ การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภาวะคุกคาม	๔-๒
๔.๓ สรุปวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภาวะคุกคาม	๔-๓
๔.๔ สรุปทิศทางและแนวโน้มการเจริญเติบโตของชุมชน	๔-๘
๔.๕ สรุปวิเคราะห์ข้อดี-ข้อเสีย และการแก้ไขของพื้นที่	๔-๘
สรุปบทที่ ๔	๔-๙
บทที่ ๕ การกำหนดรายละเอียดโครงการและการออกแบบวางผังโครงการ	
๕.๑ วิสัยทัศน์ในการพัฒนา	๕-๑
๕.๒ แนวคิดในการออกแบบและวางผัง	๕-๒
๕.๓ แผนการปรับปรุงและฟื้นฟูพื้นที่	๕-๔
๕.๓.๑ แผนการพัฒนาการใช้ประโยชน์ที่ดิน	๕-๔
๕.๓.๒ แผนการจัดการระบบการจราจร	๕-๖
๕.๓.๓ แผนการอนุรักษ์พื้นที่ศิลปวัฒนธรรม	๕-๙
๕.๓.๔ แผนการปรับปรุงฟื้นฟูภูมิทัศน์	๕-๑๓
๕.๔ รายละเอียดโครงการและรูปทัศนียภาพ	๕-๑๖
๕.๔.๑ รายละเอียดโซน A มีพื้นที่ทั้งหมด	๕-๑๖
๕.๔.๒ รายละเอียดโซน B มีพื้นที่ทั้งหมด	๕-๑๗
๕.๔.๓ รายละเอียดโซน C มีพื้นที่ทั้งหมด	๕-๑๙
๕.๔.๔ รายละเอียดโซน D มีพื้นที่ทั้งหมด	๕-๒๐
๕.๕ ภาพทัศนียภาพภายในโครงการ	๕-๒๒
๕.๖ รูปด้านของโครงการ	๕-๒๕
๖.๗ การจัดทำแผนดำเนินงาน	๕-๒๗
สรุปบทที่ ๕	๕-๒๙
บทที่ ๖ สรุปข้อเสนอแนะ	
๖.๑ สรุปผลการฟื้นฟูและอนุรักษ์พื้นที่โครงการ	๖-๑
๖.๒ แนวทางการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ	๖-๒
๖.๓ ข้อเสนอแนะในครั้งต่อไป	๖-๓

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บรรณานุกรม
ภาคผนวก
ประวัตินักศึกษา

สารบัญแผนผัง

หน้า

แผนผังที่ ๕.๑ ผังวิสัยทัศน์การฟื้นฟูและอนุรักษ์ ย่านบางเหนียว จังหวัดภูเก็ต

๕-๑

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๓.๑ แสดงรูปภาพโครงข่ายการสัญจรภายในพื้นที่ศึกษา	๓-๔
ตารางที่ ๓.๒ แสดงรูปโครงสร้างสาธารณูปโภคภายในพื้นที่ศึกษา	๓-๙
ตารางที่ ๔.๑ แสดงการวิเคราะห์จุดแข็งและโอกาส	๔-๓
ตารางที่ ๔.๒ แสดงการวิเคราะห์จุดอ่อนและภาวะคุกคาม	๔-๖
ตารางที่ ๕.๑ แสดงภาพทัศนียภาพภายในโครงการ	๕-๒๓
ตารางที่ ๕.๒ แสดงภาพทัศนียภาพภายในโครงการ	๕-๒๔
ตารางที่ ๕.๗ แผนระยะเวลาดำเนินการของพื้นที่โครงการ	๕-๒๘

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ ๒.๑	รูปแบบอาคารที่มีเอกลักษณ์ย่าน Emerald hill	๒-๘
ภาพที่ ๒.๒	รูปผังแสดงการอนุรักษ์อาคารย่าน Emerald hill ประเทศสิงคโปร์	๒-๘
ภาพที่ ๒.๓	รูปย่าน ซินเทียนตี้ (Xintiandi) เซี่ยงไฮ้ ประเทศจีน	๒-๙
ภาพที่ ๓.๑	แสดงแผนผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน ผังเมืองรวมจังหวัดภูเก็ต พ.ศ.๒๕๕๘	๓-๑๕
ภาพที่ ๓.๒	แสดงข้อกำหนดตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดภูเก็ต พ.ศ. ๒๕๕๓	๓-๑๗
ภาพที่ ๓.๓	แสดงรูปแบบสถานีรถไฟฟ้ารางเบา จังหวัดภูเก็ต	๓-๑๘
ภาพที่ ๓.๔	แสดงสภาพถนนสายรองในพื้นที่โครงการ (ถนนภูเก็ต)	๓-๒๕
ภาพที่ ๓.๕	แสดงสภาพถนนย่อยภายในพื้นที่โครงการ	๓-๒๕
ภาพที่ ๓.๖	แสดงรูปแบบการใช้ประโยชน์อาคาร ในพื้นที่โครงการ	๓-๒๙
ภาพที่ ๓.๗	แสดงรูปแบบลักษณะของสถาปัตยกรรมแบบจีน-โปรตุเกส ในพื้นที่โครงการ	๓-๓๖
ภาพที่ ๓.๘	แสดงรูปแบบลักษณะอาคารพื้นที่โครงการ ย่านบางเหนียวจังหวัดภูเก็ต	๓-๓๗
ภาพที่ ๓.๙	แสดงความสูงอาคารของพื้นที่โครงการ ย่านบางเหนียวจังหวัดภูเก็ต	๓-๓๙
ภาพที่ ๓.๑๐	แสดงทัศนียภาพคลองบางใหญ่ ที่เป็นท่าจอดเรือก้อจ้าน	๓-๔๑
ภาพที่ ๓.๑๑	แสดงทัศนียภาพศาลเจ้าบางเหนียว	๓-๔๒
ภาพที่ ๓.๑๒	แสดงจุดเปลี่ยนถ่ายบริเวณสี่แยกบางเหนียว	๓-๔๓
ภาพที่ ๓.๑๓	แสดงจุดเปลี่ยนถ่ายบริเวณสะพานก้อจ้าน	๓-๔๓
ภาพที่ ๓.๑๔	แสดงจุดหมายตาภายในพื้นที่โครงการ	๓-๔๔
ภาพที่ ๓.๑๕	แสดงงานประเพณีถือศีลกินผัก จังหวัดภูเก็ต บริเวณวงเวียนหอนาฬิกา	๓-๔๗
ภาพที่ ๓.๑๖	แสดงงานประเพณีผ้อต่อประจำปี ๒๕๖๐ ที่ อ้ามผ้อต่อก้ง ที่ย่านบางเหนียว	๓-๔๗
ภาพที่ ๓.๑๗	แสดงภาพกิจกรรมทางเศรษฐกิจในพื้นที่	๓-๔๘
ภาพที่ ๔.๑	แสดงปัญหาภายในพื้นที่ย่านบางเหนียว จังหวัดภูเก็ต	๔-๑
ภาพที่ ๕.๑	แสดงรูปตัด ก ถนนบริเวณริมคลองบางใหญ่	๕-๖

สารบัญภาพ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ ๕.๒ แสดงรูปตัด ข ถนนสายหลัก (ถนนภูเก็ต)	๕-๗
ภาพที่ ๕.๓ แสดงรูปตัด ค ถนนสายรอง (ถนนชนะเจริญ)	๕-๗
ภาพที่ ๕.๔ แสดงหน้าตาอาคาร ๑ ชั้น	๕-๙
ภาพที่ ๕.๕ แสดงหน้าตาอาคาร ๒ ชั้น	๕-๙
ภาพที่ ๕.๖ แสดงหน้าตาอาคาร ๓-๕ ชั้น	๕-๑๐
ภาพที่ ๕.๗ รูปแบบที่ ๑ ป้ายติดผนัง	๕-๑๐
ภาพที่ ๕.๘ รูปแบบที่ ๒ ป้ายติดผนัง	๕-๑๑
ภาพที่ ๕.๙ ลักษณะการติดตั้งป้าย	๕-๑๐
ภาพที่ ๕.๑๐ แสดงรายละเอียดผังโครงการโซน A	๕-๑๖
ภาพที่ ๕.๑๑ แสดงโครงการพัฒนาเส้นทางจักรยานบริเวณริมคลอง	๕-๑๗
ภาพที่ ๕.๑๒ แสดงรายละเอียดผังโครงการโซน B	๕-๑๘
ภาพที่ ๕.๑๓ แสดงโครงการพัฒนาเส้นทางเดินเท้าบริเวณถนนชนะเจริญ	๕-๑๘
ภาพที่ ๕.๑๔ แสดงรายละเอียดผังโครงการโซน C	๕-๑๙
ภาพที่ ๕.๑๕ แสดงโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูรูปแบบสถาปัตยกรรมย่านเมืองเก่า	๕-๒๐
ภาพที่ ๕.๑๖ แสดงรายละเอียดผังโครงการโซน D	๕-๒๑
ภาพที่ ๕.๑๗ แสดงโครงการพัฒนาสวนสาธารณะริมคลองบางใหญ่	๕-๑๘
ภาพที่ ๕.๑๘ แสดงภาพทัศนียภาพของพื้นที่โครงการ	๕-๒๒
ภาพที่ ๕.๑๙ แสดงรูปด้านที่ ๑	๕-๒๕
ภาพที่ ๕.๒๐ แสดงรูปด้านที่ ๒	๕-๒๕
ภาพที่ ๕.๒๑ แสดงรูปด้านที่ ๓	๕-๒๖
ภาพที่ ๕.๒๒ แสดงรูปด้านที่ ๔	๕-๒๖

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่ ๓.๑ แสดงจำนวนประชากรย้อนหลัง ๕ ปี เทศบาลนคร จังหวัดภูเก็ต
 แผนภูมิที่ ๓.๒ แสดงสัดส่วนการนับถือศาสนาในเทศบาลนครภูเก็ต
 แผนภูมิที่ ๓.๓ แสดงสัดส่วนการใช้ประโยชน์ที่ดิน

หน้า

๓-๑๑
 ๓-๑๒
 ๓-๒๗

สารบัญแนบที่

	หน้า
แผนที่ ๑-๑ ผังขอบเขตการศึกษาบริเวณอำเภอเมืองภูเก็ต	๑-๔
แผนที่ ๑-๒ ผังขอบเขตพื้นที่โครงการย่านบางเหนียว จังหวัดภูเก็ต	๑-๖
แผนที่ ๓-๑ ผังขอบเขตพื้นที่ศึกษา	๓-๒
แผนที่ ๓-๒ ผังโครงข่ายการสัญจรเทศบาลนครภูเก็ต	๓-๕
แผนที่ ๓-๓ ผังการใช้ประโยชน์ที่ดินจังหวัดภูเก็ต พ.ศ.๒๕๕๘	๓-๗
แผนที่ ๓-๔ ผังโครงสร้างสาธารณูปโภคภายในพื้นที่ศึกษา	๓-๑๐
แผนที่ ๓-๕ ขอบเขตย่านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และพื้นที่เมืองเก่า	๓-๒๐
แผนที่ ๓-๖ ผังขอบเขตพื้นที่โครงการย่านบางเหนียว จังหวัดภูเก็ต	๓-๒๑
แผนที่ ๓-๗ ผังโครงข่ายการสัญจรพื้นที่โครงการย่านบางเหนียว จังหวัดภูเก็ต	๓-๒๖
แผนที่ ๓-๘ ผังการใช้ประโยชน์ที่ดิน พื้นที่โครงการย่านบางเหนียว จังหวัดภูเก็ต	๓-๒๘
แผนที่ ๓-๙ ผังการใช้ประโยชน์อาคาร พื้นที่โครงการย่านบางเหนียว จังหวัดภูเก็ต	๓-๓๐
แผนที่ ๓-๑๐ ผังกรรมสิทธิ์ที่ดินที่ถือครองที่ดิน พื้นที่โครงการย่านบางเหนียว จังหวัดภูเก็ต	๓-๓๒
แผนที่ ๓-๑๑ มวลอาคารและพื้นที่ว่าง พื้นที่โครงการย่านบางเหนียว จังหวัดภูเก็ต	๓-๓๕
แผนที่ ๓-๑๒ ผังสภาพอาคาร	๓-๓๘
แผนที่ ๓-๑๓ ผังความสูงอาคาร พื้นที่โครงการย่านบางเหนียว จังหวัดภูเก็ต	๓-๔๐
แผนที่ ๓-๑๔ องค์ประกอบทางจินตภาพ พื้นที่โครงการย่านบางเหนียว จังหวัดภูเก็ต	๓-๔๕
แผนที่ ๔-๑ การวิเคราะห์จุดแข็งและโอกาสของพื้นที่	๔-๕
แผนที่ ๔-๒ การวิเคราะห์จุดอ่อนและภาวะคุกคามของพื้นที่	๔-๗
แผนที่ ๕-๑ แนวคิดในการออกแบบวางผัง	๕-๑
แผนที่ ๕-๒ ผังผังการพัฒนา การใช้ประโยชน์ที่ดิน	๕-๕
แผนที่ ๕-๓ แสดงเส้นทางการสัญจรภายในพื้นที่โครงการ	๕-๘
แผนที่ ๕-๔ แสดงขอบเขตพื้นที่อนุรักษ์	๕-๑๒
แผนที่ ๕-๕ แสดงรายละเอียดในการปรับปรุงฟื้นฟูภูมิทัศน์ภายในพื้นที่	๕-๑๔

สารบัญแผนที่ (ต่อ)

แผนที่ ๕-๖ แสดงผังแม่บท

หน้า

๕-๑๕

แผนที่ ๕-๗ แสดงการจัดทำแผนดำเนินงาน

๕-๒๗

ประวัตินักศึกษา

ชื่อ - นามสกุล นางสาวจุฑามาศ โปธิ์ไพงาม

วัน เดือน ปี เกิด ๒๑ มีนาคม ๒๕๓๘

สถานที่อยู่ปัจจุบัน ๑๑๑/๑๐๖๗ ซอยร่วมมิตรพัฒนา แยก ๗ ถนนรามอินทรา เขตบางเขน
แขวงท่าแร้ง กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๒๐

ติดต่อ juthamas.wan๐๑@gmail.com

เบอร์โทรศัพท์ ๐๘๑๔๐๕๘๕๙๑

ประวัติการศึกษา

ปี ๒๕๕๑-๒๕๕๖ จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๖ จารุโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภช
บางเขน แขวงท่าแร้ง เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

ปี ๒๕๕๗-๒๕๖๐ จบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
รัตนโกสินทร์ พื้นที่ศาลายา ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัด
นครปฐม

ประวัติการทำงาน

ปี ๒๕๕๙ นักศึกษาฝึกงาน ตำแหน่งสถาปนิกผังเมือง สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน
(องค์การมหาชน) หรือ พอช.

บรรณานุกรม

เทศบาลนครภูเก็ต และสถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ๒๕๕๙. โครงการจ้างที่

ปรึกษาเพื่อดำเนินการตามกระบวนการประกาศเขตพื้นที่เมืองเก่า จังหวัดภูเก็ต

การฟื้นฟูเมือง. สืบค้นเมื่อ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๐, จาก <http://uddc.net/th/urban-renewal>

งานประเพณีถือศีลกินผัก จังหวัดภูเก็ต. สืบค้นเมื่อ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๐, จาก

<https://yutphuket.com>

นิพนธ์ ชัยวรมุขกุล. การพัฒนา คือ อะไร (๑). [เว็บไซต์]. สืบค้นจาก

<http://www.gotoknow.org/posts/๔๘๕๒๙๓>

ประเพณีผ้าต่อประจำปี ๒๕๖๐. สืบค้นเมื่อ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๐, จาก

<http://www.adaytochill.com>

สถานีรถไฟ. สืบค้นเมื่อ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๐, จากวิกิพีเดีย <http://th.wikipedia.org/wiki>

อาจารย์ธำปนา บุญประวีตร. นวัตกรรมการปรับปรุงฟื้นฟูเมืองสำหรับมวลมนุษย์หรือ (Form-

Based Codes). สืบค้นเมื่อ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๐, จาก

<https://www.bloggang.com/m/viewdiary.php?id=rattanakosin&month=๑๑-๒๐๑๒&date=๓๐&group=๒&gblog=๗๐>

Emerald hill Singapore. สืบค้นเมื่อ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๐, จาก <https://www.ura.gov.sg>

Xintiandi shanghai. สืบค้นเมื่อ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๐, จาก <http://www.shuion.com>

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของโครงการ

ชุมชนบ้านบางเหนียวมีประวัติความเป็นมายาวนานกว่าร้อยปี เป็นชุมชนที่เกิดจากการผสมผสานของชาวภูเก็ตดั้งเดิมกับชาวจีนฮกเกี้ยนที่อพยพมาจากเมืองป่กิ่ง ของประเทศมาเลเซีย ซึ่งชาวจีนกลุ่มนี้ เดินทางเข้ามาขึ้นฝั่งและนำรูปแบบการดำเนินชีวิตแบบดั้งเดิมมาใช้ผนวกกับปัจจัยทางภูมิศาสตร์ของชุมชนบางเหนียวที่มีพื้นที่ติดทะเล ส่งผลให้วิถีชีวิตของชาวบางเหนียวผูกพันกับทะเล นั่นก็คือการหาปลา ซึ่งเครื่องมือที่สำคัญคือเรือกอจ้าน แหและอวนสำหรับการหาปลา จะเห็นได้ว่าที่มาของชื่อชุมชนบางเหนียวก็มาจากอุปกรณ์เกี่ยวกับการหาปลา กล่าวคือ บางเหนียวเดิมเรียกเป็นภาษาจีนฮกเกี้ยน เรียกว่า “บ้านบ่างเหลียว” ซึ่ง “บ่าง” หมายถึง มุ้งแห หรืออวน “เหลียว” หมายถึง ตาก รวมความว่า ที่ตากแห ตากอวน ปัจจุบันเพี้ยนมาเป็นบางเหนียว ในอดีต ได้มีชาวจีนอพยพหนีจากความยากจนและปัญหาความวุ่นวายทางการเมือง เพื่อออกมาหาดินแดนใหม่ที่สงบสุขและมีความอุดมสมบูรณ์กว่าสู่ดินแดนใหม่ คือ เมืองทองเช่า (ภาษาถิ่นภูเก็ต) กลุ่มคนเหล่านี้ คือ บรรพบุรุษ ของคนภูเก็ต ชาวต่างประเทศ เรือสินค้า ผู้โดยสารชาวไทยทุกคนจะต้องผ่านด่านนี้ก่อนเข้าเมืองภูเก็ต ซึ่งชาวจีนเหล่านี้เมื่อผ่านด่านตรวจคนเข้าเมืองแล้วจะต้องรอใบต่างด้าวเพื่อเป็นผู้เข้าเมืองอย่างถูกต้อง ในช่วงระยะที่รอชาวจีนเหล่านี้จะทำการพักอยู่บริเวณบ้านบางเหนียว นอกจากเรื่องการค้าปลาแล้วบ้านบางเหนียวยังเป็นพื้นที่ ที่มีทรัพยากรในดิน หมายถึง แร่ดีบุกที่มีอยู่มาก ทั้งนี้พื้นที่บ้านบางเหนียวเป็นดินดอนปากแม่น้ำที่ไหลจากคลองบางใหญ่พัฒนาแร่ดีบุกมาทับถม แร่ดีบุกที่บ้านบางเหนียวจึงมีทั้งบนบกและในทะเลเรือขุดแร่ในทะเลลำแรกของประเทศไทยจึงเกิดที่ทุ่งเช่า ชุมชนบางเหนียวเป็นชุมชนที่รักษาวัฒนธรรมของชาวบ่า ไร่ย่านเหนียวแน่น

ปัจจุบันย่านบางเหนียวมีวัฒนธรรม ประเพณีที่สำคัญของเมืองภูเก็ตที่สืบทอดกันมาตั้งแต่อดีต เช่น ประเพณีถือศีลกินผัก ประเพณีผ้อต้อ ที่เป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยว ทำให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมอีกที่ที่น่าสนใจ และมีสถาปัตยกรรมจีน-โปรตุเกส จากการศึกษาข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย พบว่าจังหวัดภูเก็ตมีการเติบโตทางด้านการท่องเที่ยวขึ้น 21% จากปีก่อนๆ (ที่มา: TATIC) โดยในอนาคตจังหวัดภูเก็ตได้มีระบบขนส่งมวลชน รถไฟฟ้ารางเบาจังหวัดภูเก็ตในเส้นทาง ท่าอากาศยานนานาชาติภูเก็ต-ห้าแยกฉลอง มีระยะทางรวม 60 กิโลเมตร มีสถานีทั้งหมด 20 สถานี โดยมีสถานีหอนาฬิกา สถานีบางเหนียว และสถานีหอสมุดประชาชน แผนพัฒนาจังหวัดภูเก็ตได้เน้นให้พัฒนาและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวรวมถึงมาตรฐานการให้บริการท่องเที่ยวสู่มาตรฐานสากล พัฒนาโครงข่ายคมนาคมเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวและภาคการเกษตรภายในกลุ่มจังหวัด และเชื่อมโยงการคมนาคมกับต่างประเทศ สร้างอัตลักษณ์ ค่านิยมความรักภูเก็ต

บนพื้นฐานวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตที่ดั้งเดิมของภูเก็ต สร้างเครือข่ายความร่วมมือการพัฒนาสู่มาตรฐานการท่องเที่ยวส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาแหล่งกิจกรรม การบริการ ความปลอดภัย โครงสร้างพื้นฐาน สู่มาตรฐานการท่องเที่ยว (ที่มา: แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา พ.ศ. 2560 – 2563) เทศบาลนครภูเก็ต ออนไลน์)

จากบทบาทความสำคัญของพื้นที่ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ประกอบกับแนวโน้มที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลงในอนาคตที่ถูกกำหนดตามแนวทางแผนและนโยบาย ของภาครัฐและเอกชน โดยมีการศึกษาวิเคราะห์รูปแบบย่าน ความสัมพันธ์ ลักษณะทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ตลอดจนประวัติความเป็นมาของพื้นที่ ที่เป็นองค์ประกอบสำคัญที่บ่งบอกถึงการพัฒนาของพื้นที่และความเป็นย่านของพื้นที่ ได้แก่ องค์ประกอบทางอัตลักษณ์ความเป็นเมืองเก่า มีรูปแบบสถาปัตยกรรมแบบชิโนโปรตุกีส ตลอดจนรูปแบบทางวัฒนธรรม และวิถีชีวิต แนวทางการส่งเสริมอัตลักษณ์ของพื้นที่เมืองเก่าให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม การส่งเสริมรูปแบบสถาปัตยกรรมที่มีอยู่การสร้าง ความเชื่อมโยงของระบบโครงข่ายการสัญจรภายในพื้นที่ทั้งระบบราง ถนน จักรยานและทางเดินที่ตีรวมไปถึงแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาเรื่องการท่องเที่ยวภายในพื้นที่เพื่อให้เกิดกิจกรรมในพื้นที่ที่มีความหลากหลายดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เกิดรายได้ และเศรษฐกิจระดับท้องถิ่นอย่างยั่งยืน จากการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรภายในพื้นที่นำไปสู่การพัฒนาพื้นที่ให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาพื้นที่เสื่อมโทรม การพัฒนาพื้นที่รกร้าง การพัฒนาพื้นที่พาณิชยกรรม ให้มีความหลากหลายและตอบสนองต่อคนในพื้นที่ และสอดคล้องกับรูปแบบกิจกรรม เกิดการเชื่อมโยงสู่ระบบการคมนาคมที่ดี โดยเน้นการฟื้นฟูรูปแบบสถาปัตยกรรม และเส้นทางเดินเท้า เป็นเมืองท่องเที่ยว เพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจแก่ชุมชนให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ ส่งเสริมลักษณะทางวิถีชีวิต กิจกรรมทางวัฒนธรรมที่โดดเด่นให้มีอัตลักษณ์ที่ร่วมสมัย และสร้างความกลมกลืนระหว่างอาคารเก่าและอาคารใหม่ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งได้นำไปสู่โครงการฟื้นฟู และอนุรักษ์ ย่านบางเหนียว จังหวัดภูเก็ต

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมา ลักษณะทางกายภาพ สังคม และวัฒนธรรมของย่านบางเหนียว จังหวัดภูเก็ต

1.2.2 เพื่อศึกษารูปแบบทางสถาปัตยกรรม ที่อยู่อาศัย วิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณีของย่านบางเหนียว จังหวัดภูเก็ต

1.2.3 เพื่อวิเคราะห์ถึงปัญหา ศักยภาพ ตลอดจนความต้องการในอนาคตของย่านบางเหนียว จังหวัดภูเก็ต

1.3 ขอบเขตการศึกษา

1.3.1 ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ศึกษาตั้งอยู่ในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต มีขนาดพื้นที่ 224 ตารางกิโลเมตร หรือ มีเนื้อที่ทั้งหมด 140,000 ไร่ การปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอเมืองภูเก็ตประกอบด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 7 แห่ง ได้แก่ เทศบาลนครภูเก็ต ครอบคลุมพื้นที่ตำบลตลาดใหญ่และตลาดเหนือทั้งตำบลเทศบาลตำบลกะรน เทศบาลตำบลรัชฎา เทศบาลตำบลราไวย์ เทศบาลตำบลวิชิต เทศบาลตำบลฉลอง องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะแก้ว

1.3.1.1 พื้นที่ศึกษา

พื้นที่การศึกษาได้แก่พื้นที่ เทศบาลนครภูเก็ต และตำบลวิชิต ขนาดพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 8.06 ตารางกิโลเมตร หรือ 5,037.5 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

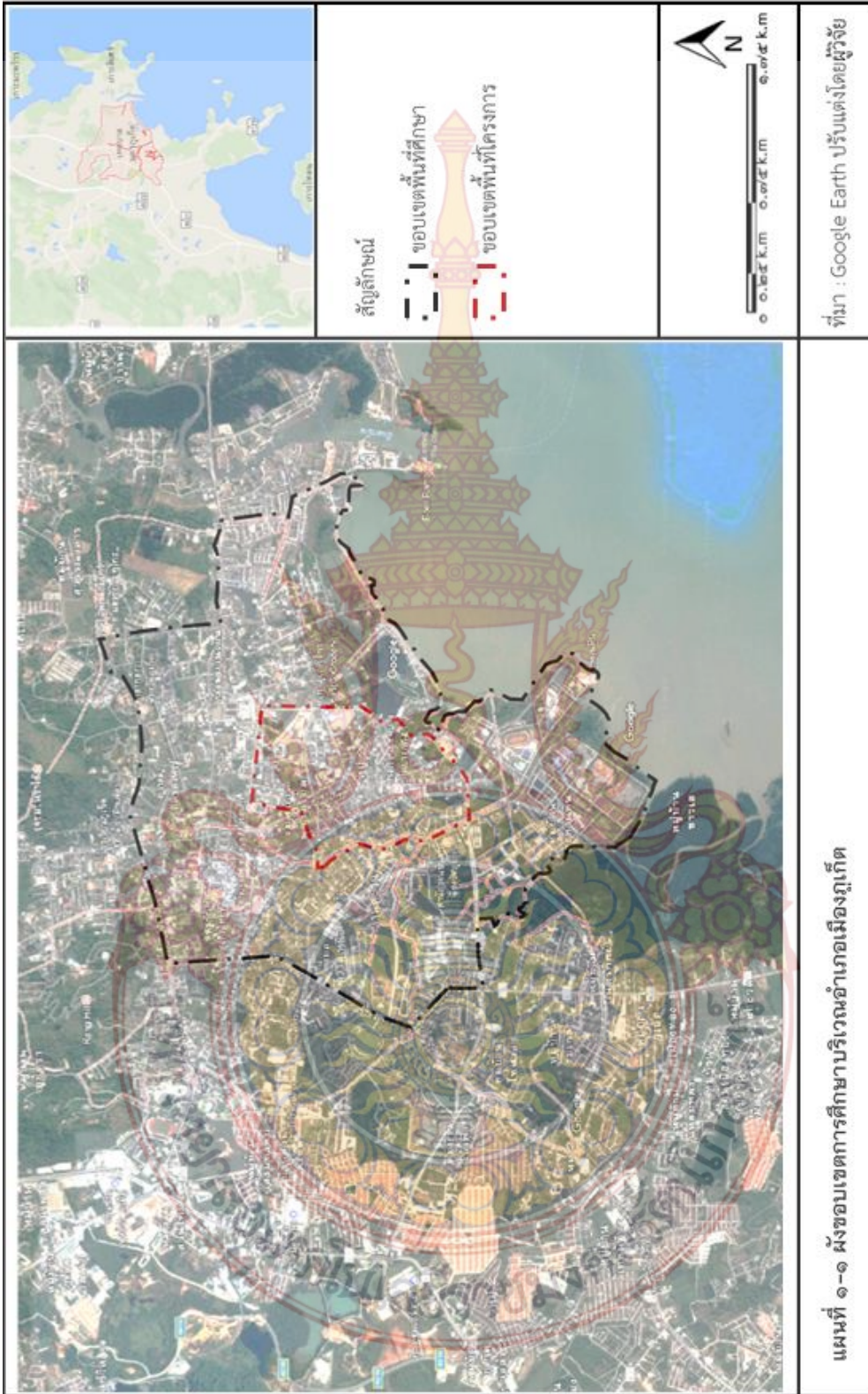
ทิศเหนือ ถนนแม่หลวน ถนนทุ่งคา ถนนดำรงและถนนศรีสุทัศน์

ทิศใต้ ชายฝั่งทะเลและถนนศักดิ์เดช ซอย 7

ทิศตะวันออก ถนนสุรินทร์และถนนท่าเรือใหม่

ทิศตะวันตก ถนนปฏิพัทธ์และถนนศักดิ์เดช

1.3.1.2 พื้นที่โครงการ

พื้นที่โครงการตั้งอยู่ในพื้นที่เทศบาลนครภูเก็ต เป็นย่านพาณิชย์กรรมและที่อยู่อาศัยของชาวไทย-จีน จังหวัดภูเก็ต มีขนาดพื้นที่ทั้งหมด 1.17 ตารางกิโลเมตร หรือ 731.25 ไร่ โดยมีขอบเขตพื้นที่โครงการดังนี้

ทิศเหนือ ซอยตลิ่งชันและถนนพังงา

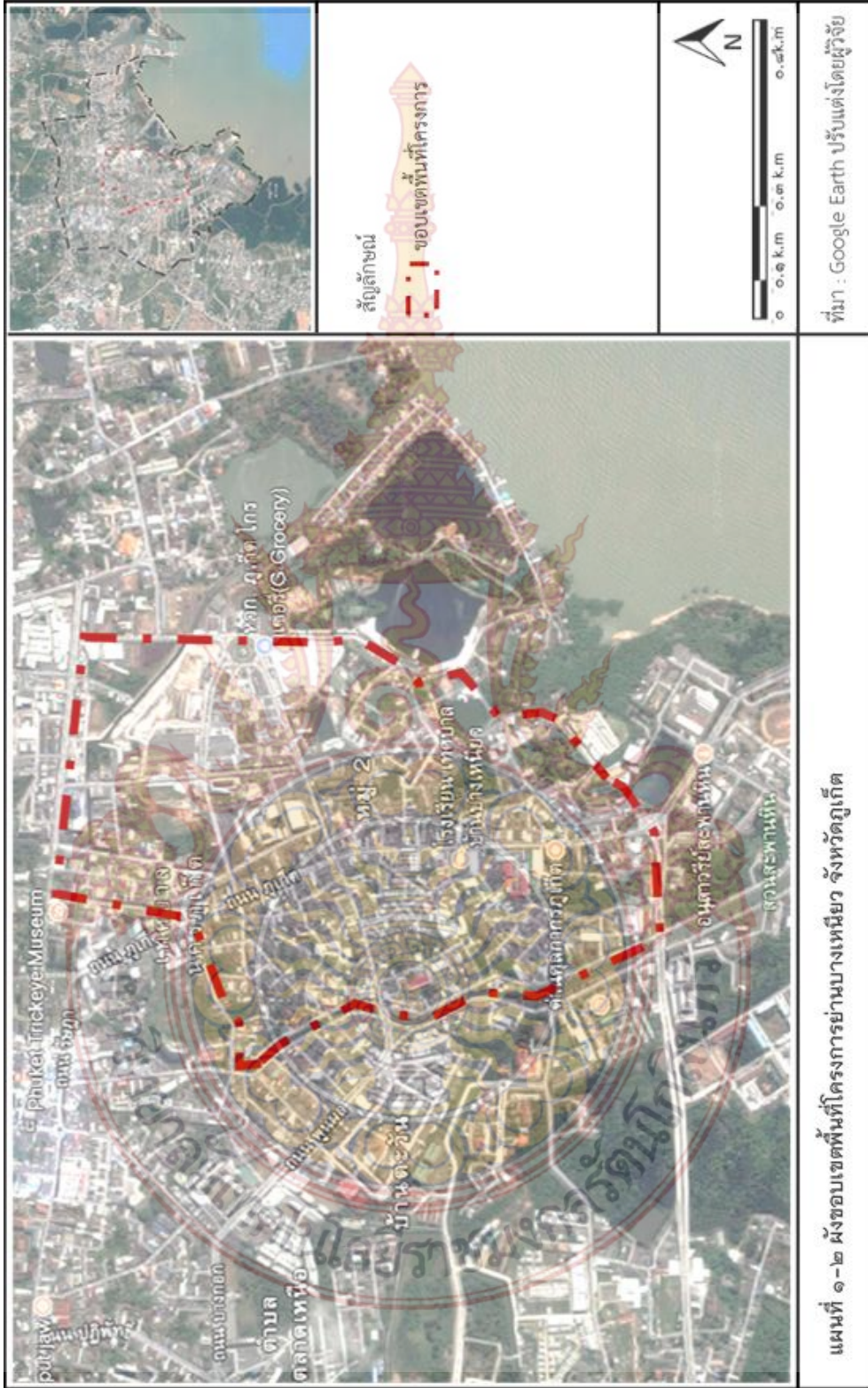
ทิศใต้ ซอยสะพานหิน

ทิศตะวันออก ซอยหลิมชู่จู้และซอยสะพานหิน

ทิศตะวันตก คลองบางใหญ่

พื้นที่โครงการครอบคลุมพื้นที่ประมาณ 1.17 ตารางกิโลเมตร

1.3.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.3.2.1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของลักษณะทางกายภาพ – สังคม - เศรษฐกิจ (โดยลักษณะทางกายภาพจะเป็นการศึกษารูปแบบการตั้งถิ่นฐาน ตั้งแต่อดีตในสมัยต่างๆ ศึกษาแบบโครงการสำรวจ การศึกษาแบบการใช้ประโยชน์ที่ดิน ศึกษาอัตลักษณ์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของย่าน – ลักษณะทางสังคมอาจเป็นการศึกษารูปแบบวิถีชีวิตของผู้คนในชุมชนหรือย่าน - ลักษณะทางเศรษฐกิจจะเป็นการศึกษารูปแบบกิจกรรมการค้า เป็นต้น)

1.3.2.2 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และกฎหมาย ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง

1.3.2.3 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของลักษณะทางกายภาพ - สังคม – เศรษฐกิจของพื้นที่

1.3.2.4 จัดทำรายละเอียด เสนอแนะแนวทางในการฟื้นฟู และอนุรักษ์

1.3.2.5 ดำเนินการออกแบบ

1.4 ขั้นตอนและวิธีดำเนินการศึกษา

1.4.1 ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของพื้นที่เพื่อวิเคราะห์ความเหมาะสมของที่ตั้งและความเป็นไปได้ของโครงการ

1.4.2 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษา

1.4.3 ศึกษาและรวบรวมข้อมูลระดับพื้นที่ศึกษาและระดับพื้นที่โครงการจำแนกได้ 2 ระดับคือ

1.4.3.1 ระดับพื้นที่ศึกษา ได้แก่ ข้อมูลด้านกายภาพ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคม แผนนโยบายและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1.4.3.2 ระดับพื้นที่โครงการ ได้แก่ การกำหนดขอบเขตพื้นที่โครงการ การศึกษาประวัติศาสตร์และวิวัฒนาการของพื้นที่ข้อมูลด้านกายภาพ ข้อมูลด้านสังคมและเศรษฐกิจ

1.4.4 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นที่ในประเด็นเกี่ยวกับปัญหา ศักยภาพ จุดอ่อน จุดแข็ง ฯลฯ ตลอดจนความต้องการในอนาคตของพื้นที่ย่านบางเหนียว

1.4.5 ประมวลผลข้อมูลเพื่อกำหนดรายละเอียดโปรแกรมในการอนุรักษ์ และฟื้นฟูชุมชนไทย-จีน ย่านบางเหนียว จังหวัดภูเก็ต

1.4.6 วางผังแม่บทจัดทำรายละเอียดทางกาย เช่น ผังผัง ที่ศนียภาพ แบบขยายและหุ่นจำลอง

1.4.7 นำเสนอแผนและขั้นตอนสู่การนำไปปฏิบัติ รวมทั้งข้อเสนอแนะการศึกษา

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 สามารถรู้ถึงลักษณะทางกายภาพ สังคม และวัฒนธรรมของย่านบางเหนียว จังหวัดภูเก็ตและนำมาเป็นแนวทางในการออกแบบ

1.5.2 สามารถวางแนวทางการฟื้นฟูและการอนุรักษ์เอกลักษณ์ของอาคาร วิถีชีวิต วัฒนธรรม และประเพณีในย่านบางเหนียว ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดภูเก็ตในอนาคต

1.5.3 สามารถปรับปรุงพื้นที่ให้ใช้งานได้อย่างเต็มศักยภาพ โดยคำนึงถึงการใช้ประโยชน์ของคนภายในย่านให้ออกมาทำกิจกรรมในพื้นที่มากขึ้น

1.6 คำจำกัดความ

1.6.1 ฟื้นฟู (Rehabilitation) หมายถึง การปรับเปลี่ยนการใช้สอยของอาคารหรือพื้นที่ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการใช้ประโยชน์ที่ดิน

1.6.2 อนุรักษ์ (Conservation) หมายถึง การเก็บรักษาและพัฒนาสภาพแวดล้อมทางกายภาพของย่านเก่าอันมีคุณค่า ให้คงดีมีระเบียบและสอดคล้องกับวิถีชีวิตสมัยใหม่

1.6.3 ย่านบางเหนียว (Bangneaw) หมายถึง ย่านหนึ่งที่อยู่ในอำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต เป็นย่านที่อยู่อาศัยของชาว ไทย-จีน ในช่วงเทศกาลต่างๆไม่ว่าจะเป็น เทศกาลถือศีลกินผัก เทศกาลผ้อต่อ และเทศกาลสำคัญต่างๆ จะมีการทำกิจกรรมผ่าน สีแยกบางเหนียว บนถนนภูเก็ต เพื่อไปสู่ทะเลทางด้านสะพานหินจึงเป็นย่านหนึ่งที่มีความสำคัญต่อคนในจังหวัดภูเก็ต และยังมีรูปแบบสถาปัตยกรรมที่เฉพาะตัวให้เห็นอยู่บ้างเป็นบางส่วน คือ สถาปัตยกรรมจีน-โปรตุเกส (Sino-Portuguese Architecture) คือรูปแบบของสถาปัตยกรรมที่ผสมผสานระหว่างตะวันออกและตะวันตก

1.6.4 ภูเก็ต (Phuket) หมายถึง เป็นจังหวัดหนึ่งทางภาคใต้ของประเทศไทย เป็นเกาะขนาดใหญ่ที่สุดในประเทศไทย อยู่ในทะเลอันดามัน จังหวัดที่ใกล้เคียงทางทิศเหนือ คือ จังหวัดพังงา ทางทิศตะวันออก คือ จังหวัดพังงาและจังหวัดกระบี่ ทั้งเกาะล้อมรอบด้วยมหาสมุทรอินเดีย และยังมีเกาะที่อยู่ในอาณาเขตของจังหวัดภูเก็ตทางทิศใต้และตะวันออก การเดินทางเข้าสู่ภูเก็ตนอกจากทางเรือแล้ว สามารถเดินทางโดยรถยนต์ซึ่งมีเพียงเส้นทางเดียวผ่านทางจังหวัดพังงา โดยข้ามสะพานสารสิน และสะพานคู่ขนาน คือ สะพานท้าวเทพกระษัตรีและสะพานท้าวศรีสุนทร เพื่อเข้าสู่ตัวจังหวัด และทางอากาศโดยมีท่าอากาศยานนานาชาติภูเก็ตรองรับ ท่าอากาศยานนี้ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของเกาะ

บทที่ ๒

แนวความคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยและกรณีศึกษาที่เกี่ยวข้องในเรื่องแนวทางการฟื้นฟูและอนุรักษ์ ชุมชนไทย-จีน ย่านบางเหนียว จังหวัดภูเก็ต เพื่อนำความรู้จากการค้นคว้ามาใช้เป็นแนวทางในการ วิเคราะห์ เปรียบเทียบศักยภาพ และปัญหาต่างๆที่พบในพื้นที่โครงการ นำไปสู่กระบวนการสร้าง แนวทางการ แก้ไขปัญหาและพัฒนาศักยภาพให้กับพื้นที่โครงการได้ โดยมีเนื้อหาดังต่อไปนี้

๒.๑ แนวความคิดการฟื้นฟูเมือง (Urban Renewal)

๒.๒ แนวความคิดหลักของการอนุรักษ์ชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม

๒.๓ แนวความคิดนวัตกรรมการปรับปรุงฟื้นฟูเมืองสำหรับมวลมนุษย์ (Form-Based Codes)

๒.๔ แนวความคิดการเติบโตอย่างชาญฉลาด (Smart Growth)

๒.๕ กรณีศึกษา

๒.๕.๑ กรณีศึกษาต่างประเทศการอนุรักษ์อาคารเก่าในย่าน Emerald hill ประเทศสิงคโปร์

๒.๕.๒ กรณีศึกษาต่างประเทศย่าน ซินเทียนตี้ เซี่ยงไฮ้ ประเทศจีน

๒.๑ แนวความคิดการฟื้นฟูเมือง (Urban Renewal)

การฟื้นฟูเมือง (Urban Renewal) หมายถึง กระบวนการปรับปรุงพื้นที่เสื่อมโทรมหรือไม่มีประโยชน์ใช้สอย ซึ่งมีขนาดใหญ่ภายในเมือง(Collins, ๒๐๑๑) กระบวนการดังกล่าวจะทำให้พื้นที่กลับมามีประโยชน์ใช้สอยที่สอดคล้องกับความต้องการของยุคสมัย การฟื้นฟูเมือง หรือ “Urban Renewal” ถูกริเริ่มใช้อย่างชัดเจนในการอธิบายโครงการของรัฐบาลสหรัฐอเมริกาที่เกี่ยวข้องกับการรื้อที่อยู่อาศัยแบบสลัมเพื่อสร้างที่อยู่อาศัยใหม่ในยุค ค.ศ. ๑๙๖๐ จนถึงยุค ค.ศ.๑๙๗๐ (Hirsch, ๒๐๐๒) ในขณะที่ยุโรปมักจะใช้คำ ว่า “Urban Regeneration” เพื่ออธิบายการบูรณะปรับปรุงพื้นที่ไม่เฉพาะย่านที่อยู่อาศัยเท่านั้น แต่ยังรวมถึงย่านอื่น ๆ ที่มีการใช้สอยไม่ตอบสนองต่อความต้องการของยุคสมัย

วิธีการที่นำมาใช้ในการดำเนินโครงการฟื้นฟูเมืองมี ๓ รูปแบบได้แก่

การรื้อถอนและสร้างขึ้นมาใหม่ (Urban Redevelopment) การฟื้นฟูเมืองในพื้นที่ที่สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อมยากเกินกว่าจะแก้ไขปรับปรุง จึงจำเป็นต้องรื้อถอนอาคารและโครงสร้างพื้นฐานที่มีอยู่เดิม เพื่อก่อสร้างขึ้นมาใหม่เพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ของการฟื้นฟูพื้นที่นั้นๆ

การแก้ไขปรับปรุงพื้นที่ (Urban Rehabilitation) การปรับเปลี่ยนการใช้สอยของอาคารหรือพื้นที่ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการใช้ประโยชน์ที่ดิน

การอนุรักษ์ (Urban Conservation) การเก็บรักษาและพัฒนาสภาพแวดล้อมทางกายภาพของย่านเก่าอันมีคุณค่า ให้ดูดีมีระเบียบและสอดคล้องกับวิถีชีวิตสมัยใหม่

๒.๒ แนวความคิดหลักของการอนุรักษ์ชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม

๒.๒.๑ ความหมายของการอนุรักษ์ในภาษาอังกฤษมีอยู่ ๒ คำ คือ Historic Preservation ที่นิยมใช้กันในประเทศสหรัฐอเมริกา และคำว่า Conservation นิยมใช้ในประเทศอังกฤษ ปัจจุบัน Conservation เป็นที่นิยมใช้กันอย่างกว้างขวาง อย่างไรก็ตาม การอนุรักษ์ ยังมีความหมายเฉพาะในการอนุรักษ์ที่แตกต่างกันอยู่หลายคำ

๑) การปฏิสังขรณ์ (Restoration) เป็นการซ่อมแซมอาคารให้อยู่ในสภาพดั้งเดิม โดยการสักรัดแทนของเดิมที่สูญหายไป และรีถอนส่วนที่เพิ่มเติม

๒) การฟื้นฟูบูรณะและปรับปรุงใหม่ (Rehabilitation) เป็นการซ่อมแซมอาคารเดิมให้อยู่ในสภาพที่ดีและสามารถใช้ประโยชน์ได้อีก อาจเปลี่ยนแปลงภายในเพื่อให้สามารถรองรับความต้องการในปัจจุบัน

๓) การสงวนรักษา (Conservation) เป็นการสงวนรักษาทรัพยากรให้สามารถใช้ประโยชน์ได้นานต่อไปอีกในอนาคต ปัจจุบัน Conservation อาจหมายถึงการอนุรักษ์โดยทั่วไป

๔) การจำลองหรือการสร้างขึ้นมาใหม่ให้เหมือนเดิม (Replication , Reconstruction) เป็นการก่อสร้างอาคารหรือก่อสร้างสิ่งอื่นๆ ขึ้นมาใหม่ให้เหมือนกับอาคารเดิมที่ถูกทำลายไปทุกประการ

๕) การเคลื่อนย้ายไปตั้งในที่ใหม่ (Relocation) เป็นการย้ายอาคารเดิมไปสร้างในที่ตั้งใหม่ ให้มีสภาพเหมือนเดิมมากที่สุด

๒.๒.๒ ประเภทของสิ่งที่ควรอนุรักษ์ (Categories of Conservation) สิ่งที่ควรอนุรักษ์มีอยู่หลายประเภท ทั้งที่เป็นรูปธรรมหรือกายภาพ มีตั้งแต่ ขนาดใหญ่ เช่น เมือง พื้นที่บางส่วนของเมือง หรือบริเวณ ไปจนถึงขนาดเล็ก วัตถุหรือชิ้นส่วนของอาคาร และอาจรวมถึงสิ่งที่เป็นนามธรรม เช่น ประเพณี วิถีชีวิต เป็นต้น ประเภทสิ่งที่ควรอนุรักษ์มีอยู่หลากหลาย ได้แก่

๑) บริเวณธรรมชาติ (Natural Areas) บริเวณธรรมชาติที่ควรอนุรักษ์ คือ พื้นที่บริเวณที่มีสิ่งมีชีวิตแวดล้อมตามธรรมชาติ เช่น ป่า ภูเขา ทะเล ชายหาด หรือแม่น้ำ ลำคลอง ที่สวยงามมีคุณค่าทางด้านนิเวศ วัฒนธรรม โบราณคดี และประวัติศาสตร์

๒) เมืองเล็ก และหมู่บ้าน (Town and Villages) เมืองเล็ก และหมู่บ้าน แสดงให้เห็นถึงการผสมผสานในทุกด้านของวิถีชีวิตได้ชัดเจน บ้าน ที่ทำงาน วัด โรงเรียน ร้านค้า ไร่ นา สวน อาคารสาธารณะ ล้วนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของชุมชนที่ทำให้เกิดความน่าสนใจ

๓) เส้นขอบฟ้า และช่องมองทิวทัศน์ (Skylines and View Corridor) เส้นขอบฟ้าเป็นเอกลักษณ์อันหนึ่งของเมือง อาจอนุรักษ์โดยการจำกัดความสูงของอาคาร ช่องมองทิวทัศน์ช่วยให้ผู้คนได้มองเห็นอาคาร อนุสาวรีย์หรือสิ่งก่อสร้าง บริเวณหรือสถานที่สำคัญของเมือง รวมไปถึงบริเวณที่มีความสวยงามตามธรรมชาติ เช่น ทิวเขา แม่น้ำ หรือทะเลที่ตั้งอยู่ไกลออกไป

๔) ย่านและชุมชนย่อย (Districts and Neighborhoods) ในทุกเมืองมักจะมีย่านที่มีความสำคัญทางด้านประวัติศาสตร์ หรือมีความสวยงามทางด้านสถาปัตยกรรมของกลุ่มอาคาร หรือภูมิทัศน์ของชุมชน ชุมชนย่อยเป็นที่อยู่อาศัยของกลุ่มชนบางกลุ่มที่มีเชื้อชาติ ลักษณะทางสังคม วัฒนธรรม และวิถีชีวิตที่น่าสนใจ และแตกต่างไปจากบริเวณอื่น

๕) ภูมิทัศน์ถนน (Streetscapes) ถนนเป็นโครงสร้างและองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งของชุมชน แต่ละชุมชนมักจะมีสถานที่สำคัญที่แสดงเอกลักษณ์ด้วยส่วนประกอบของภูมิทัศน์ถนน เช่น ต้นไม้ อาคารสองข้าง อุปกรณ์ประกอบถนน

๖) รูปด้านหน้าอาคาร (Facade) รูปด้านหน้าอาคาร เป็นส่วนประกอบที่สำคัญของภูมิทัศน์ ถนน ลานโล่ง หรือที่ว่างของชุมชน (Urban space/plaza)

๗) อาคาร (Building) อาคารมักได้รับความสนใจที่จะอนุรักษ์เป็นอันดับแรก เนื่องจากมีคุณสมบัติตามเกณฑ์หลายข้อปัจจุบันมักจะรวมบริเวณที่ตั้ง และบริเวณข้างเคียงให้เป็นส่วนประกอบเพิ่มเติมเข้ามาอีก

๘) วัตถุ และชิ้นส่วน (Objects and Fragments) นอกจากอาคารแล้วยังมีสิ่งก่อสร้างและชิ้นส่วนของอาคาร สิ่งก่อสร้างที่ยังคงเหลืออยู่ไม่ถูกทำลาย และมีความสำคัญสมควรได้รับการอนุรักษ์

๙) มรดกทางวัฒนธรรม (Cultural Heritage) มรดกทางวัฒนธรรมอาจปรากฏเป็นรูปร่างที่ชัดเจน เช่น อาคาร สิ่งก่อสร้าง สถานที่ หรือเป็นนามธรรม เช่น ประเพณี พิธีกรรม วิถีชีวิต

สรุปได้ว่า แนวความคิดหลักของการอนุรักษ์ชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมเป็นแนวทางในการหามาตรการส่งเสริมเพื่อใช้ในการออกแบบให้เกิดการใช้หน้าตาอาคาร รูปแบบภูมิทัศน์เมือง (Street furniture) ให้สอดคล้องกับกิจกรรม และการนำมาใช้งานของพื้นที่

๒.๓ แนวความคิดนวัตกรรมการปรับปรุงฟื้นฟูเมืองสำหรับมวลมนุษย์ (Form-Based Codes)

Form-Based Codes หรือ FBCs มีเป้าหมายที่สำคัญ คือ ทำให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ดินที่มีความคุ้มค่าและเกิดผลประโยชน์ต่อสาธารณะ เป็นกลยุทธ์หนึ่งของการเติบโตอย่างชาญฉลาดที่ใช้เพื่อหยุดการกระจุกกระจายของเมือง (Urban Sprawl) ออกแบบปรับปรุงกายภาพให้เกิดความกระชับ ส่งเสริมให้ใช้พื้นที่เพื่อเป็นชุมชนแห่งการเดิน (Walkable Community) ชุมชนสุขภาพ (Healthy Community) รวมทั้งการใช้ทรัพยากรที่ดินให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด FBCs ก่อกำเนิดขึ้นจากสถาปนิก นักออกแบบชุมชนเมือง และนักผังเมืองที่ต้องการสร้างแนวทางที่เด่นชัดในการจัดการกายภาพย่านและชุมชน รวมทั้งสร้างยุทธศาสตร์การใช้ประโยชน์ที่ดินในอนาคต ซึ่งได้พัฒนาปัจจัยด้านต่างๆ โดยการประกาศใช้เป็นกฎหมายหรือข้อกำหนดร่วมกับผังเมืองรวมหรือข้อกำหนดรายละเอียดในผังเมืองเฉพาะ หรือเทศบัญญัติของเทศบาลระดับต่างๆ FBCs มีพัฒนาการมาอย่างยาวนาน แต่มีความชัดเจนตั้งแต่ปี ค.ศ.๑๙๘๒ โดย Andres Duany และ Elizabeth Plater-Zyberk สองสถาปนิกออกแบบชุมชนเมืองซึ่งได้นำเสนอแนวทางในการออกแบบฟื้นฟู The Florida resort town of Seaside พร้อมการนำเสนอข้อกำหนดการใช้ที่ดินอย่างละเอียด พร้อมสร้างมาตรฐานทางกายภาพจำแนกกายภาพถึงระดับแปลงที่ดิน ซึ่งแนวทางการใช้ FBCs ในเมือง Seaside ได้เป็นแบบอย่างการวางผังและออกแบบกายภาพให้เมืองต่างๆ เป็นต้นมา

เปรียบเทียบการวางผังแบบดั้งเดิมกับ Form-Based Codes ในการสร้างความเข้าใจให้กับประชาชน FBCs ได้แสดงให้เห็นการใช้ประโยชน์ที่ดิน ๒ ลักษณะดังนี้

๑) การวางผังปล่อยให้การใช้ประโยชน์ที่ดินเป็นไปอย่างธรรมชาติหรือมีลักษณะทางกายภาพที่กระจุกกระจาย ซึ่งได้แก่ การวางผังกำหนดแยกประเภทอาคารและกิจกรรมการใช้

ประโยชน์ออกจากกัน เพื่อการบริหารจัดการในเชิงภาพรวม ไม่มีการออกข้อกำหนดกระชับอาคาร และส่งเสริมการเกิดกลุ่มอาคาร แต่ได้ส่งเสริมการขยายตัวของอาคารในแนวราบ มีการกำหนดความสูงแต่ไม่สนับสนุนให้เกิดความหนาแน่นในการใช้ที่ดินและอาคาร ส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่ด้วยปัจเจกชนซึ่งไม่สามารถทำนายหรือคาดการณ์อนาคตการใช้ประโยชน์พื้นที่และสภาพแวดล้อมได้แม้จะมีการออกข้อกำหนดขนาดมวลอาคารและประเภทอาคารก็ตาม ซึ่งการกำหนดดังกล่าวเป็นการบังคับใช้สำหรับปัจเจกชนหรือผู้ประกอบการในเชิงเดี่ยวไม่มีความสัมพันธ์กับบริบทและความต้องการของชุมชนหรือสาธารณะอย่างแท้จริง การเติบโตของเศรษฐกิจและการลงทุนซึ่งมีการใช้ที่ดินภายในชุมชนไม่ได้เกิดขึ้นจากความเห็นร่วมของประชาชนและหน่วยงานระดับท้องถิ่นซึ่งก็หมายถึง ประชาชนในพื้นที่ไม่มีโอกาสรับทราบอนาคตการใช้ทรัพยากรที่ชุมชนมีอยู่ แม้ประชาชนส่วนหนึ่งอาจได้รับประโยชน์จากการลงทุนและการเติบโตทางเศรษฐกิจแต่ประชาชนส่วนใหญ่อาจจะต้องกลายเป็นผู้รับภาระทางสังคมและสภาพสิ่งแวดล้อมที่เป็นผลจากการพัฒนา

๒) มีรูปลักษณะตรงกันข้ามกับการใช้ที่ดินลักษณะแรกซึ่งได้แก่ การวางผังให้เกิดย่านและชุมชนที่กระชับ เป็นชุมชนที่สมบูรณ์ (Complete Community) เศรษฐกิจและการใช้ประโยชน์ที่ดินเติบโตตามแผนที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมกันวางและคาดการณ์ไว้ มีการวางผังชุมชนให้มีขอบเขต แบ่งพื้นที่อนุญาตเพื่อการพัฒนาและเพื่อการอนุรักษ์ไว้อย่างชัดเจน ภายในเนื้อเมืองได้กำหนดให้กระชับอาคารและส่งเสริมให้เกิดกลุ่มอาคาร ส่งเสริมให้เกิดความหนาแน่นและการขยายอาคารในแนวตั้งในระดับชั้นความสูงที่ใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพและไม่เป็นปัญหาด้านทัศนียภาพ กำหนดรูปลักษณะและประเภทอาคาร จัดสรรที่ว่างไว้สำหรับการสร้างที่สาธารณะ (Public Spaces) สถานที่บริการส่วนกลาง (Civic Spaces) สร้างระบบการเชื่อมต่อหลักภายในย่านและชุมชนด้วยทางเดินและทางจักรยาน วางแผนการใช้ระบบการขนส่งมวลชนรูปแบบต่างๆ ที่มีความเหมาะสมกับย่าน กำหนดรายละเอียดภูมิทัศน์เมือง ภูมิทัศน์ถนน มาตรฐานถนน และระบบนิเวศเมืองที่สามารถปกป้องและบรรเทาปัญหาภัยพิบัติที่อันอาจเกิดขึ้นในอนาคต ในการคาดการณ์การใช้ประโยชน์ที่ดินเริ่มต้นจากเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดิน ประชาชนในชุมชน หน่วยงานในท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกลุ่มผู้ประกอบการค้าและนักลงทุนที่มีความสนใจร่วมการพัฒนาพื้นที่ เมื่อได้ข้อสรุปแนวทางในการพัฒนาพื้นที่แล้ว หน่วยงานในท้องถิ่นมีหน้าที่ในการนำรายละเอียดด้านกายภาพและด้านต่างๆ ประกาศเป็นเทศบัญญัติหรือกฎหมายของท้องถิ่นเพื่อบังคับใช้เป็นแนวทางการพัฒนาในระยะยาว ๕ ๑๐ ๒๐ และ ๕๐ ปีต่อไป

ส่วนประกอบของ Form-Based Codes หรือ FBCs แบ่งแนวทางการออกแบบย่านและชุมชนออกเป็น ๔ กลุ่มประกอบด้วย

๑) กฎหมายและแผนการปฏิบัติ (A Regulating Plan) ได้แก่ ข้อบัญญัติ ระเบียบและข้อกำหนดทางกายภาพย่านซึ่งอาจจะกำหนดขึ้นตามระยะเวลาที่คาดการณ์ไว้

๒) มาตรฐานสถานที่สาธารณะ (Public Spaces Standard) เหตุที่ต้องกำหนดรายละเอียดที่ตั้งและลักษณะทางกายภาพของสถานที่สาธารณะขึ้นมาก่อนการวางผังและออกแบบรายละเอียดอื่นๆ เนื่องจากที่ตั้งของสถานที่สาธารณะเป็นอันดับแรกและให้เป็นพื้นที่ส่วนกลางซึ่งทำหน้าที่เป็นศูนย์รวมประชาชน มีความงดงามและมีรูปลักษณะเป็นสถานที่พิเศษ (The Great Places) ของชุมชน

๓) แผนการบริหารจัดการ (Administration Plan) ได้แก่ การกำหนดแนวทางการบริหารจัดการทางกายภาพ ทางสังคม และระบบการพัฒนาเศรษฐกิจให้เป็นไปตามแผนงานที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียวางไว้

๔) มาตรฐานการผังเมืองและรายละเอียดทางกายภาพ (Glossary) ประกอบด้วย ๔ มาตรฐานการออกแบบได้แก่

๔.๑ มาตรฐานแปลงที่ดิน (Block Standard) ได้แก่ รูปแบบและขนาดแปลงที่ดินในพื้นที่พัฒนา จำแนกเป็นรายชุมชนและรายแปลง

๔.๒ มาตรฐานรูปแบบอาคาร (Building Type Standard) ได้แก่ ประเภท การใช้ประโยชน์ ความสูง ระยะถอยร่นจากแนวเขตสาธารณะ เป็นต้น

๔.๓ มาตรฐานด้านสถาปัตยกรรม ได้แก่ รูปทรงอาคาร รูปด้านหน้า ทศนิยมภาพ และรายละเอียดการออกแบบที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์ ความงามและความสมดุลในการใช้อาคารและสภาวะแวดล้อม

๔.๔ มาตรฐานอาคารเขียว (Green Building Standard) ได้แก่ แนวทางการกำหนดคุณลักษณะอาคารตามเกณฑ์ของ LEED เช่น การใช้ทรัพยากรอาคาร วัสดุ พลังงาน การบำบัดและกำจัดของเสีย การรับแสง การระบายอากาศ เป็นต้น

๔.๕ มาตรฐานภูมิทัศน์ (Landscape Standard) ได้แก่ การกำหนดรายละเอียดด้านภูมิสถาปัตยกรรมสภาพแวดล้อมทั้งในบริเวณแปลงที่ดิน พื้นที่สาธารณะ ที่โล่ง พื้นที่สีเขียว ภูมิทัศน์ถนน ทางเดิน ทางจักรยาน ทางระบบขนส่งมวลชน ถนน ต้นไม้ใหญ่ ที่นั่งพักผ่อน เฟอร์นิเจอร์ถนน และระบบสาธารณูปโภคพร้อมระบบการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม

การนำ FBCs ลงสู่การปฏิบัติเพื่อให้ประเทศ เมือง ย่าน ชุมชนและประชาชน รวมทั้งผู้ประกอบการพัฒนาที่ดินสามารถร่วมมือกันพัฒนาการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เกิดมูลค่าและคุณค่าสูงสุด พร้อมทั้งสามารถมองอนาคตของพื้นที่ชุมชน ย่าน เมืองได้ ดังนั้น ผู้บริหารเมืองควรมุ่งนำ FBCs ระบุไว้ในแผนยุทธศาสตร์ แผนการพัฒนาเมือง ผังเมืองรวม ผังพัฒนาพื้นที่และแผนการพัฒนาประเภทต่างๆ ดังนี้

๑) แผนการปรับปรุงย่านการใช้ประโยชน์ที่ดินและการปรับปรุงข้อกำหนดการใช้ประโยชน์อาคาร

๒) ผังแม่บทและแผนการปรับปรุงพื้นที่ย่านพาณิชยกรรม

๓) แผนการปรับปรุงพื้นที่กายภาพพื้นที่ตามแนวถนน

๔) แผนการปรับปรุงพื้นที่ย่านและชุมชน

๕) มาตรฐานสำหรับการจัดทำผังเฉพาะหรือผังพัฒนาพื้นที่

๖) รายละเอียดการปฏิบัติในแผนภาค

๗) รายละเอียดการปฏิบัติในผังเมืองรวมหรือผังแม่บทการพัฒนาพื้นที่

๘) แผนการสงวนรักษาทรัพยากรด้านประวัติศาสตร์

๙) รายละเอียดการปฏิบัติในแผนการพัฒนาระบบขนส่งมวลชน

๑๐) แผนการอนุรักษ์และพัฒนาที่ดิน

๑๑) แผนการปรับปรุงพื้นที่ย่านที่พักอาศัย

๑๒) แผนแม่บทการพัฒนาวิทยาเขต

๑๓) แผนการพัฒนาและฟื้นฟูชุมชนรอบมหาวิทยาลัย

๑๔) ข้อกำหนดและรูปแบบการจัดสรรที่ดิน

นอกจากนี้ยังสามารถนำ FBCs ไปใช้สำหรับเทียบเคียงค่ามาตรฐานในการวางผังพัฒนาเมืองอื่นๆ ที่ผู้บริหารเมืองต้องการกำหนดรายละเอียดทางกายภาพและเศรษฐกิจ เช่น การประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจที่เกิดจากการปรับปรุงฟื้นฟูพื้นที่ การประมาณการฐานภาษีทางตรงและทางอ้อมที่ประชาชนและรัฐฯ จะได้รับในช่วงระยะเวลาต่างๆ หรือใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการกิจการบริหารจัดการเมืองที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนหรือการฟื้นฟูโครงสร้างพื้นฐาน ระบบการคมนาคมและขนส่ง ระบบสาธารณสุขโรค หรือแม้แต่การใช้ในการจัดการทางกายภาพให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เป็นต้น

สรุปได้ว่า FBCs เป็นรูปแบบในการวางผังและออกแบบปรับปรุงฟื้นฟูเมืองและสามารถยกระดับการใช้ประโยชน์ที่ดินให้มีความคุ้มค่า ประหยัดและมีประสิทธิภาพมากขึ้น เมืองและประชาชนสามารถคาดการณ์โอกาสและความมั่งคั่งในการใช้ที่ดินในอนาคต ในขณะเดียวกัน พื้นที่ซึ่งใช้ FBCs จะได้รับการแปรเปลี่ยนจากสภาพไร้การวางแผน (Unplanned Area) เป็นพื้นที่ที่ได้รับการพัฒนาอย่างสมบูรณ์ (Complete Area) ด้วยกายภาพที่ได้รับการออกแบบซึ่งเกิดจากความต้องการและความเห็นร่วมกันของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย

๒.๔ แนวความคิดการเติบโตอย่างชาญฉลาด (Smart Growth)

เริ่มขึ้นในปี ๑๙๔๔ โดยสมาคมวางแผนอเมริกัน (American Planning Association-APA) ได้ริเริ่มโครงการที่เรียกว่า “Growing Smart” เพื่อช่วยให้มลรัฐสามารถปรับปรุงรัฐบัญญัติให้ทันสมัยในส่วนที่มีผลต่อการวางแผนและการจัดการการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับเมือง แนวคิดของการเติบโตอย่างชาญฉลาด (Smart Growth) ก็คือการมองเห็นความเชื่อมโยงระหว่างการพัฒนาและคุณภาพชีวิตและผลักดันให้ความเจริญเติบโตที่เกิดขึ้นใหม่ไปทำให้ชุมชนที่มีอยู่แล้วดีขึ้น การนำแนวคิดการเติบโตอย่างชาญฉลาดไปใช้ในแต่ละชุมชนจะแตกต่างกันไป โดยทั่วไปแล้วแนวคิดนี้จะลงทุนในเรื่องของเวลา ความเอาใจใส่และทรัพยากรในการทำให้ชุมชนคงอยู่และมีชีวิตชีวาในใจกลางเมืองและชุมชนดั้งเดิม แนวความคิดการเติบโตอย่างชาญฉลาดจะเน้นการพัฒนาที่ศูนย์กลางเมือง เน้นการขนส่งมวลชนและการเดินเท้าที่เชื่อมต่อระหว่างบ้าน ย่าน และชุมชน และให้มีการใช้ที่ดินผสมกันระหว่างที่อยู่อาศัยพาณิชย์กรรมและการค้าปลีก จะดำรงรักษาไว้ซึ่ง ที่โล่งและสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตามไม่มีสูตรตายตัวว่าชุมชนใดจะเลือกทำอะไรเพื่อให้เกิดการเติบโตอย่างฉลาดชุมชนที่ประสบความสำเร็จมีแนวโน้มที่จะมีสิ่งหนึ่งที่เหมือนกันนั่นคือ มีวิสัยทัศน์ว่าจะมุ่งไปที่ใดและมีสิ่งใดที่คนในชุมชนเห็นว่าดีงาม ถูกต้อง เหมาะสมในชุมชนของตนและมีแผนในการพัฒนาที่จะสะท้อนให้เห็นค่านิยมของชุมชน (ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๑, หน้า ๑๑) แนวความคิดการเติบโตอย่างชาญฉลาด เป็นที่รู้จักและได้รับการเผยแพร่ตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๖๐ โดย หลายองค์กรในสหรัฐอเมริกา แต่ที่ได้รับการยอมรับมากที่สุด สมาคม ICMA หรือ The International City/County Management Association และวัตถุประสงค์หลัก ในการเผยแพร่แนวคิดการเติบโตของเมืองแบบชาญฉลาด ซึ่งมีอยู่ด้วยกัน ๔ ข้อ

(๑) การรณรงค์ให้สาธารณชนตระหนักถึงการเติบโตอย่างมีแบบแผนของเมืองที่ช่วย ยกระดับคุณภาพชีวิต

(๒) การเผยแพร่วิธีปฏิบัติที่ดี (best practices) ของแนวคิดการเติบโตที่ชาญฉลาด

(๓) การพัฒนาและกระจายข้อมูล นวัตกรรม นโยบาย เครื่องมือ และแนวคิดสู่สาธารณะชน

(๔) การบ่มเพาะและสร้างกลยุทธ์เพื่อการพัฒนาแนวคิดการเติบโตอย่างชาญฉลาดเพื่อ การนำไปสู่การปฏิบัติ

เกณฑ์และแนวความคิดพื้นฐาน (key strategy) ของการเติบโตอย่างชาญฉลาดมีอยู่ด้วยกัน ๑๐ ประการ ได้แก่

(๑) การใช้ที่ดินแบบผสมผสาน

(๒) การสนับสนุนการออกแบบอาคารให้เกาะกลุ่มกันและใช้ประโยชน์ในการ ออกแบบอาคารแบบกระชับ (Compact Building Design)

(๓) การสร้างโอกาสและทางเลือกของที่อยู่อาศัยสำหรับประชากรทุกระดับรายได้

(๔) การสนับสนุนการเชื่อมต่อระหว่างย่านและชุมชนด้วยการเดิน

(๕) การสร้างเสริมชุมชนให้เป็นสถานที่พิเศษ (distinctive) และมีแรงดึงดูด (attractive) ด้วยความผูกพันกับสถานที่อย่างเข้มแข็ง

(๖) การรักษาที่โล่ง พื้นที่การเกษตร พื้นที่ธรรมชาติที่งดงาม และพื้นที่ซึ่งมีความ เสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อม

(๗) สร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนและมุ่งการพัฒนาไปยังชุมชนที่มี สาธารณูปโภคและสาธารณูปการอยู่แล้ว

(๘) การจัดหาทางเลือกการเดินทางและการคมนาคมขนส่งที่มีความหลากหลาย

(๙) การสร้างระบบการตัดสินใจในการพัฒนาชุมชนที่คาดการณ์ได้ ชัดเจน ยุติธรรมและมีประสิทธิภาพด้านต้นทุน

(๑๐) การสนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชนและส่งเสริมประสานร่วมมือกัน ระหว่างชุมชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

นอกจากแนวความคิดพื้นฐาน ๑๐ ประการที่ได้กล่าวมาแล้ว แนวคิดการเติบโต ของเมืองอย่างชาญฉลาดยังมีกลยุทธ์ที่นำไปสู่การปฏิบัติอีกหลายประการ เช่น การจัดสร้างวิสัยทัศน์ และการกำหนดวัตถุประสงค์สำหรับชุมชนหรือเมืองที่มีความหลากหลายด้านกิจกรรมทางเศรษฐกิจ เชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ การให้รางวัลจูงใจสำหรับการมีส่วนร่วมในการพัฒนา การจัดองค์ประกอบการใช้ ประโยชน์ที่ดินในลักษณะผสมผสาน

๒.๕ กรณีศึกษา

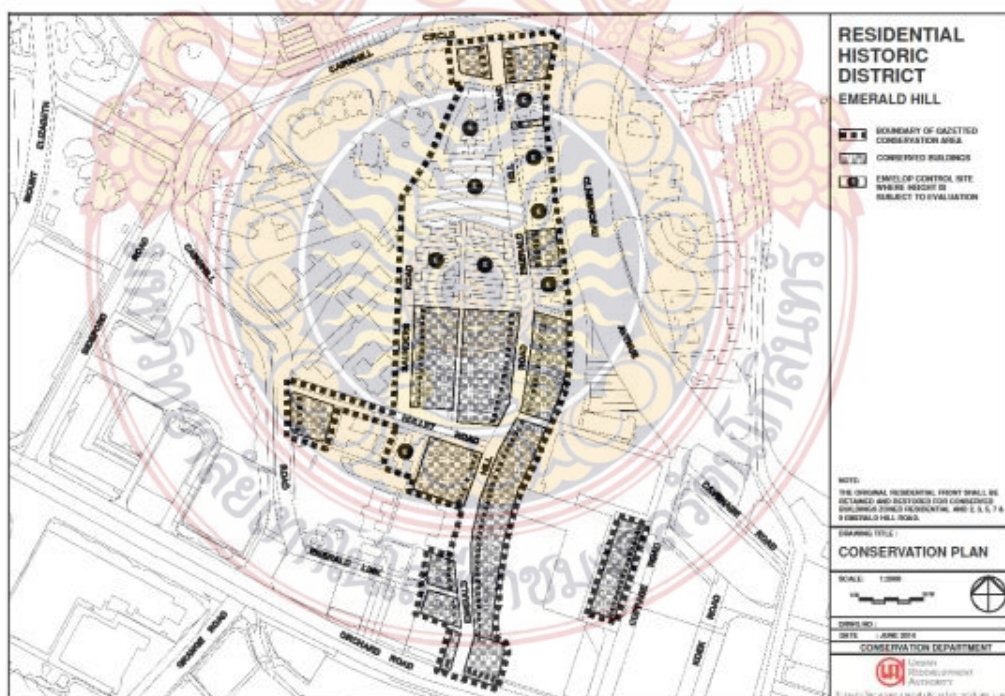
๒.๕.๑ กรณีศึกษาต่างประเทศการอนุรักษ์อาคารเก่าในย่าน Emerald hill

สิงคโปร์เป็นประเทศเกาะขนาดเล็ก มีพื้นที่ประมาณ ๗๑๘ ตารางกิโลเมตร โดยให้ความสำคัญ ในการสงวนรักษาพื้นที่/สถานที่ซึ่งควรค่าแก่การอนุรักษ์ โดยในปัจจุบัน URA ได้อนุรักษ์อาคารสำคัญ ทางสถาปัตยกรรมไว้มากกว่า ๖,๘๐๐ แห่ง ซึ่งได้ส่งเสริมให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ไม่ทำให้สูญเสียอัตลักษณ์ คุณค่าและความสำคัญย่าน Emerald Hill ปัจจุบันอาคารเหล่านี้ได้กลายเป็น ร้านค้า

ร้านอาหาร คาเฟ่ ผับ บาร์ ตั้งอยู่บน ถนนออชาร์ด (Orchard Road) ซึ่งจะมีศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ตั้งอยู่ด้วย ซึ่งแต่ก่อนบริเวณนี้เป็นที่อยู่อาศัยของชาวเปอรานากัน ตั้งแต่ยุค ค.ศ. ๑๙๐๐ โดยมีลักษณะเป็นอาคารแบบโคโรเนียล (Colonial) แต่มีสีสันสดใส และมีลวดลายมากมายตามประตูและหน้าต่าง Colony แปลว่า อาณานิคม เมืองขึ้น หรือหัวเมืองประเทศราช ส่วน Colonial แปลว่า เกี่ยวกับอาณานิคม Colonial Style จึงหมายถึงศิลปะแบบอาณานิคม ซึ่งในยุคเล่าอาณานิคมมหาอำนาจ ชาวตะวันตก เช่น โปรตุเกส ฮอลันดา ฝรั่งเศส อังกฤษ เป็นศิลปะแบบตะวันตกชนิดหนึ่ง เกิดขึ้นในช่วงเล่าอาณานิคม

ภาพที่ ๒.๑ รูปแบบอาคารที่มีเอกลักษณ์ย่าน Emerald hill
(ที่มา : <https://www.tripadvisor.com>)

ภาพที่ ๒.๒ รูปผังแสดงการอนุรักษ์อาคารย่าน Emerald hill ประเทศสิงคโปร์
(ที่มา : <https://www.ura.gov.sg> ๒๖/๘/๖๐)

๒.๕.๒ กรณีศึกษาต่างประเทศย่าน ซินเทียนตี้ (Xintiandi) เชียงไฮ้ ประเทศจีน

ซินเทียนตี้ (Xintiandi) เป็นหนึ่งในโครงการฟื้นฟูเมืองแห่งแรกของเมืองนี้ยังคงอนุรักษ์ย่านเก่าแก่ในขณะเดียวกันก็ถือได้ว่าเป็นแหล่ง ช้อปปิ้ง ร้านอาหาร และความบันเทิงที่ดีที่สุดของ เชียงไฮ้ ซินเทียนตี้ (Xintiandi) แปลว่า สรวงสวรรค์และโลกแห่งใหม่ อันเก่าแก่ใจกลางเมืองเชียงไฮ้ เป็นดั่งสวรรค์กลางเมืองสำหรับผู้ชื่นชอบการรับประทานอาหารกลางแจ้ง และร้านค้าบูติก โดยถนนในย่านนี้ไม่อนุญาตให้รถเข้า อย่างไรก็ตาม ที่สำคัญที่สุดคือย่านพัฒนาใหม่แห่งนี้ยังคงเก็บรักษาสถาปัตยกรรมอันเป็นเอกลักษณ์ของเชียงไฮ้ และทำให้มองเห็นความเป็นอยู่ของชุมชนที่เคยอาศัยอยู่บนถนนสายเล็กๆ ในแถบนี้ ซินเทียนตี้ (Xintiandi) โด่งดังในเรื่องบ้านสไตล์ชิคุเมน (Shikumen) ซึ่งก่อสร้างในช่วงกลางศตวรรษที่ ๑๘๐๐ ชิคุเมนหมายถึง “ประตูหิน” บ้านเรือนเหล่านี้ผสมผสานองค์ประกอบจากทางตะวันออกและตะวันตก เคยเป็นที่นิยมในหมู่ชนชั้นกลางของเชียงไฮ้และชุมชนวรรณกรรมท้องถิ่นที่สร้างผลงานเพื่อเฉลิมฉลองชีวิตความเป็นอยู่ในแถบนี้ เดินไปตามตรอกซอกซอยแคบๆ และสำรวจงานที่ทำจากหินและด้านหน้าประตูบ้านที่ประดับด้วยกระเบื้อง ล่องสังเกตงานแกะสลักเหนือทางเข้าและประตูไม้หนาหนัก ถ้าต้องการสัมผัสความเป็นอยู่ใน Xintiandi อย่างที่เคยเป็นในสมัย ๑๙๒๐ พิพิธภัณฑสถาน Shikumen Open House เป็นพิพิธภัณฑสถานค่าห้องสองชั้นซึ่งเต็มไปด้วยสิ่งของระลึกความหลังที่มาจากยุคสมัยนั้น หากออกไปไม่ไกลคุณจะพบกับสภาระดับชาติแห่งแรกของพรรคคอมมิวนิสต์จีน โดยในปัจจุบันสถานที่จัดประชุมในประวัติศาสตร์ซึ่งเป็นจุดกำเนิดลัทธิคอมมิวนิสต์จีน Xintiandi อยู่ห่างจากใจกลางเมืองเชียงไฮ้ ๒๐ นาทีโดยการเดิน และมีรถโดยสารและรถไฟใต้ดินไปถึงอย่างสะดวกสบาย

ภาพที่ ๒.๓ รูปย่าน ซินเทียนตี้ (Xintiandi) เชียงไฮ้ ประเทศจีน
(ที่มา : <http://www.shuion.com> ,๒๖/๘/๖๐)

สรุปบทที่ ๒

จากทฤษฎีที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นนั้น เป็นการศึกษาแนวทางในการนำมาปรับใช้กับพื้นที่โครงการฟื้นฟูและอนุรักษ์ ชุมชนไทย-จีน ย่านบางเหนียว จังหวัดภูเก็ต ในเรื่องของแนวทางการฟื้นฟูเมือง (Urban Renewal) การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมเมือง ให้มีการใช้ที่ดินแบบผสมผสานเพิ่มความน่าสนใจของกิจกรรมในพื้นที่ โดยใช้แนวความคิดนวัตกรรมการปรับปรุงฟื้นฟูเมืองสำหรับมวลมนุษย์ ให้เป็นเมืองแห่งการเดินทางที่เชื่อมต่อระหว่างบ้าน ย่าน และชุมชน การพัฒนาระบบขนส่งมวลชนให้ครอบคลุมกระบวนการดังกล่าวจะทำให้พื้นที่กลับมามีชีวิตชีวาพร้อมกับการพัฒนาแบบยั่งยืน

และจากการศึกษากรณีศึกษาของต่างประเทศที่ได้ยกมาศึกษานั้นมีรูปแบบแนวทางในการพัฒนาที่ชัดเจนเนื่องจากการฟื้นฟูพื้นที่จำเป็นต้องมีองค์ประกอบด้วยกันหลายอย่าง เช่น วัฒนธรรมประเพณี ประวัติศาสตร์ของพื้นที่ และรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์ทางด้านสถาปัตยกรรม การทำให้อาคารเหล่านั้นกลับเป็นสีสนให้กับพื้นที่เพื่อดึงดูดการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ และยังสามารถยกระดับกิจกรรมทางเศรษฐกิจให้กับพื้นที่ จึงนำมาเป็นแนวทางในการศึกษาโครงการฟื้นฟูและอนุรักษ์ ชุมชนไทย-จีน ย่านบางเหนียว จังหวัดภูเก็ต

บทที่ ๓

การศึกษาที่ตั้งและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

๓.๑ พื้นที่ศึกษา

๓.๑.๑ ข้อมูลด้านกายภาพ

๓.๑.๑.๑ ลักษณะที่ตั้งและภูมิประเทศ

๑) พื้นที่ศึกษาได้แก่พื้นที่ เทศบาลนครภูเก็ต และตำบลวิชิต ขนาดพื้นที่ทั้งหมด ประมาณ ๘.๐๖ ตารางกิโลเมตร หรือ มีเนื้อที่ประมาณ ๕,๐๓๗.๕ ไร่ มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

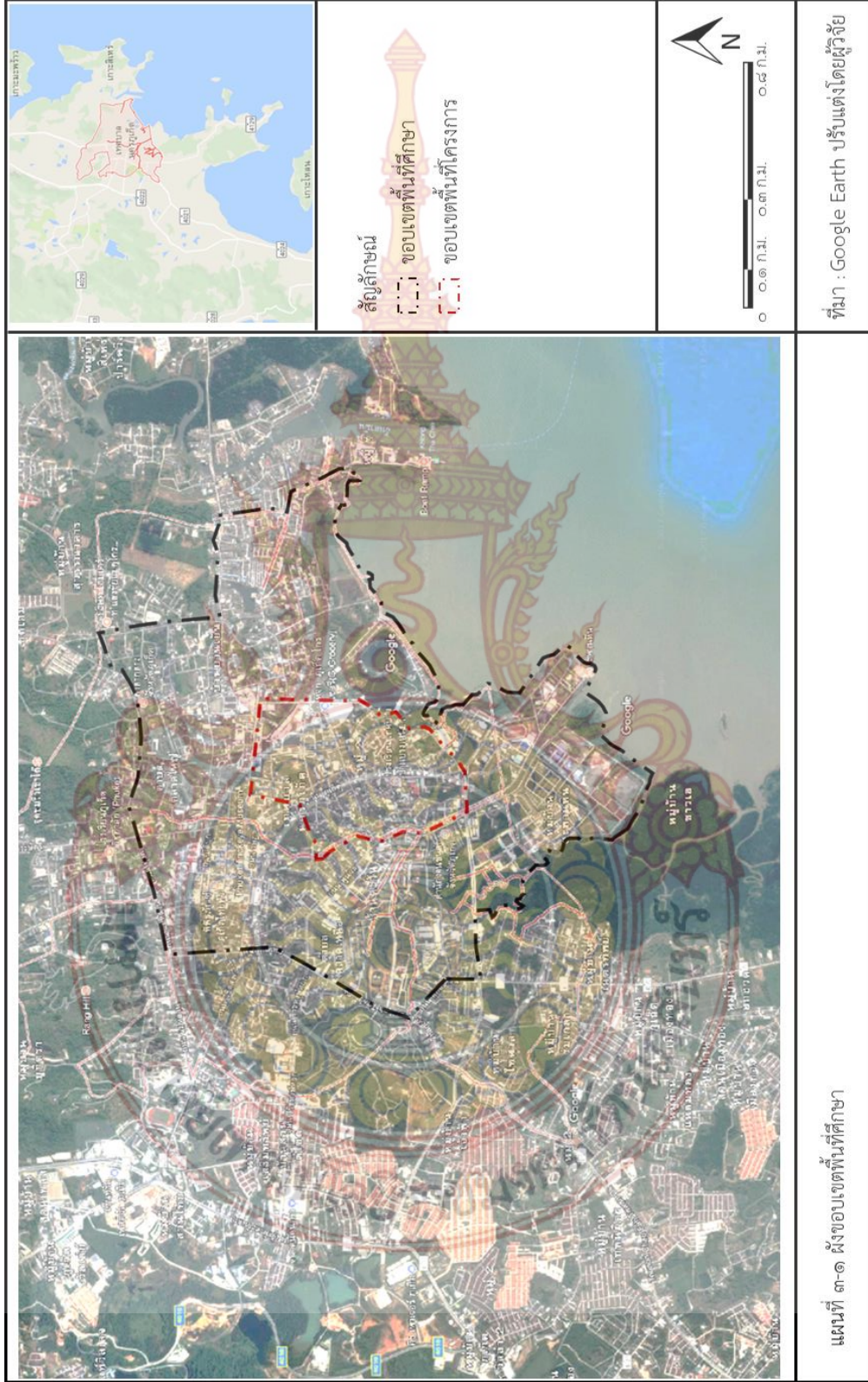
ทิศเหนือ	ถนนแม่หลวน ถนนทุ่งคา ถนนดำรงและถนนศรีสุทัศน์
ทิศใต้	ชายฝั่งทะเลและถนนศักดิ์เดช ซอย ๗
ทิศตะวันออก	ถนนสุรินทร์และถนนท่าเรือใหม่
ทิศตะวันตก	ถนนปฏิพัทธ์และถนนศักดิ์เดช

๒) ลักษณะภูมิประเทศ ภูมิประเทศในเขตเทศบาลนครภูเก็ตส่วนใหญ่เป็นที่ลุ่ม ทิศตะวันออกติดชายทะเล ด้านทิศเหนือมีเนินเขาสองลูกคือ เขารังและเขาโต๊ะแซะ มีคลองบางใหญ่ จากอำเภอกะทู้ไหลผ่านตัวเมืองออกสู่ทะเลในเขตเทศบาลนครภูเก็ตซึ่งเป็นเมืองเก่าพื้นที่ส่วนใหญ่ เป็นบริเวณที่มีประชากรหนาแน่นเป็นย่านธุรกิจการค้าโรงแรม และสถาบันบันเทิงต่างๆ ประมาณ ร้อยละ ๘๐ ของถนนบริเวณศูนย์กลางเมืองจะมีร้านค้าตั้งอยู่สองข้างทางและถนนในเขตเทศบาลส่วนใหญ่ค่อนข้างเล็กและแคบ ไม่สามารถขยายออกไปได้

๓) ลักษณะภูมิอากาศร้อนชื้นแบบเขตศูนย์สูตรอยู่ในเขตอิทธิพลของลมมรสุม ตะวันตกเฉียงใต้ และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ตลอดปี มี ๒ ฤดู คือ ฤดูฝนเริ่มตั้งแต่เดือน เมษายน ถึงเดือนพฤศจิกายน และฤดูร้อน ตั้งแต่เดือนธันวาคม ถึงเดือนมีนาคม

๔) ลักษณะของดิน ทรัพยากรดินและการใช้ที่ดินของเทศบาลนครภูเก็ต ในพื้นที่ ธุรกิจและอยู่อาศัยเป็นที่ราบลาดจากเหนือลงใต้มีเนินเขารังและเขาโต๊ะแซะขนานบางส่วนกลางเมืองเป็น พื้นที่เสี่ยงต่อการละลายของดินและน้ำท่วมในเมืองได้ ในบริเวณถนนเยาวราช ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข ๔๐๒ ถนนดำรง ถนนแม่หลวน และถนนอำเภอ ส่วนพื้นที่ราบต่ำ บริเวณสะพานหิน และ ชุมชนสะพานร่วม เป็นพื้นที่เสี่ยงต่อกัยคลื่นยักษ์สึนามิ

๕) ลักษณะของแหล่งน้ำคลอง คลองบางใหญ่เป็นคลองที่มีความยาว ๒๐ กิโลเมตร อยู่ในเขตเทศบาล ๘ กิโลเมตร และมีคลองแยกลงสู่อ่าวภูเก็ต ผ่านชุมชนการเคหะและลงสู่ คลองท่าจีน

แผนที่ ๓-๑ ผังขอบเขตพื้นที่ศึกษา

๓.๑.๑.๒ ระบบโครงข่ายการสัญจร เทศบาลนครภูเก็ต

เนื่องจากพื้นที่ศึกษาอยู่ในเทศบาลนครภูเก็ต อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต บริบทของพื้นที่เป็นเกาะจึงมีถนนสายหลักที่จะเข้ามาภายในจังหวัดได้จากจังหวัดพังงาเพียงเส้นเดียวนอกนั้นจะเป็นเส้นทางการคมนาคมทางน้ำ และทางอากาศ แต่เส้นทางการเดินทางเข้าสู่พื้นที่ศึกษาสามารถเดินทางได้ตามระบบโครงข่ายการคมนาคมทางถนน ได้ดังนี้

ถนนสายหลัก เป็นถนนสายสำคัญในการเข้าถึงและเชื่อมต่อของพื้นที่ศึกษาไปยังพื้นที่โดยรอบในระดับเมือง ได้แก่

๑) ถนนเทพกระษัตรี หรือทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๐๒ เป็นทางหลวงสายหลักที่เชื่อมจังหวัดภูเก็ตเข้ากับแผ่นดินใหญ่ โดยสะพานสารสินมีความยาวประมาณ ๕๑ กิโลเมตร อยู่ในจังหวัดพังงาประมาณ ๙ กิโลเมตร และอยู่ในจังหวัดภูเก็ตประมาณ ๔๒ กิโลเมตร

๒) ถนนแม่หลวนเป็นถนนสายหลักเข้าสู่สถานที่สำคัญของจังหวัดภูเก็ต เช่นหาดป่าตอง เทศบาลนครภูเก็ต เมืองเก่า อยู่ในความรับผิดชอบของเทศบาลนครภูเก็ต เริ่มต้นจากถนนเทพกระษัตรี ไปสิ้นสุดที่ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๐๒๐

๓) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๐๒๓ หรือ ถนนคัคติเดช เป็นทางหลวงสายหลักเข้าสู่ท่าเทียบเรือน้ำลึก พิพิธภัณฑสถานสัตว์น้ำภูเก็ต คลังน้ำมัน ปตท. มีความยาวประมาณ ๙ กิโลเมตร เป็นถนน ๒ ช่องจราจรแต่ละทิศทาง เป็นถนน ๔ ช่องจราจร ไม่มีเกาะกึ่งกลาง มีจุดเริ่มต้นหน้าสุสานวางตั้งต่อจากถนนคัคติเดชตอนเทศบาลนครภูเก็ตควบคุม สิ้นสุดที่พิพิธภัณฑสถานสัตว์น้ำภูเก็ต

๔) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๐๒๑ หรือ ถนนเจ้าฟ้าตะวันออก เป็นทางหลวงสายหลักเข้าสู่สถานที่สำคัญของจังหวัดภูเก็ต เช่น วัดฉลอง หาดราไวย์ ความยาวประมาณ ๑๐ กิโลเมตรเป็นถนน ๔ เลน แบ่งเป็น ๒ ช่องจราจร แต่ละทิศทางโดยไม่มีเกาะกึ่งกลาง เป็นถนน ๒ ช่องจราจร เริ่มต้นต่อจากถนนเจ้าฟ้า ไปสิ้นสุดที่ห้าแยกฉลอง

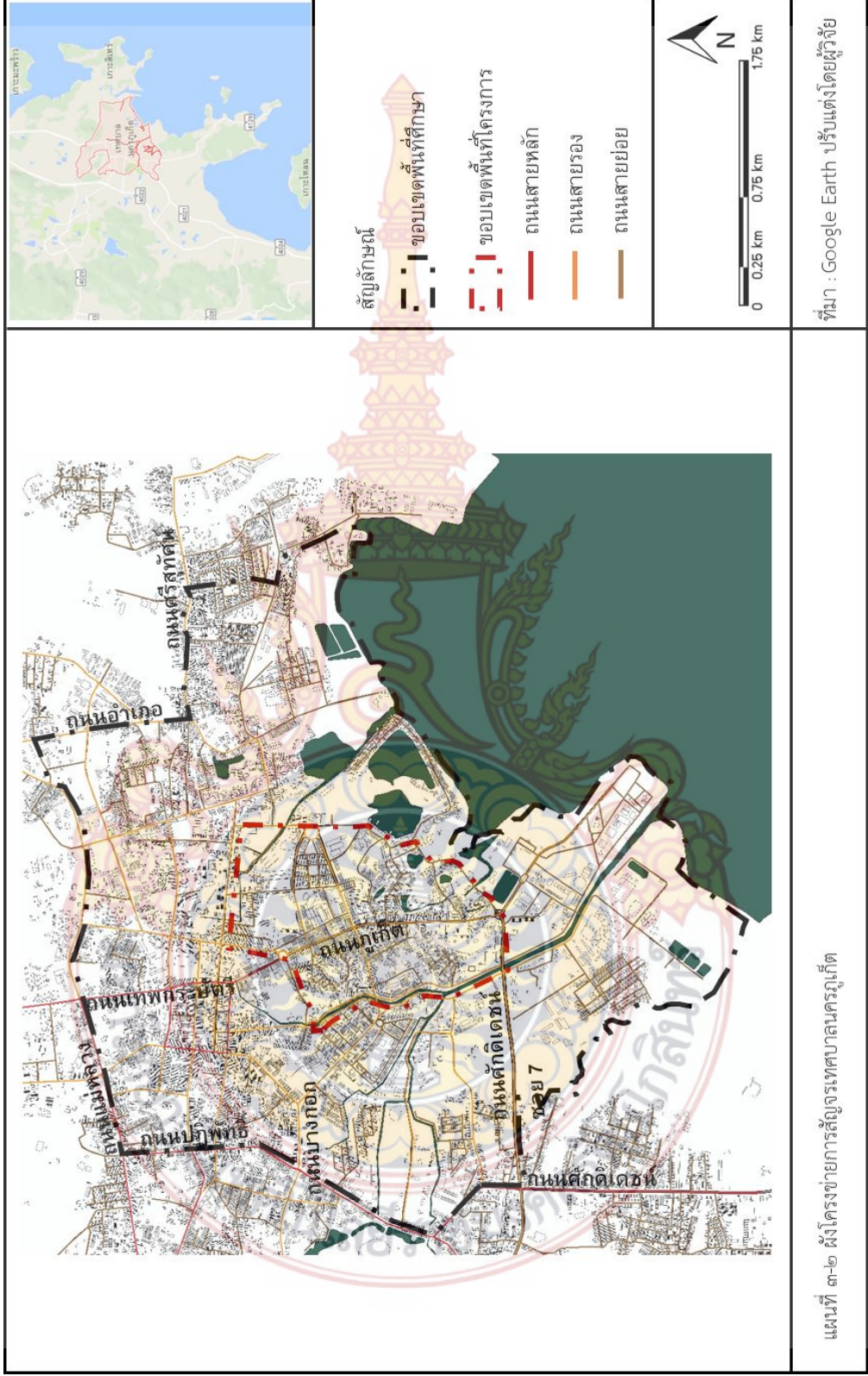
ถนนสายรอง เป็นถนนที่ใช้ในการเข้าถึงและเชื่อมต่อของพื้นที่ศึกษาไปยังพื้นที่โดยรอบในระดับย่าน เช่น

๑) ถนนศรีสุทัศน์ เป็นถนนแยกหนึ่งของ สี่แยกศรีสุทัศน์-อำเภอ เชื่อมไปยังเกาะสิเหร่ โดยมีขนาดความกว้างของถนน ๒ ช่องจราจร

๒) ถนนท่าแครง เป็นถนนสายหนึ่งที่เชื่อมไปยัง ถนนเจ้าฟ้าตะวันออกที่สามารถเข้าสู่สถานที่สำคัญของจังหวัดภูเก็ต เช่น วัดฉลอง หาดราไวย์ โดยมีขนาดความกว้างของถนน ๒ ช่องจราจร

ถนนสายย่อย เป็นถนนที่ใช้ในการเข้าถึงและเชื่อมต่อของพื้นที่ศึกษาในระดับชุมชน เช่น ถนนอำเภอ ซอยภูธร ถนนสตูล ซอยคณิตหงส์หยก ถนนท่าเรือใหม่ ถนนวานิช ซอยแสนสุข เป็นต้น โดยส่วนใหญ่จะมีขนาดความกว้างของถนน ๒ ช่องจราจร

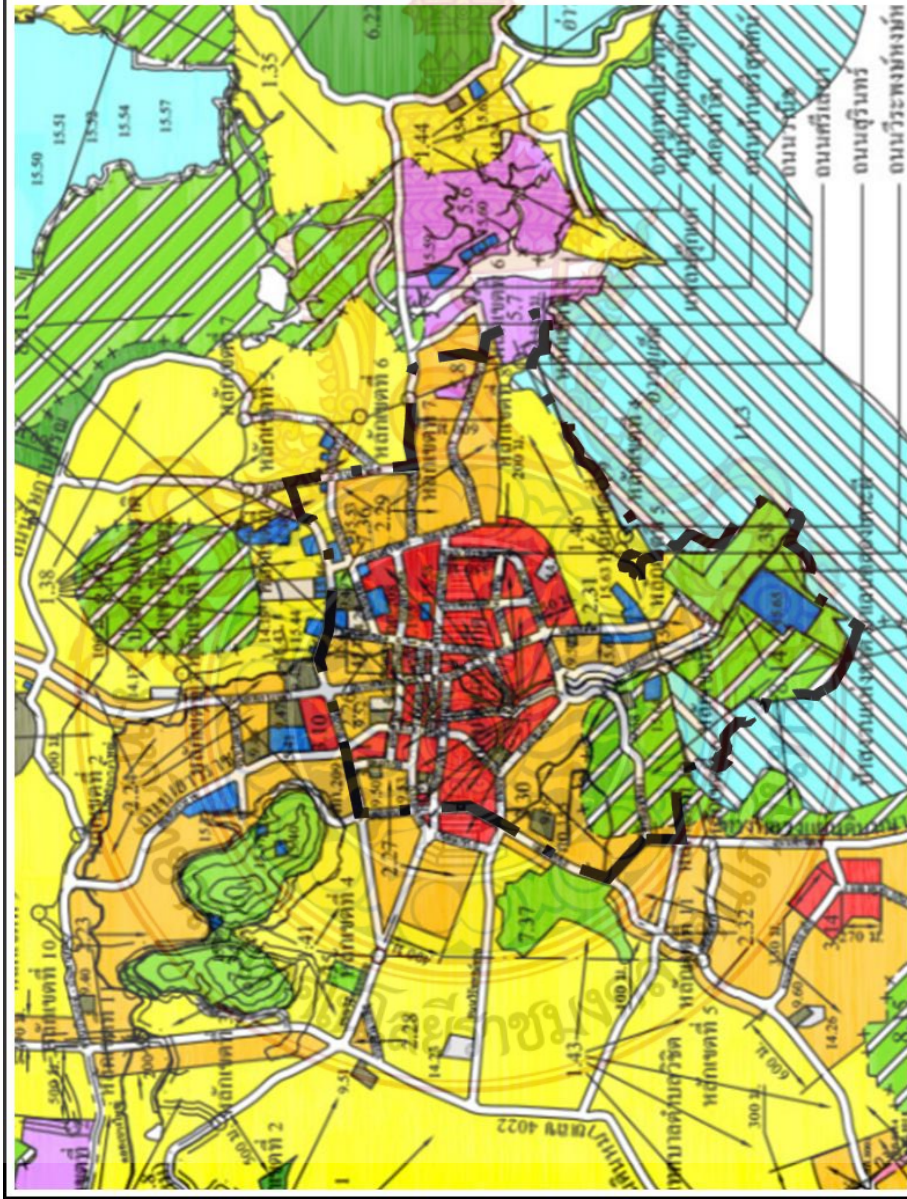
	
<p>ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๐๒</p>	<p>ถนนแม่หลวน</p>
	
<p>ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๐๒๓</p>	<p>ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๐๒๑</p>
	
<p>ถนนศรีสุทศน์</p>	<p>ถนนท่าแครง</p>
	
<p>ถนนอำเภอ</p>	<p>ซอยฤๅจร</p>
	
<p>ถนนสตูล</p>	<p>ซอยคณิตหงส์หยก</p>
<p>ตารางที่ ๓.๑ แสดงรูปภาพโครงข่ายการสัญจรภายในพื้นที่ศึกษา ที่มา : จากการลงพื้นที่สำรวจ</p>	

๓.๑.๑.๓ การใช้ประโยชน์ที่ดิน

การใช้ประโยชน์ที่ดินตามขอบเขตพื้นที่ศึกษาอยู่ในเขตเทศบาลนครภูเก็ต อำเภอเมือง มีการใช้ประโยชน์ที่ดินตามลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ โดยพื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินอยู่ ๑๐ ประเภทตามข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินผังเมืองรวมจังหวัดภูเก็ต โดยกำหนดให้เป็นไปตามแผนผังแสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน และรายการประกอบแผนผังที่แสดงพร้อมข้อกำหนดนี้

- ๑) เขตพื้นที่สีเหลือง ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย
 - ๒) เขตพื้นที่สีส้ม ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง
 - ๓) เขตพื้นที่สีแดง ที่ดินประเภทพาณิชยกรรมและที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก
 - ๔) เขตพื้นที่สีม่วง ที่ดินประเภทอุตสาหกรรมและคลังสินค้า
 - ๕) เขตพื้นที่สีเขียวอ่อน ที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการและการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
 - ๖) เขตพื้นที่สีเขียวอ่อนทแยงขาว ที่ดินประเภทอนุรักษ์ป่าไม้
 - ๗) เขตพื้นที่สีเขียวมะกอก ที่ดินประเภทสถาบันการศึกษา
 - ๘) เขตพื้นที่สีฟ้ามีเส้นทแยงขาว ที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการและการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมชายฝั่งทะเล
 - ๙) เขตพื้นที่สีเทาอ่อน ที่ดินประเภทสถาบันศาสนา
 - ๑๐) เขตพื้นที่สีน้ำเงิน ที่ดินประเภทการสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ
- การใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ศึกษาส่วนใหญ่เป็นการใช้ประโยชน์ที่ดินแบบผสมผสานกันเนื่องจากพื้นที่ศึกษาอยู่ในเขตเมือง ที่เป็นทั้งแหล่งพาณิชยกรรม แหล่งที่อยู่อาศัย สถานที่ราชการ สถานศึกษาและ ศาสนสถานต่างๆ ที่ปะปนอยู่ในขอบเขตพื้นที่ศึกษา

- สัญลักษณ์
- - - - - ขอบเขตพื้นที่ศึกษา
 - เป็นที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย
 - เป็นที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง
 - เป็นที่ดินประเภทพาณิชยกรรมและที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก
 - เป็นที่ดินประเภทอุตสาหกรรมและคลังสินค้า
 - การรักษาคูณภาพสิ่งแวดล้อม
 - เป็นที่ดินประเภทอนุรักษ์ป่าไม้
 - เป็นที่ดินประเภทสถาบันการศึกษา
 - เป็นที่ดินประเภทที่สงวนพืชนานาการ และการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมชายฝั่งทะเล
 - เป็นที่ดินประเภทสถาบันศาสนา
 - เป็นที่ดินประเภทสถาบันราชการการสาธารณสุขโลก และสาธารณูปการ

แผนที่ ๓-๓ ผังการใช้ประโยชน์ที่ดิน จังหวัดภูเก็ต พ.ศ.๒๕๕๘

ที่มา : Google Earth ปรับแต่งโดยผู้วิจัย

๓.๑.๑.๔ โครงสร้างสาธารณูปโภค

๑) การไฟฟ้า

การไฟฟ้าในเทศบาลนครภูเก็ต อยู่ในความรับผิดชอบของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดภูเก็ต เพื่อบริการแสงสว่างตามถนน ตรอกซอย ซึ่งมีจำนวนครัวเรือนที่ใช้ไฟฟ้าทั้งหมดจำนวน ๒๓,๓๙๔ ครัวเรือน

๒) การประปา เทศบาลนครภูเก็ต ผลิตน้ำประปาจากแหล่งน้ำดิบในชุมเหมืองร้าง ๙ แห่ง ทั้งของเอกชนและของเทศบาลเอง ดังนี้

- ชุมน้ำหน้าโรงพยาบาลวชิระภูเก็ต ความจุ ๑๒๗,๐๐๐ ลบ.ม. ของบริษัทโฮยเซียง
- ชุมน้ำซอยพะเนียง ความจุ ๗๒,๐๐๐ ลบ.ม. ของบริษัท โฮยเซียง
- ชุมน้ำเทศบาล ความจุ ๓๓๔,๐๐๐ ลบ.ม. ของเทศบาลนครภูเก็ต
- ชุมน้ำแฝด ความจุ ๗๓๒,๙๐๐ ลบ.ม. ของบริษัท เขงหววน จำกัด
- ชุมน้ำริมถนนวิจิตรสงคราม ความจุ ๒๒๒,๐๐๐ ลบ.ม. ของคุณบรรลือ ตันติวิท
- ชุมน้ำบริษัทอนุภาษาฯ อ.กะทู้ ความจุ ๒,๐๐๐,๐๐๐ ลบ.ม. ของบริษัทอนุภาษาฯ
- ชุมน้ำคุณคณิต ความจุ ๗๓,๐๐๐ ลบ.ม. ของคุณคณิต ยงสกุล
- ชุมน้ำสวนเฉลิมพระเกียรติความจุ ๑๐๐,๐๐๐ ลบ.ม. ของเทศบาลนครภูเก็ต
- ชุมน้ำบริษัทอนุภาษาฯ เจ้าฟ้า ความจุ ๑,๐๐๐,๐๐๐ ลบ.ม. ของบริษัทอนุภาษาฯ

รวมปริมาณน้ำดิบทั้งสิ้น ๔,๖๖๐,๙๐๐ ลูกบาศก์เมตร

การประปาเอกชน กลุ่มธุรกิจโรงแรมและสนามกอล์ฟขนาดใหญ่ ได้จัดสร้างโรงงาน ผลิตน้ำแบบเคลื่อนย้ายได้มีขนาดกำลังผลิต ๖,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อวัน

๓.๑.๑.๕ โครงสร้างสาธารณูปการ

สาธารณูปการ (Public Facilities) เป็นบริการสาธารณะซึ่งดำเนินการโดย รัฐหรือเอกชนภายใต้การควบคุมของรัฐ ที่ต้องจัดทำขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ ประชาชนในการดำเนินชีวิต เช่น การบริการด้านการศึกษา การแพทย์และสาธารณสุข ตลาด โรงฆ่าสัตว์ แหล่งนันทนาการและพักผ่อนหย่อนใจ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และศาสนสถาน เป็นต้น ซึ่งการบริการด้านสาธารณูปการเป็นบริการที่ ประชาชนจะต้องเดินทางไปใช้บริการเหล่านั้นด้วยตนเอง ดังนั้นการศึกษาด้านสาธารณูปการในโครงการ มีความจำเป็นต้องวิเคราะห์ถึงจำนวน การกระจายตัวมาตรฐาน การให้บริการ ความต้องการด้านสาธารณูปการต่างๆ รวมถึงการวิเคราะห์พื้นที่โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) สถานที่ราชการ ในพื้นที่ศึกษา มีสถานที่ราชการ จำนวน ๑๓ แห่ง ได้แก่ ศาลากลางจังหวัดภูเก็ต สำนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต สำนักงานเทศบาลนครภูเก็ต สำนักงานสถิติจังหวัดภูเก็ต สถานีป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เทศบาลนครภูเก็ต ด้านศุลกากรภูเก็ต สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กองกำกับการ ๘ กองบังคับการตำรวจน้ำ ด้านตรวจคนเข้าเมืองภูเก็ต สำนักงานขนส่งจังหวัดภูเก็ต สำนักงานอัยการจังหวัดภูเก็ต สำนักงานจัดหางานจังหวัดภูเก็ต และ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดภูเก็ต

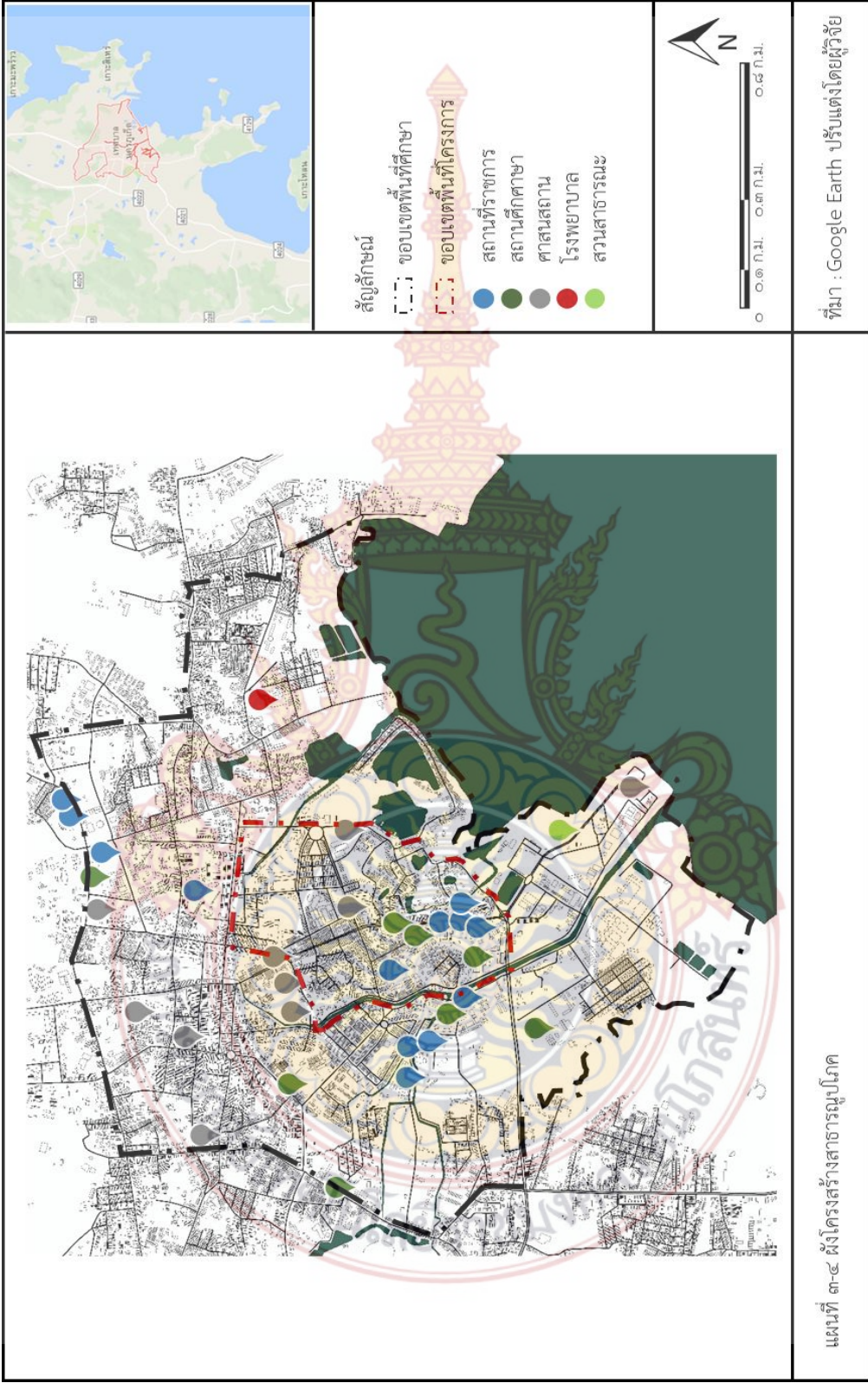
๒) สถาบันการศึกษา มีจำนวน ๘ แห่ง ได้แก่ โรงเรียนอนุบาล ภูเก็ต , โรงเรียนอนุบาลเทศบาลนครภูเก็ต , โรงเรียนเทศบาลเมืองภูเก็ต , โรงเรียนบ้านตลาดเหนือ , โรงเรียนเทศบาลบ้านบางเหนียว , โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ ภูเก็ต , วิทยาลัยอาชีวศึกษาภูเก็ต และวิทยาลัยสารพัดช่างภูเก็ต

๓) ศาสนสถาน ภายในพื้นที่ศึกษามีความหลากหลายทางด้านศาสนา ประชากรส่วนใหญ่ในพื้นที่นับถือ ศาสนาพุทธ คริสต์ และอิสลาม จำนวนสถาบันทางศาสนา มีดังนี้ คือ วัด จำนวน ๖ แห่ง มัสยิด จำนวน ๒ แห่ง และโบสถ์ จำนวน ๓ แห่ง

๔) สาธารณสุข เทศบาลนครภูเก็ต มีโรงพยาบาลเอกชน จำนวน ๑ แห่ง คือ โรงพยาบาลกรุงเทพภูเก็ต มีโรงพยาบาลของรัฐ จำนวน ๑ แห่ง คือ โรงพยาบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต และมีศูนย์บริการสาธารณสุข ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของเทศบาลนครภูเก็ตอีก ๓ ศูนย์ คือ ศูนย์บริการสาธารณสุข ๑ เทศบาลนครภูเก็ต ตั้งอยู่ที่บริเวณถนนกลาง ศูนย์บริการสาธารณสุข ๒ เทศบาลนครภูเก็ต ตั้งอยู่ที่บริเวณเขตชุมชนโรงฆ่าสัตว์ และศูนย์บริการสาธารณสุข ๓ เทศบาลนครภูเก็ต ตั้งอยู่ที่บริเวณถนนกระ หลังสถานีดับเพลิงเมืองภูเก็ต

๕) สวนสาธารณะ เนื่องจากเทศบาลนครภูเก็ตมีสวนสาธารณะระดังเมือง คือ สวนสาธารณะสะพานหิน ซึ่งพื้นที่ส่วนปลายสะพานหินเกิดจากการถมทะเล สวนสาธารณะสะพานหิน มีเนื้อที่ประมาณ ๒๐๗ ไร่ สะพานหินเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจยอดนิยมของชาวภูเก็ต ตลอดมา ซึ่งที่นี่มีความเป็นธรรมชาติที่ประกอบไปด้วยต้นไม้สีเขียวชนิดต่างๆ ทั่วบริเวณสัมผัสกับระบบนิเวศของป่าชายเลน และทะเลในเมืองที่มองเห็นทิวทัศน์ของภูเก็ตได้ในมุมกว้าง และด้วยความร่มรื่นของทิวสนที่ปกคลุมถนนตลอดทั้งสองข้าง นอกจากจะเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจแล้ว สะพานหินยังเป็นศูนย์ออกกำลังกายที่สำคัญแห่งหนึ่งของเมืองภูเก็ตด้วย โดยมีโรงยิมแบดมินตัน บาสเกตบอล สนามฟุตบอล สนามเบตอง สนามเทนนิส สระว่ายน้ำ และอื่นๆ ไว้รองรับผู้รักสุขภาพอย่างเพียงพอ

	
<p>สถานที่ราชการ</p>	<p>สถาบันการศึกษาศึกษา</p>
	
<p>ศาสนสถาน</p>	<p>สาธารณสุข</p>
<p>ตารางที่ ๓.๒ แสดงรูปภาพโครงสร้างสาธารณูปโภคภายในพื้นที่ศึกษา ที่มา : จากการลงพื้นที่สำรวจ</p>	

แผนที่ ๓๔ ผังโครงสร้างสาธารณูปโภค

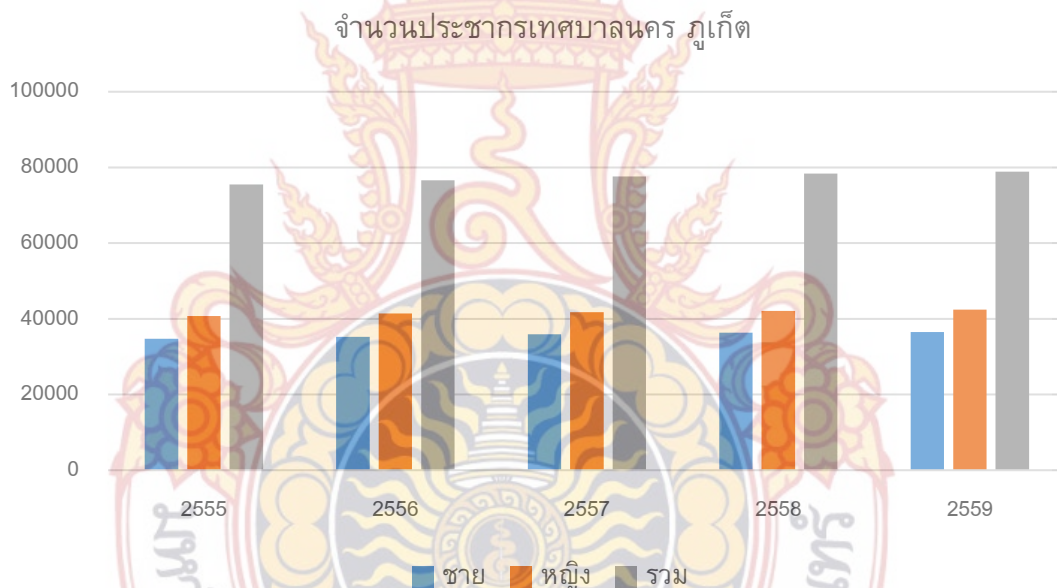
๓.๑.๒ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคม

๓.๑.๒.๑ ชุมชนและประชากร

๑) ชุมชน

จากการสำรวจข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน ระดับตำบล เทศบาลนครภูเก็ต อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต ปัจจุบันชุมชนย่อยในเขตเทศบาลนครภูเก็ต มีทั้งหมด ๑๘ ชุมชน ดังนี้ ชุมชนหลังหอประชุมเทศบาลนครภูเก็ต ชุมชนหลังศาลากลางจังหวัดภูเก็ต ชุมชนโกมารภักดิ์ ชุมชน ๑๓๑ ชุมชน ๔๐ ห้อง ชุมชนตันโพธิ์ ชุมชนกอไผ่ ชุมชนแสนสุข ชุมชนร่วมน้ำใจ ชุมชนสะพานร่วม ๑ ชุมชนสะพานร่วม ๒ ชุมชนถนนหลวงพ้อ ชุมชนสุทัศน์ ซอย ๒ ชุมชนชุมชนน้ำรินห้วย ชุมชนอ่าวเก็น ชุมชนสามัคคีสามกอง ชุมชนซีเต๊กซ่า และชุมชนย่านเมืองเก่าจังหวัดภูเก็ต

๒) ประชากร จากข้อมูลจำนวนประชากรที่ได้จากข้อมูลสำนักงานเทศบาลนครภูเก็ต พบว่า พ.ศ.๒๕๕๙ เทศบาลนครภูเก็ต มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น ๗๘,๙๒๓ คน ๒๔,๔๔๓ หลังคาเรือน และมีความหนาแน่น ๖,๕๗๗ คน/ตารางเมตร

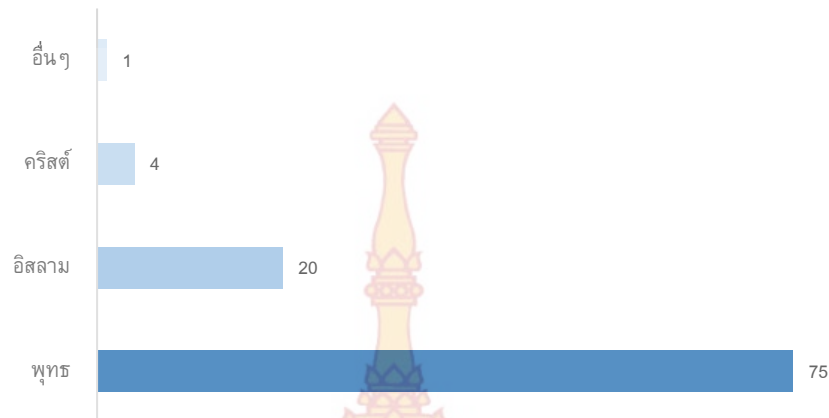

แผนภูมิที่ ๓.๑ แสดงจำนวนประชากรย้อนหลัง ๕ ปี เทศบาลนคร จังหวัดภูเก็ต
ที่มา : สำนักงานเทศบาลนครภูเก็ต

๓.๑.๒.๒ กิจกรรมทางสังคม วัฒนธรรม ประเพณี

๑) กิจกรรมทางด้านศาสนา เชื้อชาติ

ประชากรในพื้นที่มีการอยู่ร่วมกันของกลุ่มคนที่หลากหลาย ส่งผลให้พื้นที่มีความหลากหลายและแตกต่างกันในด้านศาสนา ประชาชนส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธ ศาสนาคริสต์ อิสลาม แบ่งออกได้เป็นสัดส่วนดังนี้

แผนภูมิที่ ๓.๒ แสดงสัดส่วนการนับถือศาสนาในเทศบาลนครภูเก็ต
ที่มา : สำนักงานเทศบาลนครภูเก็ต

๒) กิจกรรมทางด้านวัฒนธรรม และประเพณี

พื้นที่ศึกษามีการทำกิจกรรมที่สำคัญทางการสืบสานวัฒนธรรมและประเพณี โดยกิจกรรมหลักที่โดดเด่นของพื้นที่ศึกษา คือ ประเพณีถือศีลกินผัก เป็นประเพณีแบบลัทธิเต๋า รวม ๙ วัน กำหนดเอาวันตามจันทรคติ คือ เริ่มต้นตั้งแต่วันขึ้น ๑ ค่ำ ถึง ขึ้น ๙ ค่ำ เดือน ๙ ตามปฏิทินจีนของทุกปี โดยจะมีการจัดกิจกรรมของศาลเจ้าที่อยู่ในพื้นที่โดยชาวบ้าน ผู้ศรัทธา จะมาช่วยกัน ทำความสะอาด เช็ดถูศาลเจ้าหรือที่ชาวภูเก็ต เรียกว่า อ้าม จุดไม้จันทน์ กายาน เพื่อเตรียมรับการเสด็จของเทพเจ้าทั้ง ๙ องค์ คือ เก้าอ้วอ่อง ส่วนในช่วงบ่ายเป็นพิธียกเสาไม้ขนาดใหญ่ซึ่งเรียกว่า เสาโกเต็ง หรือ เสาเต็งกอ วันขึ้น ๖ ค่ำ จะมีการเดินขบวนแห่ โดยศาลเจ้าแต่ละศาลเจ้าภายในพื้นที่จะมารวมตัวกันบริเวณหน้าหน้าพิภพ และเริ่มเดินขบวนในช่วง ๘ โมงเช้า เดินขบวนแห่ลงไปตามสะพานหินไปสิ้นสุดที่ ศาลเจ้ากิ้วเที้ยนเก้ง เป็นศาลเจ้าที่หันหน้าออกทางทะเล โดยเป็นความเชื่อของชาวไทยเชื้อ ผู้ที่กินเจอาจจะเริ่มจุดที่แตกต่างกันไป แต่จุดประสงค์หลักสามารถแบ่งได้เป็น ๓ ประเภทดังนี้

๑) กินเพื่อสุขภาพ อาหารเจเป็นอาหารประเภทชีวจิต เมื่อกินติดต่อกันไปช่วงเวลาหนึ่งจะทำให้ร่างกายเกิดการปรับตัวให้อยู่ในสภาวะสมดุล สามารถขับพิษของเสียต่างๆ ออกจากร่างกายได้ ปรับระบบไหลเวียนโลหิต ระบบทางเดินอาหารให้มีเสถียรภาพ

๒) กินด้วยจิตเมตตา เนื่องจากอาหารที่เรากินอยู่ในชีวิตประจำวัน ประกอบด้วยเลือดเนื้อของสรรพสัตว์ ผู้มีจิตเมตตา มีคุณธรรมและมีจิตสำนึกอันดีงามย่อมไม่อาจกินเลือดเนื้อของสัตว์เหล่านั้นซึ่งมีเลือดเนื้อ จิตใจและที่สำคัญมีความรักตัวกลัวตายเช่นเดียวกับคนเรา

๓) กินเพื่อเว้นกรรม ผู้ที่เข้าใจอย่างลึกซึ้งย่อมตระหนักว่าการกินซึ่งอาศัยการฆ่าเพื่อเอาเลือดเนื้อผู้อื่นมาเป็นของเราเป็นการสร้างกรรม แม้ว่าจะไม่ได้เป็นผู้ลงมือฆ่าเองก็ตาม การซื้อจากผู้อื่นก็เหมือนกับการจ้างฆ่าเพราะถ้าไม่มีคนกินก็ไม่มีคนฆ่ามาขาย(ถ้าไม่ฆ่าไม่ขายก็ไม่มีคนกิน) กรรมที่สร้างนี้จะติดตามสนองเราในไม่ช้าทำให้สุขภาพร่างกายอายุขัยของเราสั้นลงเป็นบ่อเกิดของโรคร้ายไข้เจ็บ เมื่อผู้หยั่งรู้เรื่องกฎแห่งกรรมนี้จึงหยุดกินหยุดฆ่าหันมารับประทานอาหารเจ ซึ่งทำให้ร่างกายเติบโตได้เหมือนกัน โดยไม่เห็นแก่ความอร่อยช่วงเวลาสั้นๆ เพียงแค่อาหารผ่านลิ้นเท่านั้น

๓) กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

ในเขตเทศบาลนครภูเก็ตมีความสำคัญเป็นศูนย์กลางหลักของการติดต่อบนเกาะภูเก็ตเพราะเป็นที่ตั้งของหน่วยงานราชการ ศาลากลางจังหวัด สถาบันการเงิน การบริการสาธารณะทางด้านสาธารณสุขโรคและสาธารณสุขการ โรงแรม ย่านการค้า ตลาดสด ห้างสรรพสินค้าจำนวนมาก ทำให้มีความหลากหลายทางด้านกิจกรรมทางเศรษฐกิจ มีแหล่งงานที่สามารถรองรับคนในพื้นที่ได้ จึงทำให้เกิดการขยายตัวทางด้านที่อยู่อาศัยมากยิ่งขึ้น

๓.๑.๓ กฎหมาย ข้อมูล และโครงการที่เกี่ยวข้อง

๓.๑.๓.๑ กฎหมายและมาตรการที่เกี่ยวข้อง

กฎหมาย กฎระเบียบ และข้อบังคับต่างๆ ของเทศบาลนครภูเก็ตที่สำคัญมีดังนี้

๑) กฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมจังหวัดภูเก็ต พ.ศ. ๒๕๕๔ เป็นกฎหมายใช้บังคับผังเมืองรวม ในท้องที่จังหวัดภูเก็ต และเกาะบริวารทั้งหมดภายในแนวเขต เป็นการกำหนดแนวโน้มข้อจำกัด และทิศทางการพัฒนาของพื้นที่ เพื่อจัดระบบการใช้ประโยชน์ที่ดิน โครงข่ายคมนาคมขนส่งและบริการสาธารณะให้มีประสิทธิภาพ สามารถรองรับและสอดคล้องกับการขยายตัวของชุมชนในอนาคต รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจ รวมถึงการใช้ประโยชน์ที่ดินภายในเขตผังเมืองรวม ให้เป็นไปตามแผนผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามที่ได้จำแนกประเภทและแสดงโครงการคมนาคมและขนส่ง

๑.๑) เขตพื้นที่สีเหลือง ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อยให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการอยู่อาศัย การท่องเที่ยว สถาบันราชการ การสาธารณสุขโรคและสาธารณสุขการเป็นส่วนใหญ่ สำหรับการให้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการอื่น ให้ใช้เพิ่มเติมอีกไม่เกินร้อยละห้าของที่ดินประเภทนี้ ที่ดินประเภทนี้ในเขตปฏิรูปที่ดิน ให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ดินประเภทนี้ในแนวเขตอุทยานแห่งชาติ ให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการสงวนและคุ้มครองดูแลรักษา หรือบำรุงป่าไม้ สัตว์ป่า ต้นน้ำลำธาร และทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ ตามมติคณะรัฐมนตรี และกฎหมายเกี่ยวกับการป่าไม้ การสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า และการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

๑.๒) เขตพื้นที่สีส้ม ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลางให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการอยู่อาศัยการท่องเที่ยว สถาบันราชการ การสาธารณสุขโรคและสาธารณสุขการเป็นส่วนใหญ่ สำหรับการให้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการอื่น ให้ใช้เพิ่มเติมอีกไม่เกินร้อยละสิบห้าของที่ดินประเภทนี้ในแต่ละบริเวณที่ดินประเภทนี้ที่ดินประเภทนี้ในแนวเขตอุทยานแห่งชาติ ให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการสงวนและคุ้มครองดูแลรักษา หรือบำรุงป่าไม้ สัตว์ป่า ต้นน้ำลำธาร และทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ ตามมติคณะรัฐมนตรี และกฎหมายเกี่ยวกับการป่าไม้ การสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า และการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

๑.๓) เขตพื้นที่สีแดง ที่ดินประเภทพาณิชยกรรมและที่อยู่อาศัยหนาแน่นมากให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อพาณิชยกรรม การอยู่อาศัย การท่องเที่ยว สถาบันราชการ การสาธารณสุขโรคและสาธารณสุขการเป็นส่วนใหญ่ สำหรับการให้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการอื่น ให้ใช้เพิ่มเติมอีกไม่เกินร้อยละสิบของที่ดินประเภทนี้

๑.๔) เขตพื้นที่สีม่วง ที่ดินประเภทอุตสาหกรรมและคลังสินค้า ให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่ออุตสาหกรรมคลังสินค้า การท่าเรือ สถาบันราชการ การสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ เป็นส่วนใหญ่ สำหรับการให้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการอื่น ให้ใช้เพิ่มเติมอีกไม่เกินร้อยละสิบของที่ดินประเภทนี้ในแต่ละบริเวณที่ดินประเภทนี้

๑.๕) เขตพื้นที่สีเขียวอ่อน ที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการและการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมเฉพาะที่ดินซึ่งเป็นของรัฐ ให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อนันทนาการหรือเกี่ยวข้องกับนันทนาการ การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือสาธารณประโยชน์เท่านั้นที่ดินประเภทนี้ ซึ่งเอกชนเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมาย ให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อนันทนาการหรือเกี่ยวข้องกับนันทนาการ การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การอยู่อาศัยการท่องเที่ยว สถาบันราชการ การสาธารณูปโภคและสาธารณูปการเป็นส่วนใหญ่ สำหรับการให้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการอื่น ให้ใช้เพิ่มเติมอีกไม่เกินร้อยละห้าของที่ดินประเภทนี้ในแต่ละบริเวณ ที่ดินประเภทนี้ในแนวเขตอุทยานแห่งชาติ ให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการสงวนและคุ้มครองดูแลรักษา หรือบำรุงป่าไม้ สัตว์ป่า ต้นน้ำลำธาร และทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ ตามมติคณะรัฐมนตรี และกฎหมายเกี่ยวกับการป่าไม้ การสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า และการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

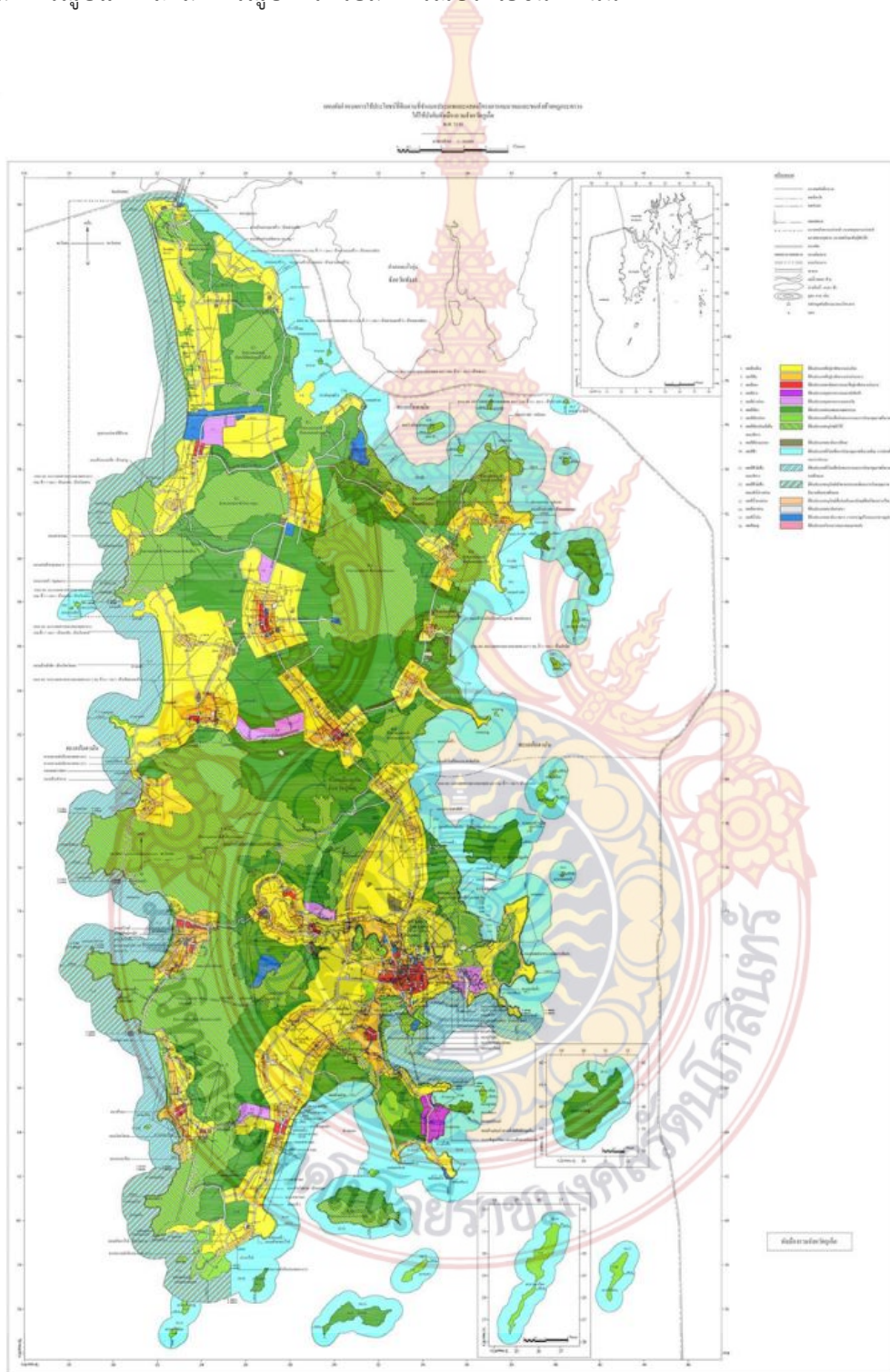
๑.๖) เขตพื้นที่สีเขียวอ่อนทแยงขาว ที่ดินประเภทอนุรักษ์ป่าไม้ให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการสงวนและคุ้มครองดูแลรักษาหรือบำรุงป่าไม้ สัตว์ป่า ต้นน้ำลำธารและทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ ไว้เพื่อความสมดุลของระบบนิเวศน์และสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ ตามมติคณะรัฐมนตรีและกฎหมายที่เกี่ยวกับการป่าไม้การสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า และการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเท่านั้น ที่ดินประเภทนี้ซึ่งเอกชนเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมาย ให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหรือเกี่ยวข้องกับเกษตรกรรม การอยู่อาศัย การท่องเที่ยว สถาบันราชการ การสาธารณูปโภคและสาธารณูปการเป็นส่วนใหญ่ สำหรับการให้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการอื่นให้ใช้เพิ่มเติมอีกไม่เกินร้อยละห้าของที่ดินประเภทนี้ในแต่ละบริเวณ

๑.๗) เขตพื้นที่สีเขียวมะกอก ที่ดินประเภทสถาบันการศึกษาให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการศึกษาหรือเกี่ยวข้องกับการศึกษา สถาบันราชการ หรือสาธารณประโยชน์เท่านั้น

๑.๘) เขตพื้นที่สีฟ้ามีเส้นทแยงขาว ที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการและการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมชายฝั่งทะเลให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อนันทนาการหรือเกี่ยวข้องกับนันทนาการ การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมชายฝั่งทะเล หรือสาธารณประโยชน์ เว้นแต่โครงการพัฒนาอ่าวภูเก็ต ที่ดินประเภทนี้ในแนวเขตอุทยานแห่งชาติ ให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการสงวนและคุ้มครองดูแลรักษา หรือบำรุงป่าไม้ สัตว์ป่า ต้นน้ำลำธาร และทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ ตามมติคณะรัฐมนตรี และกฎหมายเกี่ยวกับการป่าไม้ การสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า และการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

๑.๙) เขตพื้นที่สีเทาอ่อน ที่ดินประเภทสถาบันศาสนาให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการศาสนาหรือเกี่ยวข้องกับ ศาสนา การศึกษา สถาบันราชการ หรือสาธารณประโยชน์เท่านั้น

๑.๑๐) เขตพื้นที่ที่สิ้นน้ำเงิน ที่ดินประเภทการสาธารณูปโภคและสาธารณูปการการ สาธารณูปโภคและสาธารณูปการให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการของรัฐ กิจการเกี่ยวกับการ สาธารณูปโภคและสาธารณูปการหรือสาธารณประโยชน์เท่านั้น

ภาพที่ ๓.๑ แสดงแผนผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน ผังเมืองรวมจังหวัดภูเก็ต พ.ศ.๒๕๕๘
ที่มา : กรมโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดภูเก็ต

๒) ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในบริเวณพื้นที่จังหวัดภูเก็ต พ.ศ. ๒๕๕๓ กำหนดเขตพื้นที่ และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ในบริเวณพื้นที่จังหวัดภูเก็ต ได้ให้ความหมาย คำว่า แนวชายฝั่งทะเล หมายความว่า แนวที่น้ำทะเลขึ้นสูงสุดตามปกติทางธรรมชาติ และได้มีการกำหนดเขตควบคุมอาคารตามพระราชกฤษฎีกาให้ใช้ พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ บังคับในเขตจังหวัดภูเก็ต พ.ศ. ๒๕๓๔ เป็นเขตพื้นที่ ที่ให้ใช้มาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม มีการจำแนกพื้นที่ที่เป็น ๙ บริเวณด้วยกัน

บริเวณที่ ๑ หมายถึง พื้นที่ในบริเวณที่วัดจากแนวชายฝั่งทะเลรอบเกาะภูเก็ตเข้าไปในแผ่นดินเป็นระยะ ๕๐ เมตร รวมทั้งพื้นที่ในเกาะต่างๆ อาคารที่มีความสูงไม่เกิน ๖ เมตร และต้องมีระยะห่างจากแนวชายฝั่งทะเลไม่น้อยกว่า ๒๐ เมตร

บริเวณที่ ๒ หมายถึง พื้นที่ในบริเวณที่วัดจากแนวเขตบริเวณที่ ๑ เข้าไปในแผ่นดินเป็นระยะ ๑๕๐ เมตร ให้มีได้เฉพาะอาคารที่มีความสูงไม่เกิน ๑๒ เมตร

บริเวณที่ ๓ หมายถึง พื้นที่ที่กำหนดให้เป็นศูนย์ราชการตามมติของคณะรัฐมนตรี และพื้นที่ ในบริเวณที่วัดจากแนวเขตบริเวณที่ ๒ เข้าไปในแผ่นดินเป็นระยะ ๒๐๐ เมตร ให้มีได้เฉพาะอาคารที่มีความสูงไม่เกิน ๑๖ เมตร

บริเวณที่ ๔ หมายถึง พื้นที่ในเขตเทศบาลนครภูเก็ต พื้นที่บริเวณที่ ๔(๑) ให้มีได้เฉพาะอาคารที่มีความสูงไม่เกิน ๑๒ เมตร พื้นที่บริเวณที่ ๔(๒) ให้มีได้เฉพาะอาคารที่มีความสูงไม่เกิน ๔๕ เมตร และมีค่าสูงสุดของอัตราส่วนพื้นที่ อาคารรวมกันทุกชั้นต่อพื้นที่ดินของอาคารทุกหลังที่ก่อสร้างในที่ดินแปลงเดียวกันที่ยื่นขออนุญาตก่อสร้างอาคารไม่เกิน ๖ ต่อ ๑ และพื้นที่บริเวณที่ ๔(๓) ให้มีได้เฉพาะอาคารที่มีความสูงไม่เกิน ๖๐ เมตร และมีค่าสูงสุดของอัตราส่วนพื้นที่อาคารรวมกันทุกชั้นต่อพื้นที่ดินของอาคารทุกหลัง ที่ก่อสร้างในที่ดินแปลงเดียวกันที่ยื่นขออนุญาตก่อสร้างอาคารไม่เกิน ๘ ต่อ ๑

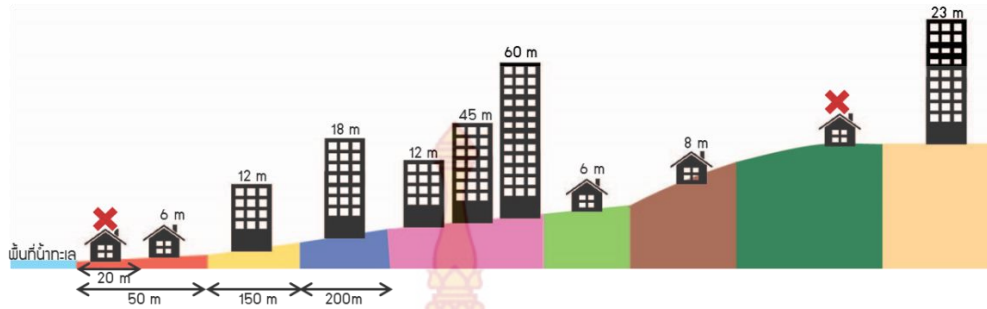
บริเวณที่ ๕ หมายถึงพื้นที่ดินประเภทชนบทและเกษตรกรรม ให้มีได้เฉพาะอาคารที่มีความสูงไม่เกิน ๖ เมตร

บริเวณที่ ๖ หมายถึง พื้นที่ที่มีความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางตั้งแต่ ๔๐ เมตร ถึง ๘๐ เมตร ให้มีได้เฉพาะอาคารที่มีความสูงไม่เกิน ๘ เมตร

บริเวณที่ ๗ หมายถึง พื้นที่ที่มีความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางเกินกว่า ๘๐ เมตร ขึ้นไป ห้ามก่อสร้างหรือดัดแปลงอาคารใดๆ

บริเวณที่ ๘ หมายถึง พื้นที่ในเกาะภูเก็ตและเกาะต่างๆ นอกจากบริเวณที่ ๑ ถึง บริเวณที่ ๗ ให้มีได้เฉพาะอาคารที่มีความสูงไม่เกิน ๒๓ เมตร

บริเวณที่ ๙ หมายถึง พื้นที่น่านน้ำทะเลภายในเขตจังหวัดภูเก็ต

ภาพที่ ๓.๒ แสดงข้อกำหนดตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดภูเก็ต พ.ศ. ๒๕๕๓
ที่มา : กรมโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดภูเก็ต ปรับแต่งโดยผู้วิจัย

๓.๑.๓.๒ โครงการและแผนงานที่เกี่ยวข้อง

๑) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ (๒๕๖๐-๒๕๖๔)

สำหรับแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาระบบราชการ และสังคมแห่งชาติ (คสช.) ได้กำหนดแนวทางในการพัฒนาพื้นที่ประเทศไทยไว้ ๑๐ ยุทธศาสตร์ แต่มี ๔ ยุทธศาสตร์ จาก ๑๐ ยุทธศาสตร์ โดยผู้ศึกษาเห็นว่ามีความเกี่ยวข้องและชี้แนะแนวทางในการฟื้นฟูและอนุรักษ์ ย่านบางเหนียว จังหวัดภูเก็ตได้

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน มีเป้าประสงค์ ๒ อย่างคือสร้างความเข้มแข็งให้เศรษฐกิจขยายตัวอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน และสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจรายสาขา กล่าวคือ การพัฒนาเศรษฐกิจให้เติบโตได้ตามศักยภาพประชาชนมีความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เศรษฐกิจรายสาขาเติบโตอย่างเข้มแข็งและเป็นฐานการสร้างความสำเร็จเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ รวมทั้งพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้เติบโตอย่างสมดุลและยั่งยืน เพิ่มขึ้นและมีขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวสูงขึ้น

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาอย่างยั่งยืน อยู่ในเป้าประสงค์ที่ ๑ และ ๔ คือ การรักษาและฟื้นฟูฐานทรัพยากรธรรมชาติ และเพิ่มประสิทธิภาพการลดก๊าซเรือนกระจกและขีดความสามารถในการปรับตัว ต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ กล่าวคือ เพิ่มพื้นที่ป่าไม้เพื่อการอนุรักษ์ป่าเศรษฐกิจและป่าชายเลน ลดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ แก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ และจัดที่ดินทำกินให้ผู้อยากไร้โดยให้สิทธิร่วม เนื่องจากภายในพื้นที่ศึกษาอยู่ติดริมชายฝั่งทะเลทำให้มีพื้นที่ป่าชายเลน

ยุทธศาสตร์ที่ ๗ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ อยู่ในเป้าประสงค์ที่ ๑ คือ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ในภาพรวม กล่าวคือ แนวทางการพัฒนาระบบขนส่งทางราง ระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมือง โครงข่ายถนน ระบบขนส่งทางอากาศ และระบบขนส่งทางน้ำ โดยมีความสำคัญในการพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมือง โครงข่ายทางถนน และทางราง

ยุทธศาสตร์ที่ ๙ การพัฒนาภูมิภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ อยู่ในเป้าประสงค์ที่ ๑ ลดช่องว่างรายได้ระหว่างภาคและมีการกระจายรายได้ที่เป็นธรรมมากขึ้น กล่าวคือ การพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและความยั่งยืน ยกย่องการท่องเที่ยวสู่นานาชาติ เสริมสร้างมาตรฐานสินค้าและธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยว เนื่องจากสามารถนำไปสู่โครงการพัฒนากลุ่มท่องเที่ยวอารยธรรม ส่งเสริมและพัฒนาการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวระหว่างแหล่งท่องเที่ยวระดับนานาชาติในพื้นที่ภาคใต้ฝั่งอันดามันและอ่าวไทย และแหล่งท่องเที่ยวบนบกบริเวณพื้นที่ตอนใน ที่มีศักยภาพสูงแห่งใหม่ในจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย

๒) แผนพัฒนาจังหวัดภูเก็ต ได้เน้นการพัฒนาศักยภาพให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวการบริการด้านการท่องเที่ยวที่มีความหลากหลาย และโดยต้องมุ่งเน้นการรักษาภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต การพัฒนาการบริการให้ได้มาตรฐานสากล และพัฒนาระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ มีความสามารถในการแข่งขันได้

๓) แผนพัฒนาเทศบาลนครภูเก็ต ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๔ มีการจัดทำแผนพัฒนาให้มีความสัมพันธ์กับแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี โดยมุ่งเน้นเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน

๔) โครงการที่เกี่ยวข้องของโครงการรถไฟฟ้ารางเบาจังหวัดภูเก็ต บรรจุไว้ในแผนปฏิบัติการเร่งด่วน ปี ๒๕๖๐ ของกระทรวงคมนาคม สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.) เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่เดือนกันยายน ๒๕๕๖

รูปแบบระบบ: เป็นระบบรถไฟฟ้ารางเบา (Light Rail Transit หรือ Tramway)

จุดเริ่มต้น-จุดสิ้นสุดโครงการ: จุดเริ่มต้นโครงการบริเวณสถานีรถไฟท่าหนุ่น-สิ้นสุดอยู่ทางเหนือของห้าแยกฉลอง (บนถนนเจ้าฟ้าตะวันออก ห่างจากห้าแยกฉลอง ประมาณ ๒๐๐ เมตร) ระยะทางรวม ๖๐ กม. ทางวิ่งส่วนใหญ่เป็นทางวิ่งระดับดิน จำนวน ๒๓ สถานี ศูนย์ซ่อมบำรุง ๑ แห่ง
ระยะเวลาก่อสร้าง : ๓ ปี

มูลค่าลงทุนโครงการ (ประมาณการเบื้องต้น) ๒๓,๔๙๙ ล้านบาท

ปริมาณผู้โดยสารปีเปิด (พ.ศ. ๒๕๖๔) ๖๘,๐๐๐ คนต่อวัน ปีที่ ๓๐ (พ.ศ.๒๕๙๓) ๑๔๐,๐๐๐ คนต่อวัน

ภาพที่ ๓.๓ แสดงรูปแบบสถานีรถไฟฟ้ารางเบา จังหวัดภูเก็ต

ที่มา : <http://www.skyscrapercity.com>

๓.๒ พื้นที่โครงการ

๓.๒.๑ การกำหนดขอบเขตพื้นที่โครงการ

จากการพิจารณา การกำหนดขอบเขตพื้นที่โครงการเริ่มจากความเป็นย่านของพื้นที่ ประเด็นการฟื้นฟูและการอนุรักษ์เมืองเก่าจังหวัดภูเก็ต มีการกำหนดขอบเขต ดังนี้

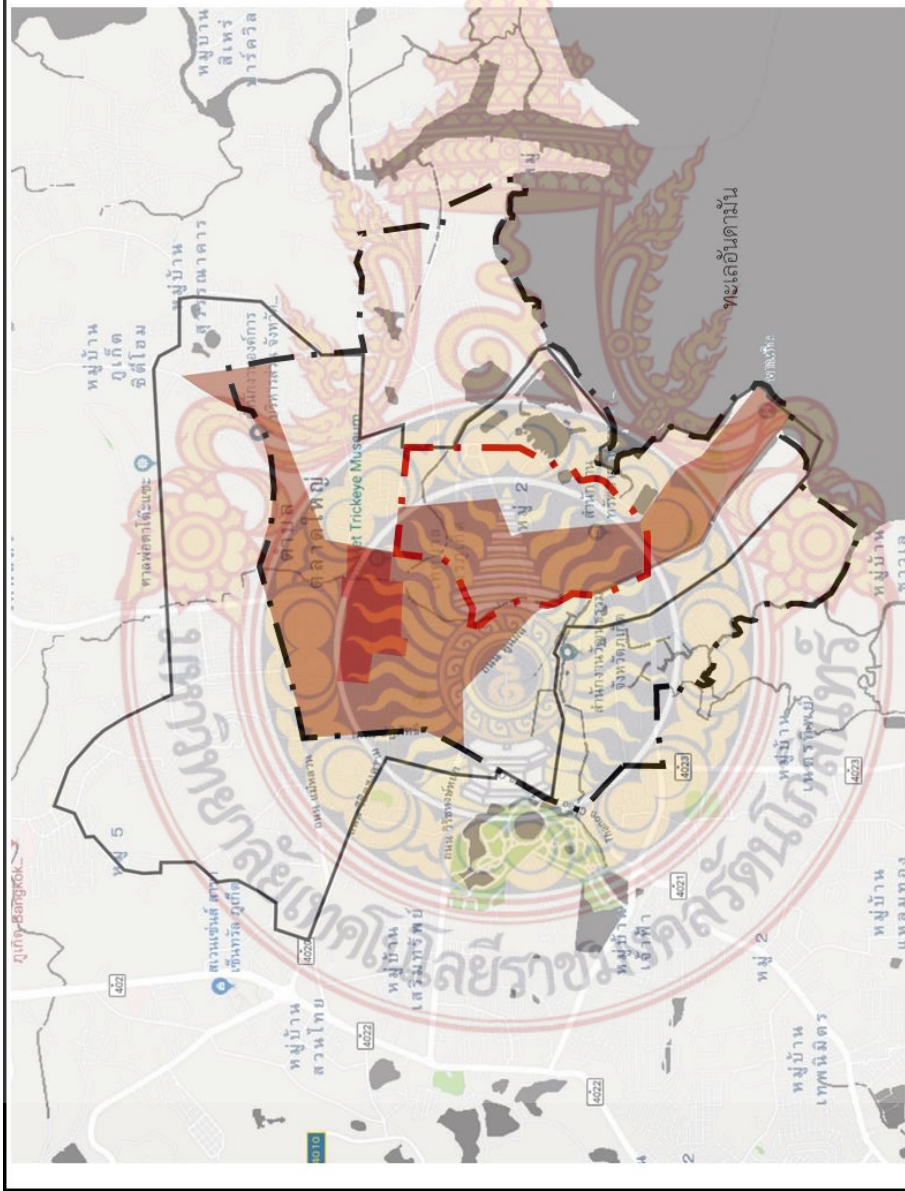
๑) พิจารณาขอบเขตตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมในบริเวณพื้นที่จังหวัดภูเก็ตที่มีบริเวณตั้งแต่ถนนตีบุกทั้งสองฟาก ถนนสตูล ถนนกระบี่ ถนนเยาวราช ถนนพังงาและอาคารบนถนนรัชฎาฝั่งเหนือ

๒) พิจารณาขอบเขตเมืองเก่าที่จะประกาศโดยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์และเมืองเก่า พ.ศ.๒๕๔๖ ครอบคลุมพื้นที่ ๓ ย่านหลักต่อเนื่องกันได้แก่ ย่านการค้าเมืองเก่า ย่านศูนย์ราชการบริเวณเชิงเขาโต๊ะแซะ และย่านบางเหนียวถึงสะพานหิน

๓) พิจารณาพื้นที่โครงการจากความสำคัญของพื้นที่เชิงกายภาพ องค์ประกอบต่างๆ ของเมืองที่มีความสำคัญอยู่ภายในพื้นที่ ได้แก่ การเกิดกิจกรรมประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิตที่สำคัญของพื้นที่ รูปแบบหน้าตาอาคารทางสถาปัตยกรรม รวมไปถึงการพัฒนาพื้นที่ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอย่างโครงการรถไฟฟ้ารางเบา

โดยพื้นที่โครงการฟื้นฟูและอนุรักษ์ ย่านบางเหนียว จังหวัดภูเก็ต ตั้งอยู่ในเทศบาลนครภูเก็ต มีขนาดพื้นที่ทั้งหมด ๑.๑๗ ตารางกิโลเมตร หรือ ๗๓๑.๒๕ ไร่ โดยพื้นที่โครงการมีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	ซอยตลิ่งชันและถนนพังงา
ทิศใต้	ซอยสะพานหิน
ทิศตะวันออก	ซอยหลิมชู้จู้และซอยสะพานหิน
ทิศตะวันตก	คลองบางใหญ่

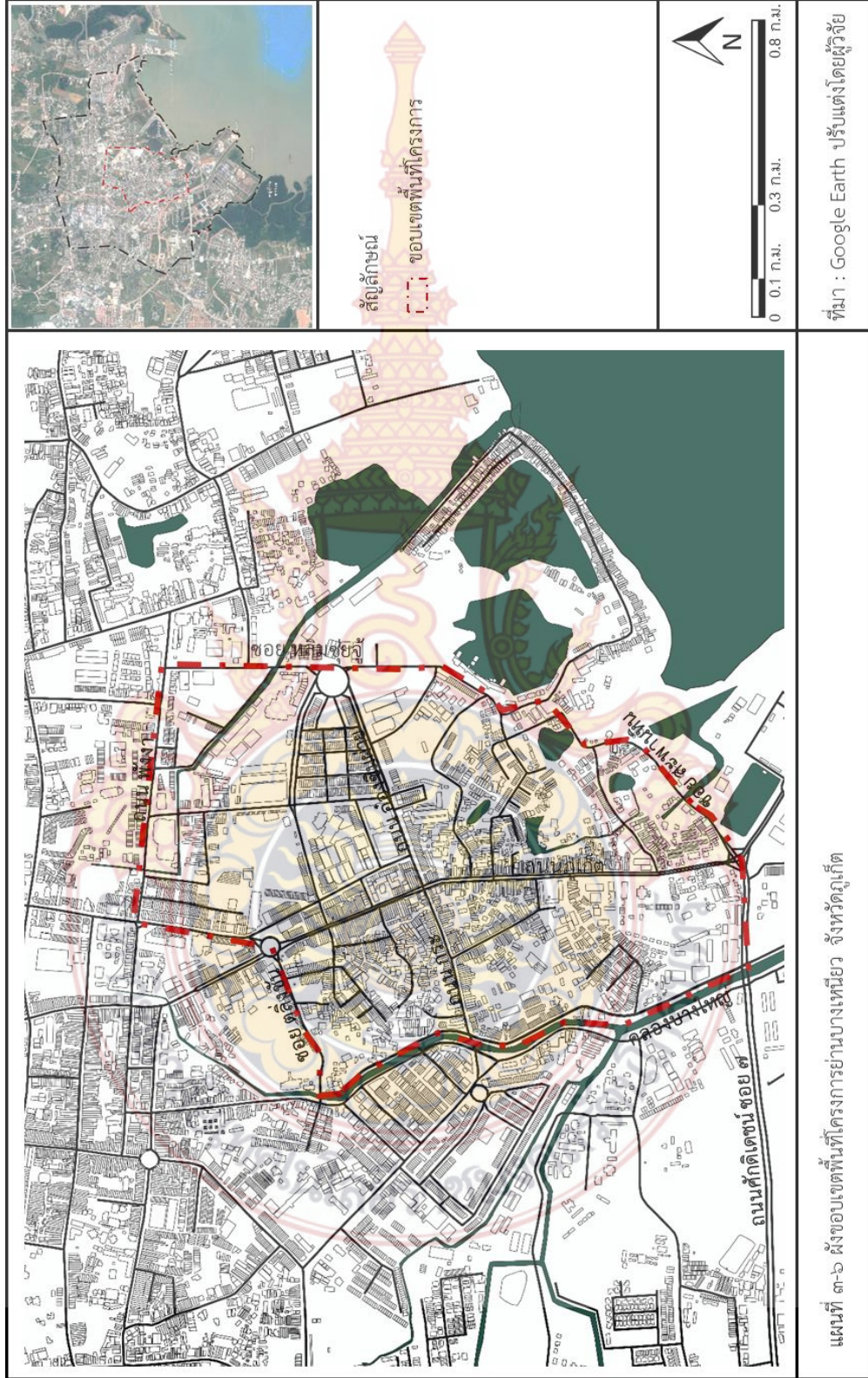

- สัญลักษณ์
- ขอบเขตพื้นที่ศึกษา
 - ขอบเขตพื้นที่โครงการ
 - พื้นที่ต่อเนื่องเมืองเก่า
 - เขตเมืองเก่าตามประกาศระเบียบ
 - สำนักงานกฤษฎีกา
 - เขตตามประกาศกระทรวง
 - ทรัพย์สินทางวัฒนธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมา (เขตอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม)

แผนที่ ๓-๕ ขอบเขตย่านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม และ พื้นที่เมืองเก่า

ที่มา : Google Earth ปรับแต่งโดยผู้วิจัย

ที่มา : Google Earth ปรับแต่งโดยผู้วิจัย

แผนที่ ๓-๖ ผังขอบเขตพื้นที่โครงการย่านบางเหี้ยว จังหวัดภูเก็ต

๓.๒.๒ ประวัติศาสตร์และวิวัฒนาการของพื้นที่โครงการ

ภูเก็ตเป็นจังหวัดที่มีประวัติความเป็นมาและมีวิวัฒนาการในการสร้างเมืองอยู่หลายแห่ง มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์และโบราณคดีสูงเพราะเป็นเมืองเก่าตั้งแต่สมัยอยุธยาและต้นรัตนโกสินทร์ การตั้งถิ่นฐานของจังหวัดภูเก็ตสามารถแบ่งออกได้เป็น ๖ ยุคสมัย ดังนี้

๑) ยุคสมัยก่อนประวัติศาสตร์ การค้นหาหลักฐานร่องรอยของมนุษย์ก่อนประวัติศาสตร์ ในภูเก็ต ไม่ได้พบหลักฐานที่อยู่อาศัย เช่น ถ้ำหรือเพิงผา คงพบแต่เครื่องมือหิน โดยเฉพาะขวานหิน ขัดหรือที่ชาวบ้านเรียกว่าขวานฟ้าแต่มีลักษณะไม่สมบูรณ์นัก ที่ได้พบจากเหมืองแร่และใต้พื้นดินที่ทับถมกันมานาน ในเรื่องถิ่นที่อยู่อาศัยในเกาะภูเก็ตนั้นมีความเปลี่ยนแปลงทางสภาพภูมิศาสตร์มากกว่า พังงาและกระบี่ ซึ่งถ้ำหรือเพิงผาอาจถูกลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ทำลายจนไม่เหลือหลักฐานชนเผ่าดั้งเดิมของภูเก็ตนั่น นักประวัติศาสตร์และนักโบราณคดีส่วนใหญ่มีความเห็นว่าชนเผ่าดั้งเดิมที่พบเห็นได้ในปัจจุบันในคาบสมุทรมลายูได้แก่ ชาวซาไก (Sakai) และชาวเลหรือชาวน้ำ (Chau Nam) ชาวซาไกซึ่งมีลักษณะคล้ายพวกเซมัง (Semang) ซึ่งปัจจุบันอาศัยอยู่ทางตะวันตกของคาบสมุทรมลายู สันนิษฐานว่าชาวซาไกได้เดินทางมาตั้งถิ่นฐานในบริเวณเกาะกลาง (ภูเก็ต) ต่อมาได้มีชนชาติมอญจากพะโคมาอยู่ในดินแดนแถบนี้คือ พวกเซลัง (Selang หรือ Salon) กลุ่มคนพวกนี้ชำนาญในการดำน้ำ จึงเรียกว่าชาวน้ำ (Chau Nam) กลุ่มคนพวกนี้ยังอาศัยอยู่ในหลายเกาะแถบอันดามันจนถึงปัจจุบัน แต่ชาวซาไกปัจจุบันไม่พบในจังหวัดภูเก็ต เนื่องจากชาวเผ่านี้รักสงบกลัวคนแปลกหน้า ฉะนั้นเมื่อมีคนต่างเผ่า ต่างหน้าตา อพยพเข้ามาอาศัยมากขึ้น ชาวซาไกก็หนีถอยร่นเข้าป่าลึก ในที่สุดข้ามเขาไปอยู่ในแผ่นดินใหญ่ปากตะวันออกได้แก่ ตรัง พัทลุง สงขลา ยะลา และนราธิวาส ทำให้ภูเก็ตคงเหลือแต่ชาวเลที่ยังคงดำรงชีวิตอยู่ แต่ตามหลักฐานอาจมีชาวมอญ ชาวอินเดีย ชาวไทย ชาวจีนและชาวพม่า เข้ามาตั้งถิ่นฐานในภูเก็ตด้วยเนื่องจากลักษณะบ้านเรือนในโบราณมีลักษณะเช่นเดียวกับบ้านชาวมอญที่เมืองมะริด และอาจสมรสกันจนเกิดเป็นชนรุ่นใหม่

๒) ยุคสมัยอาณาจักรตามพรลิงก์และอาณาจักรศรีธรรมนคร (ศรีวิชัย) มีความสำคัญต่อภูเก็ตค่อนข้างมาก เนื่องจากศูนย์กลางของอาณาจักรอยู่แถบภาคใต้มีอำนาจครอบคลุมคาบสมุทรมลายูโดยตลอดเป็นเวลาถึง ๖๐๐ ปีระหว่างพุทธศตวรรษที่ ๑๒-๑๘ แต่ไม่มีโบราณวัตถุของสมัยศรีวิชัยในภูเก็ต แต่ได้เข้ามาตั้งถิ่นฐานในแถบนี้อย่างมั่นคงหลักฐานทางโบราณคดีเช่น ตำนานพงศาวดาร ตลอดจนประวัติศาสตร์ ได้กล่าวถึงตำนานเมืองนครศรีธรรมราชก็ได้ระบุว่าในบรรดาเมืองสิบสองนักษัตรของนครศรีธรรมราชโบราณนั้น เมืองตะกั่วถกลาง เป็นเมืองลำดับที่ ๑๑ ชื่อว่าเมืองสุนันนามหรือเมืองประจำปีจ่อ มีตราประจำเมืองเป็นรูปสุนัน และผู้ปกครองภูเก็ตสมัยนั้นได้ถือรูปสุนันมายกย่องนับถือ ซึ่งเมื่อน้ำอาจตั้งอยู่ที่อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต มีตำบลหนึ่งทางตะวันตกชื่อว่า ตำบลกมลา แต่ชาวบ้านโบราณเรียกว่าบ้านกราม้า มีความหมายว่าหมู่บ้านตราหมาซึ่งตรงกับตราประจำเมืองสุนันนามในอดีตจากหมู่บ้านกมลามาที่มีพื้นที่ราบกว้างใหญ่ติดต่อเข้าสู่ภูเก็ตฝั่งตะวันออก ในระหว่างปากตะวันตกกับปากตะวันออกของที่ราบนี้ มีหมู่บ้านชื่อว่าบ้านมานิค ซึ่งมาจากคำภาษาทมิฬโบราณ แปลว่า ทับทิม หรือ แก้ว มีการสันนิษฐานว่าเป็นชื่อผันแปรมาจากคำว่า มนิกิมัม ในจารึก

ภาษาทมิฬที่พบจากอำเภอดะกั่วป่าใกล้เคียงกับเทวรูปในศาสนาพราหมณ์ ลัทธิไวษณพนิกายซึ่งถูกทิ้งอยู่ในเขาพระนารายณ์นานมาแล้ว คำว่า มนิกกิมม แปลว่า เมืองทับทิม หรือ เมืองแก้ว หลังจากนั้นทมิฬโจหะได้เข้าครอบครองอาราจักรตามพรลิงก์ จากพ.ศ. ๑๕๘๖ จนถึง พ.ศ. ๑๖๐๒ เป็นเวลาประมาณ ๓๔ ปี กษัตริย์แห่งตามพรลิงก์สามารถขับไล่พวกทมิฬโจหะออกไปได้สำเร็จ แล้วตั้งศิริธรรมนครขึ้นเป็นศูนย์กลางแห่งใหม่ของอาณาจักรไทยภาคใต้ สามารถดำรงอิสรภาพนานประมาณ ๒๒๐ ปีก็ ต้องสูญเสียเอกราชให้แก่อาณาจักรสุโขทัยในปีพ.ศ. ๑๘๒๓

๓) สมัยอาณาจักรสุโขทัย พ่อขุนรามคำแหงมหาราชแห่งอาณาจักรสุโขทัยทรงแผ่พระราชอาณาเขตออกกว้างขวางครอบคลุมพื้นที่ประเทศไทยภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคกลางได้เป็นส่วนใหญ่ แล้วแผ่อำนาจลงมาทางใต้ และมีชัยชนะเหนืออาณาจักรศิริธรรมนครในพ.ศ. ๑๘๒๕ ภูเก็ต ซึ่งเป็นบริวารของนครศรีธรรมราชในลักษณะของ"เมืองประเทศราช" กล่าวคือทางสุโขทัยมิได้ส่งเชื้อพระวงศ์หรือข้าราชการลงมาปกครองหากแต่ปล่อยให้เจ้านครศรีธรรมราชปกครองอยู่เช่นเดิม โดยต้องจัดส่ง"ส่วย"เป็นเครื่องราชบรรณาการต่อกรุงสุโขทัยอย่างสม่ำเสมอให้ขาดตอน "ส่วย"ซึ่งมีความสำคัญในสมัยนั้นจากนครศรีธรรมราชและภูเก็ตคือ ดีบุก ที่สุโขทัยต้องการมากสำหรับการหล่อพระพุทธรูปและเทวรูปทองสัมฤทธิ์ ทองสัมฤทธิ์ที่ใช้หล่อพระพุทธรูปและเทวรูปต่าง ๆ นั้นต้องใช้ดีบุกผสมกับทองแดงหรือทองคำ สุโขทัยสามารถชนะนครศรีธรรมราชก็เท่ากับว่าได้แหล่งดีบุกแหล่งใหญ่เข้าไว้ในอำนาจการสร้างศิลปะทางปฏิมากรรมด้วยทองสัมฤทธิ์จึงขยายตัวอย่างรวดเร็วและอย่างมีคุณค่า ผลจากการที่สุโขทัยเข้าปกครองภาคใต้ หรือศิริธรรมนครและเมืองบริวารในฐานะเมืองประเทศราช จากพ.ศ. ๑๘๒๓ - พ.ศ. ๑๙๒๑รวมเวลาประมาณ ๙๘ ปี ทำให้ได้แลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรมระหว่างภาคใต้และภาคอื่นๆในอาณาจักรทำให้มีการผสมผสานกลมกลืนกัน เป็นพื้นฐานให้สามารถรวมกันเข้าเป็นอาณาจักรไทยในเวลาต่อมา ภูเก็ตหรือเกาะกลางในสมัยนั้นเป็นที่รู้จักและสนใจของชาวไทย ตลอดจนชาวต่างชาติมากขึ้นด้วย ทำให้เกิดการพัฒนาทางประวัติศาสตร์ทั้งในด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ และสังคมในเวลาต่อมา

๔) สมัยกรุงศรีอยุธยา กรุงสุโขทัยได้สูญเสียเอกราชให้แก่อาณาจักรกรุงศรีอยุธยา เมื่อปีพ.ศ. ๑๙๒๑ ในรัชสมัยสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ ๑ (ขุนหลวงพะงั่ว) แห่งกรุงศรีอยุธยา ภูเก็ตได้ตกเป็นเมืองขึ้นของกรุงศรีอยุธยาเช่นเดียวกับเมืองอื่นๆ ในสมัยอยุธยาชื่อภูเก็ต ยังมีได้ปรากฏขึ้นในทางราชการไทยมีแต่เพียงชื่อ เกาะกลาง เมืองกลางเท่านั้น แต่เอกสารหลักฐานบางฉบับเรียกว่า เกาะภูเก็ต เมืองภูเก็ต เกาะแห่งนี้ชาวต่างประเทศรู้จักกันในชื่อ จังซีลอน หรือ อูยงซาลอน ชาวต่างประเทศได้เดินทางเข้ามาในภูเก็ตมากในสมัยนี้ ส่วนมากจะเป็นการค้าขายสินค้าต่างๆแลกเปลี่ยนแร่ดีบุกและของป่านานาประเภท รวมทั้งทรัพยากรทางทะเลเช่น อำพันทอง ไข่มุก เป็นต้น ชาวต่างประเทศพวกนั้นได้แก่ ชาวจีน ชาวโปรตุเกส ชาวฮอลันดา ชาวอังกฤษ

ชาวฝรั่งเศสสมัยกรุงศรีอยุธยา ชาวโปรตุเกสได้เข้ามาตั้งห้างค้าแร่ดีบุก ในเมืองกลางเมื่อปี พ.ศ. ๒๑๒๖ ต่อมาในปีพ.ศ.๒๑๖๙ พระเจ้าทรงธรรมทรงทำสัญญา ให้ดัชชเข้ามาผูกขาดการรับซื้อแร่ดีบุก ที่กลางใต้ เนื่องจากชาวดัชชเริ่มเข้ามามีอิทธิพล บนเกาะชวามากขึ้น แต่ชาวกลางก็ถูก

ขึ้นสู่การกดขี่ของชาวต่างชาติ โดยขับไล่ไปจากเกาะในปี พ.ศ. ๒๒๑๐ และต่อมาในสมัยพระนารายณ์มหาราช ทรงมีดำริที่จะให้สัมปทาน แก่ชาวฝรั่งเศส มาสร้างห้าง และผูกขาดการค้าแร่ดีบุกที่กลาง (ยกเลิกไปในสมัยสมเด็จพระเพทราชา)

๕) สมัยกรุงธนบุรีเมื่อกรุงศรีอยุธยาล่มสลายในปีพ.ศ. ๒๓๑๐ ก่อให้เกิดความแตกแยกกันขึ้นในระหว่างข้าราชการและขุนนาง ฝ่ายเมืองนครศรีธรรมราชนั้น เจ้าพระยานครพระยาไชยาธิเบศร์ก็ถูกเรียกตัวเข้าไปช่วยราชการงานศึกที่กรุงศรีอยุธยา แล้วถึงแก่อนิจกรรมไม่ได้กลับมาที่นครศรีธรรมราชอีก พระปลัด (หนู) จึงเห็นเป็นโอกาสเหมาะที่จะประกาศอิสรภาพแก่นครศรีธรรมราชซึ่งเคยเป็นเมืองอิสระแต่ครั้งโบราณกาล จึงตั้งตนเป็นใหญ่ขึ้นตั้งแต่ พ.ศ. ๒๓๐๗ และได้เกลี้ยกล่อมหัวเมืองปักษ์ใต้ให้เข้าเป็นพวกด้วย ครั้นล่วงปีพ.ศ. ๒๓๑๒ สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงตีชุมนุมเจ้านครศรีธรรมราชได้ โปรดให้เจ้านราสุริยวงศ์มาเป็นเจ้าเมืองนครศรีธรรมราชในปีนั้นมีการเปลี่ยนเจ้าเมืองในเมืองบริวารของนครศรีธรรมราชหลายคน

๖) สมัยรัตนโกสินทร์-ปัจจุบัน

ในสมัยรัชกาลที่ ๑(พ.ศ.๒๓๒๘) เกิดศึกกลางเขิน ซึ่งคุณหญิงจัน และคุณหญิงมุก ร่วมกับชาวกลาง ต้านศึกพม่าได้สำเร็จ จนได้รับราชทินนามตำแหน่ง เป็นท้าวเทพกระษัตรี และท้าวศรีสุนทร ต่อมาในปี พ.ศ.๒๓๕๒ เกิดศึกกลางครั้งที่สองขึ้น กลางพ่ายแพ้แก่ทัพพม่า อย่างยับเยิน เมืองกลาง กลายเป็นเมืองร้าง

รัชกาลที่ ๓ อีก ๑๕ ปีต่อมา (พ.ศ.๒๓๖๗) โปรดเกล้าฯ ให้รื้อฟื้นสร้างเมืองใหม่ที่บ้านท่าเรือ ประจวบกับช่วงนั้น มีการพบสายแร่ ที่บ้านเกิดโฮ้ (อ.กะทู้) และที่บ้านทุ่งคา (อ.เมืองภูเก็ต) ความเจริญ และชุมชนเมืองจึงย้ายไปตามแหล่ง ที่พบสายแร่แต่เมืองเหล่านั้น (บ้านกะทู้ , บ้านทุ่งคา) แต่ก็อยู่ในฐานะเมืองบริวารของกลาง

ช่วงสมัยรัชกาลที่ ๓-๔ กิจการเหมืองแร่ มีความเจริญก้าวหน้ามาก เนื่องจากการเปลี่ยนแปลง รูปแบบการส่งส่วย “ดีบุก” มาเป็นการผูกขาดเก็บภาษีอากรแบบ “เหมืองเมือง” ตลอดจนมีการทำ สนธิสัญญา กับต่างชาติ ส่งผลให้ธุรกิจการค้าดีบุก ขยายตัวอย่างกว้างขวาง คนจีนพากันหลั่งไหล เข้ามาทำเหมืองจนกลายเป็นชนกลุ่มใหญ่ ในภูเก็ตจนถึงปัจจุบัน

ในสมัยรัชกาลที่ ๕ (พ.ศ.๒๔๓๕) ได้มีการปฏิรูปการปกครอง เป็นระบบมณฑลเทศาภิบาล มีการแต่งตั้งให้พระยารัษฎานุประดิษฐ์มหิศรภักดี (คอซิมบี๊ ณ ระนอง) เป็นสมุหเทศาภิบาลมณฑลภูเก็ต และในช่วงนี้เองที่ภูเก็ต เริ่มมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยมีพระยารัษฎานุประดิษฐ์ฯ (คอซิมบี๊ ณ ระนอง) เป็นผู้วางรากฐาน ด้านต่างๆ ทั้งระบบสาธารณสุข โภค เช่น การสร้างถนน, การพัฒนา ทางเศรษฐกิจ ฯลฯ และวางรากฐานการพัฒนา ด้านเศรษฐกิจในภูเก็ต คือ ตรา พ.ร.บ.เหมืองแร่, ริเริ่มการปลูกยางพารา ในภาคใต้ของประเทศไทยรวมทั้งภูเก็ต

ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๐ เป็นต้นมากิจการเหมืองแร่เริ่มซบเซาลง กลุ่มนักลงทุนเริ่มมีแนวคิด ในการนำธุรกิจการท่องเที่ยว เข้ามาแทนที่ การทำเหมืองแร่ และในวันที่ ๒๓ มิถุนายน

๒๕๒๙ ได้เกิดเหตุการณ์ เผาโรงงานถลุงแร่แทนทาลัม นับเป็นการปิดฉากธุรกิจเหมืองแร่ ในภูเก็ต อย่างแท้จริง การท่องเที่ยวกลายเป็นทางเลือกใหม่ของคนภูเก็ต

๓.๒.๓ ข้อมูลด้านกายภาพ

๓.๒.๓.๑ โครงข่ายการสัญจรและการเข้าถึง

๑) การสัญจรทางบกในการเข้าถึงพื้นที่

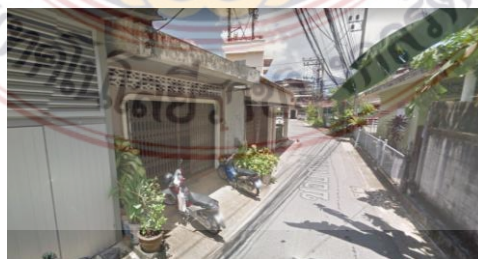
๑.๑ ถนนสายหลัก ที่จะเข้ามาถึงในพื้นที่ คือ ถนนเทพกระษัตรี หรือ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๐๒ เป็นทางหลวงสายหลักที่เชื่อมจังหวัดภูเก็ตเข้ากับแผ่นดินใหญ่ โดยสะพานสารสินมีความยาวประมาณ ๕๑ กิโลเมตร อยู่ในจังหวัดพังงาประมาณ ๙ กิโลเมตร และอยู่ในจังหวัดภูเก็ตประมาณ ๔๒ กิโลเมตร อยู่ในความรับผิดชอบของแขวงทางภูเก็ตตลอดสาย เริ่มต้นจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔ สิ้นสุดที่วงเวียนหอนาฬิกา มีขนาด ๔ ช่องทางการสัญจร

๑.๒ ถนนสายรอง ได้แก่ ถนนภูเก็ต ขนาด ๔ ช่องทางการจราจรเริ่มจากวงเวียนหอนาฬิกาไปเชื่อมต่อกับถนนสายหลัก ถนนเทพกระษัตรี ซึ่งถนนภูเก็ตเป็นถนนที่ผ่านเข้ามาในพื้นที่โครงการ และเป็นถนนสายสำคัญทางวัฒนธรรม

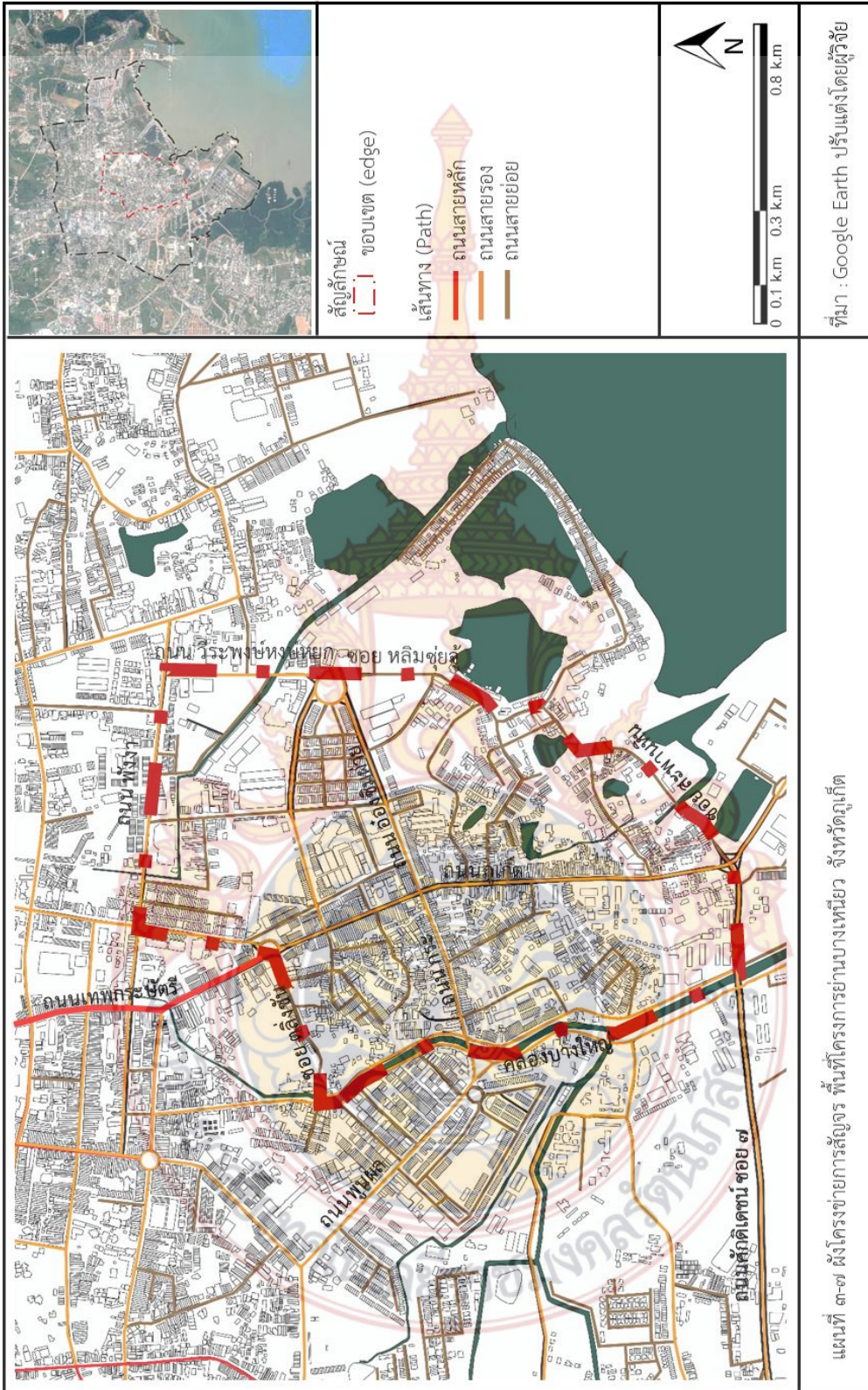

ภาพที่ ๓.๔ แสดงสภาพสายรองในพื้นที่โครงการ (ถนนภูเก็ต)
ที่มา : จากการสำรวจ

๑.๓ ถนนสายย่อย ขนาด ๑-๒ ช่องจราจร เป็นถนนเข้าถึงพื้นที่ภายในพื้นที่โครงการ มีกระจายอยู่ทั่วบริเวณ

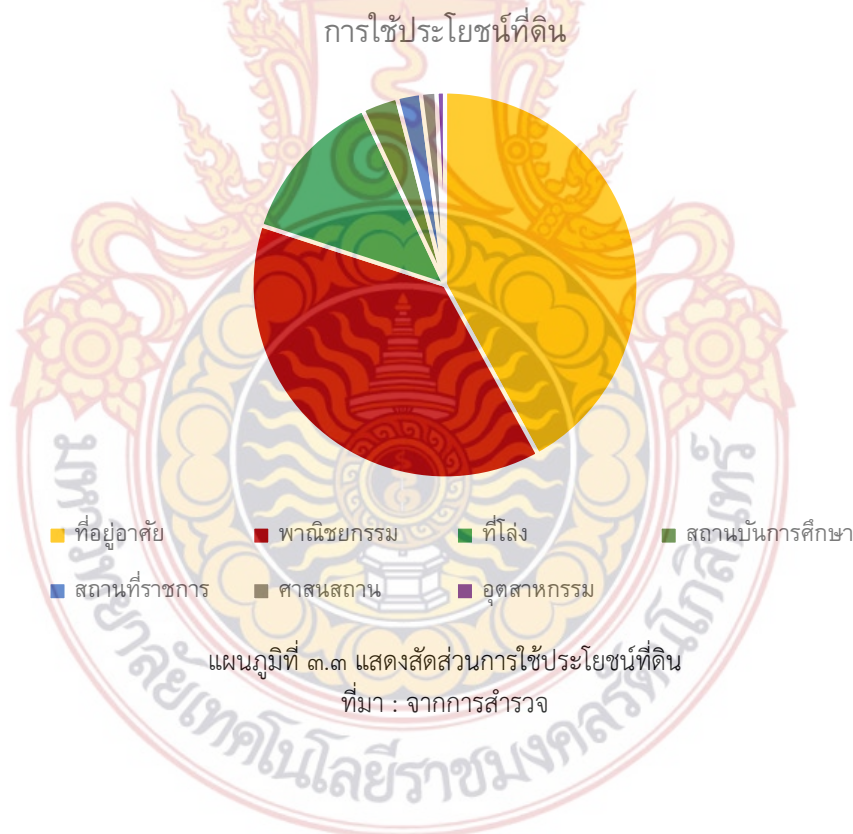
ภาพที่ ๓.๕ แสดงสภาพถนนย่อยภายในพื้นที่โครงการ
ที่มา : Google map

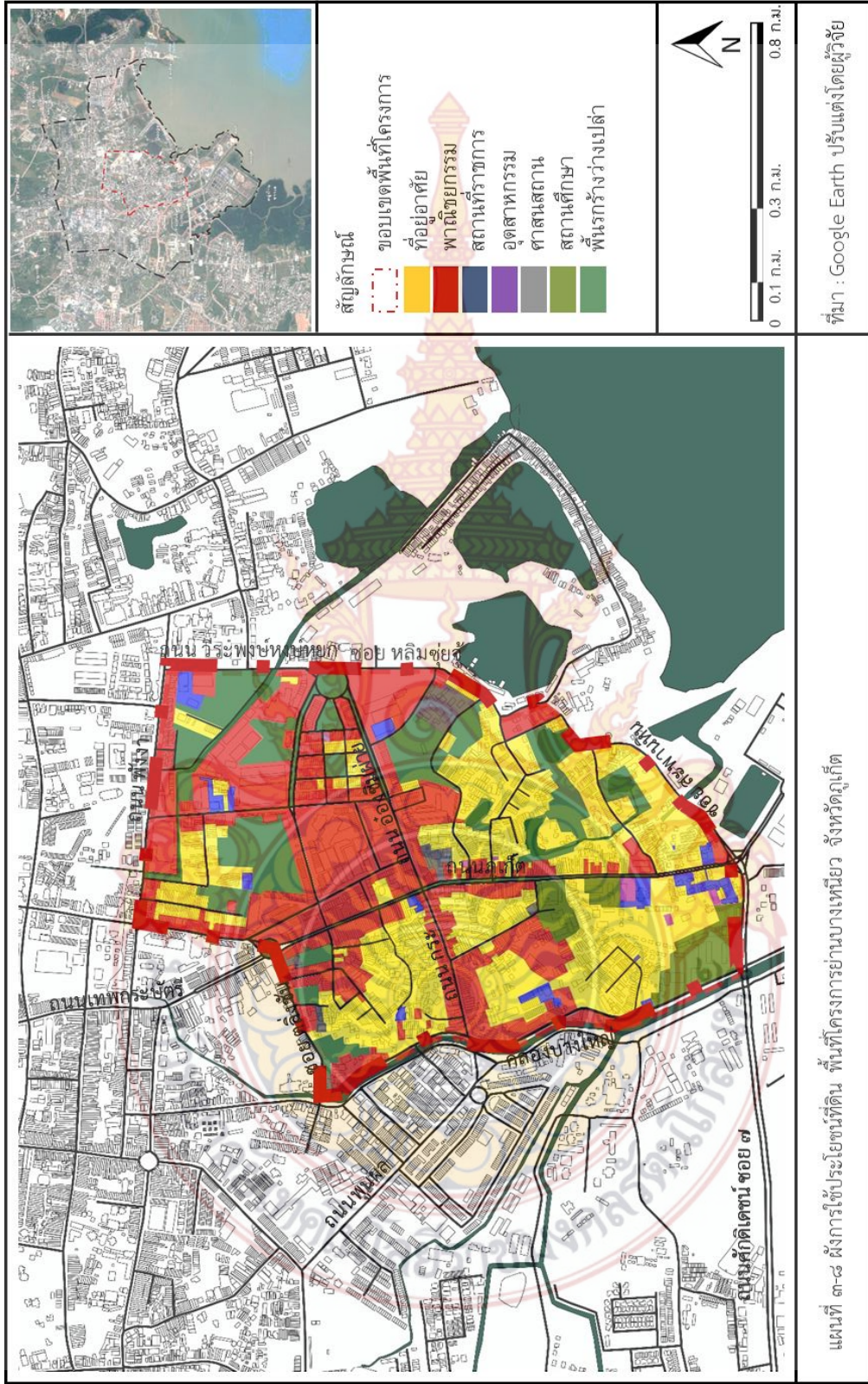

๓.๒.๓.๒ การใช้ประโยชน์ที่ดิน

จากการวิเคราะห์ในพื้นที่โครงการ มีการใช้ประโยชน์ที่ดินรวมทั้งหมด ๑.๑๗ ตารางกิโลเมตร หรือ ๗๓๑.๒๕ ไร่ โดยพื้นที่ส่วนใหญ่ของพื้นที่โครงการเป็นพื้นที่ที่ดิน ประเภทอยู่อาศัย ส่วนใหญ่มี รองลงมาที่ดินประเภทพาณิชยกรรม โดยการใช้ประโยชน์ที่ดินของพื้นที่โครงการ ภายในเขตเทศบาลนครภูเก็ตพอสังเขป มีดังนี้

- ๑) ที่ดินประเภทอยู่อาศัย ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ ๔๒
- ๒) ที่ดินประเภทพาณิชยกรรม ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ ๓๘
- ๓) ที่ดินประเภทสถาบันการศึกษา ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ ๓
- ๔) ที่ดินประเภทสถานที่ราชการ ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ ๒
- ๕) ที่ดินประเภทศาสนสถาน ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ ๑.๓
- ๖) ที่ดินประเภทที่โล่ง ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ ๑๓
- ๗) ที่ดินประเภทอุตสาหกรรม ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ ๐.๗

๓.๒.๓.๓ การใช้ประโยชน์อาคาร

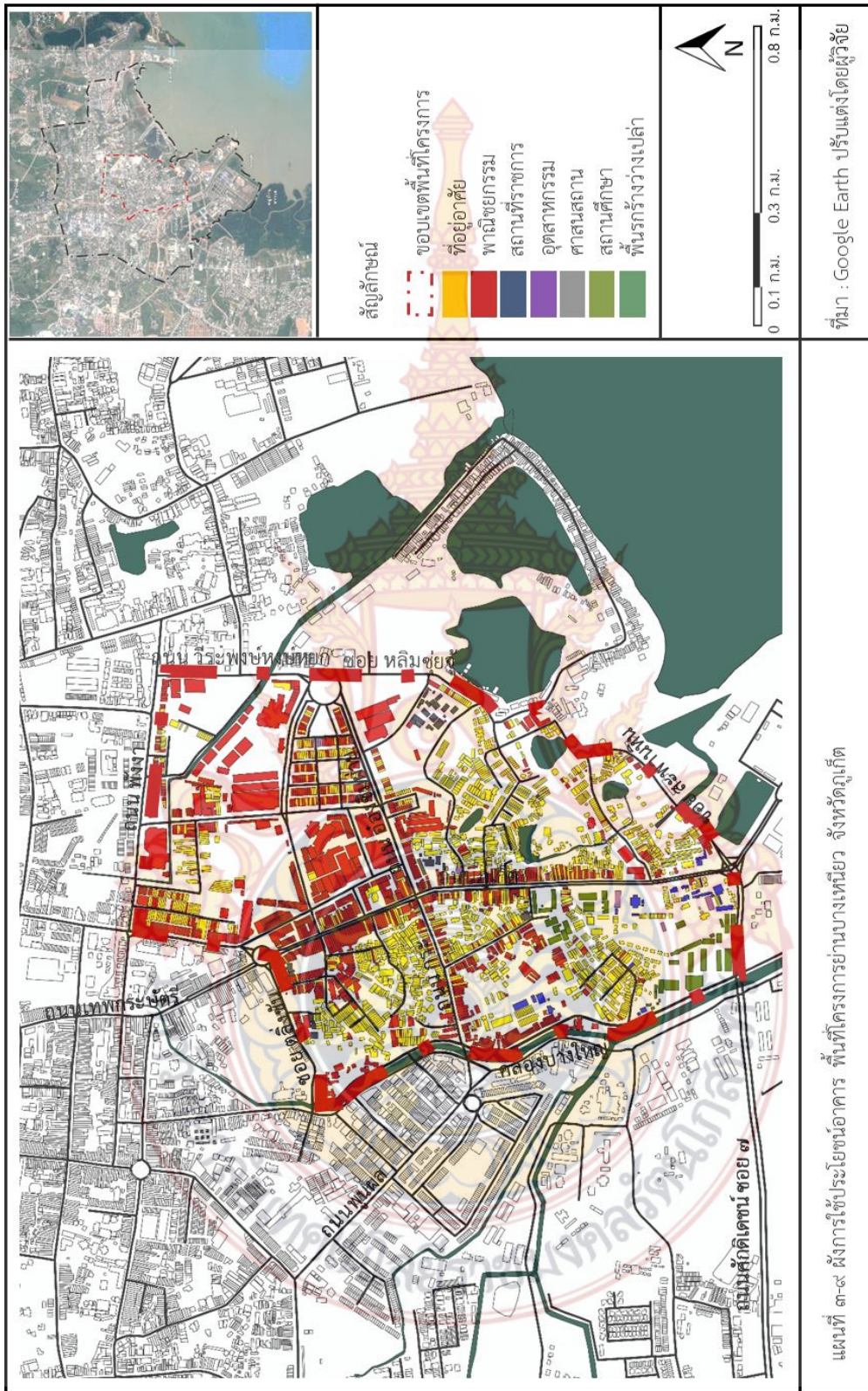
การใช้ประโยชน์อาคารภายในพื้นที่นั้นส่วนใหญ่เป็นประเภทอาคารที่อยู่อาศัย และการใช้งานแบบผสมผสานกันระหว่างที่อยู่อาศัย และพาณิชย์ เช่นการใช้พื้นที่ชั้นที่หนึ่งของอาคารเป็นร้านค้า ร้านอาหาร ส่วนของชั้นที่สองไว้สำหรับพักอาศัย ด้านตัวอาคารพาณิชย์กรรมจะอยู่ตามถนนกระ และถนนอ้อมซิมผ่าย ส่วนด้านอาคารราชการนั้นจะอยู่ไปทางด้านสะพานหิน โดยมีสัดส่วนของการใช้ประโยชน์อาคารภายในพื้นที่ดังนี้

- ๑) ที่ดินประเภทอยู่อาศัย ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ ๔๙
- ๒) ที่ดินประเภทพาณิชย์กรรม ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ ๓๕
- ๓) ที่ดินประเภทสถาบันการศึกษา ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ ๘.๒
- ๔) ที่ดินประเภทสถานที่ราชการ ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ ๓
- ๕) ที่ดินประเภทศาสนสถาน ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ ๔.๓
- ๖) ที่ดินประเภทอุตสาหกรรม ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ ๐.๕

ภาพที่ ๓.๖ แสดงรูปแบบการใช้ประโยชน์อาคาร ในพื้นที่โครงการ
ที่มา : จากการสำรวจ

แผนที่ ๓-๙ แผนผังประโยชน์อาคาร พื้นที่โครงการย่านบางเหนียว จังหวัดภูเก็ต

๓.๒.๓.๔ กรรมสิทธิ์ที่การถือครองที่ดิน

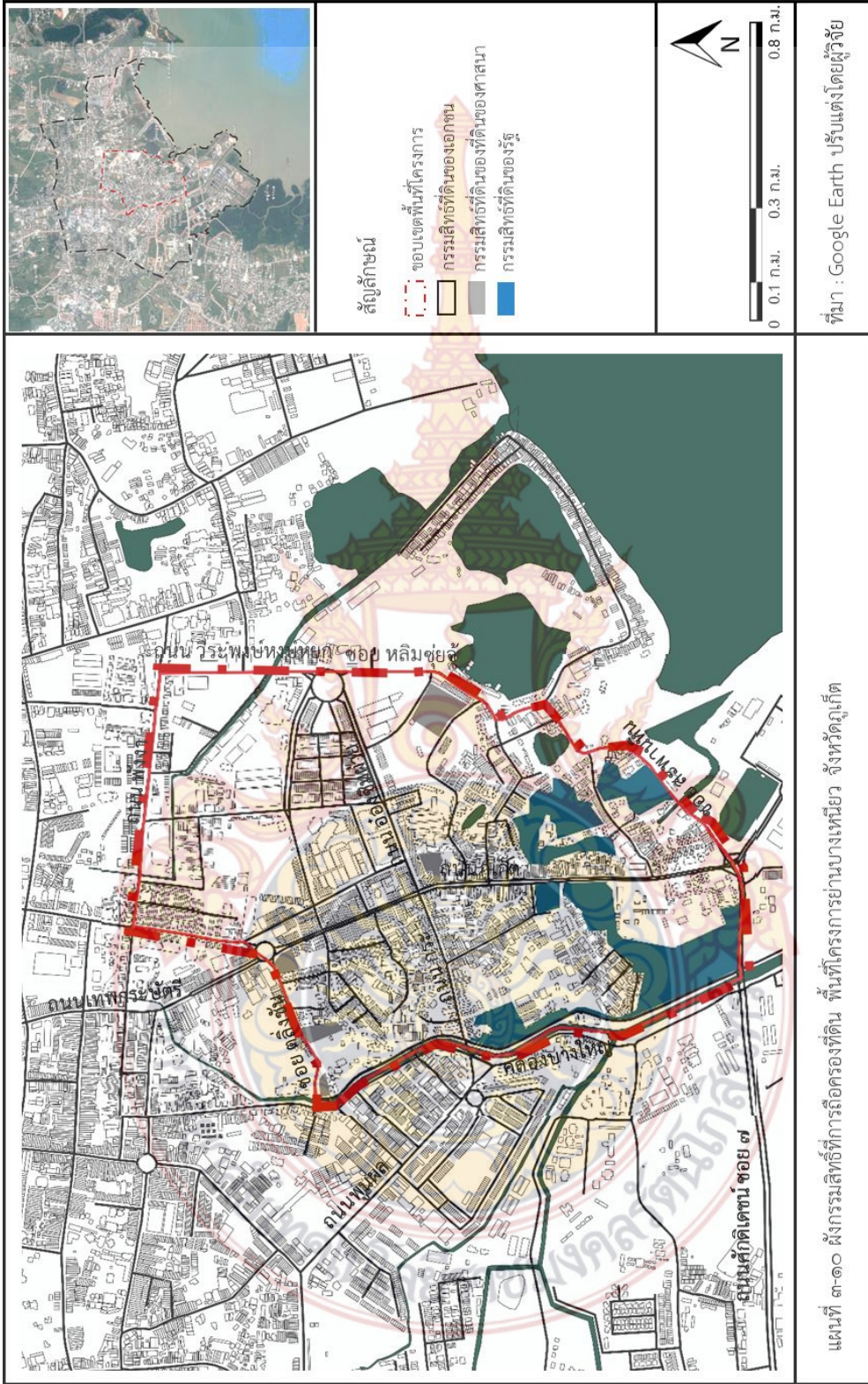
กรรมสิทธิ์ที่ดินของพื้นที่ย่านบางเหนียวส่วนใหญ่มีรูปแบบการถือครองที่ดินแบบมีกรรมสิทธิ์เป็นของตนเอง และมีพื้นที่ส่วนของเช่าราชการเพียงเล็กน้อย และพื้นที่ของราชการและทางหน่วยงานภาครัฐต่างๆจะเป็นกรรมสิทธิ์ของทางภาครัฐ ซึ่งการถือครองกรรมสิทธิ์ที่ดินในพื้นที่ย่านบางเหนียวสามารถแบ่งออกได้เป็น ๓ ประเภท คือ

๑) ที่ดินเอกชน ในพื้นที่มีลักษณะเป็น โฉนดที่ดิน คือ หนังสือสำคัญแสดงกรรมสิทธิ์ที่ดิน โดยมีความหมายรวมถึงโฉนดแผนที่ รูปแบบของโฉนดที่ดิน

๒) ที่ดินราชการ ในพื้นที่ส่วนใหญ่ที่เป็นสถานที่ราชการ สถานศึกษา และตัวชุมชน ที่อยู่ในความดูแลของภาครัฐ

๓) ที่ดินศาสนสถาน ในพื้นที่เป็นสถานที่สำหรับทำกิจกรรมทางศาสนาหรือประเพณีตามความเชื่อต่างๆ ของคนในพื้นที่ ซึ่งภายในพื้นที่โครงการมีความหลากหลายทางด้านศาสนา ไม่ว่าจะเป็น ศาสนาพุทธ ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม และในคนส่วนใหญ่ในพื้นที่จะเป็นชาวไทยจีน จึงจะมีพื้นที่ศาลเจ้าที่ไว้ทำกิจกรรม และประเพณีที่สำคัญของพื้นที่ เช่น ประเพณีผ้อต่อ ประเพณีถือศีลกินผัก เป็นต้น

๓.๒.๓.๕ โครงสร้างสาธารณูปการ

๑) สถาบันการศึกษา ลักษณะบริการสาธารณูปการด้านการศึกษาในพื้นที่ย่านบางเหนียวจะประกอบด้วยสถาบันการศึกษาหลากหลายหน่วยงาน ซึ่งมีการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงระดับอุดมศึกษา ได้แก่ โรงเรียนเทศบาลบ้านบางเหนียว โรงเรียนอนุบาลเทศบาลนครภูเก็ต และวิทยาลัยอาชีวศึกษาภูเก็ต

๒) สถานพยาบาล และบริการสาธารณสุข

๓) ศูนย์ราชการระดับท้องถิ่น ได้แก่ สถานีป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เทศบาลนครภูเก็ต , ด้านศุลกากรภูเก็ต , สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม , กองกำกับการ ๘ กองบังคับการตำรวจน้ำ และด่านตรวจคนเข้าเมืองภูเก็ต

๔) ศาสนสถาน ในพื้นที่ย่านบางเหนียวมีพื้นที่ทางด้านศาสนาหลากหลายศาสนาด้วยกัน แต่โดยส่วนใหญ่คนในพื้นที่ย่านบางเหนียวนั้นจะเป็นชาวไทยเชื้อสายจีน ในพื้นที่จึงมีส่วนที่เป็นฮ้าง (ศาลเจ้า) มากกว่าวัด มัสยิด และโบสถ์คริสต์ ได้แก่ วัดถาวรคุณารามภูเก็ต , โบสถ์คาทอลิก , มัสยิดยามะเยะภูเก็ต , ศาลเจ้าฮกทงกั้ง , ศาลเจ้าบางเหนียว และศาลเจ้าผ้อต่อ

๓.๒.๓.๖ มวลอาคารและพื้นที่ว่าง

มวลอาคาร องค์ประกอบของการรวมกลุ่มอาคารในพื้นที่ย่านบางเหนียวนั้นจะประกอบไปด้วย บ้าน ร้านค้า โรงแรม ศาสนสถาน สถาบันราชการ สาธารณสุข สถานศึกษา โดยอาคารในย่านบางเหนียวตามถนนภูเก็ตนั้นมีอาคารที่มีเอกลักษณ์ และเป็นอาคารที่เป็นรูปแบบในการเสนอแนวทางการฟื้นฟู ให้คงเอกลักษณ์อยู่และมีการปรับเปลี่ยนการใช้ประโยชน์อาคารให้เต็มประสิทธิภาพมากขึ้น การวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบสัดส่วนความหนาแน่นของมวลอาคารละที่ว่างดังนี้

๑) กลุ่มมวลอาคารในพื้นที่สามารถแบ่งออกได้เป็น

๑.๑ มวลอาคารขนาดเล็กเป็นลักษณะที่อยู่อาศัย ร้านค้า มีการเกาะกลุ่มตามถนนซอยต่างๆ มี ได้แก่ ถนนภูเก็ต ถนนกระ ซอยตันโพธิ์ ซอยแสนสุข ซอยตะกั่วทุ่ง ซอยกอไผ่ ซอยฮับเอ็ก ซอยตลิ่งชัน ซอยกระ เป็นต้น

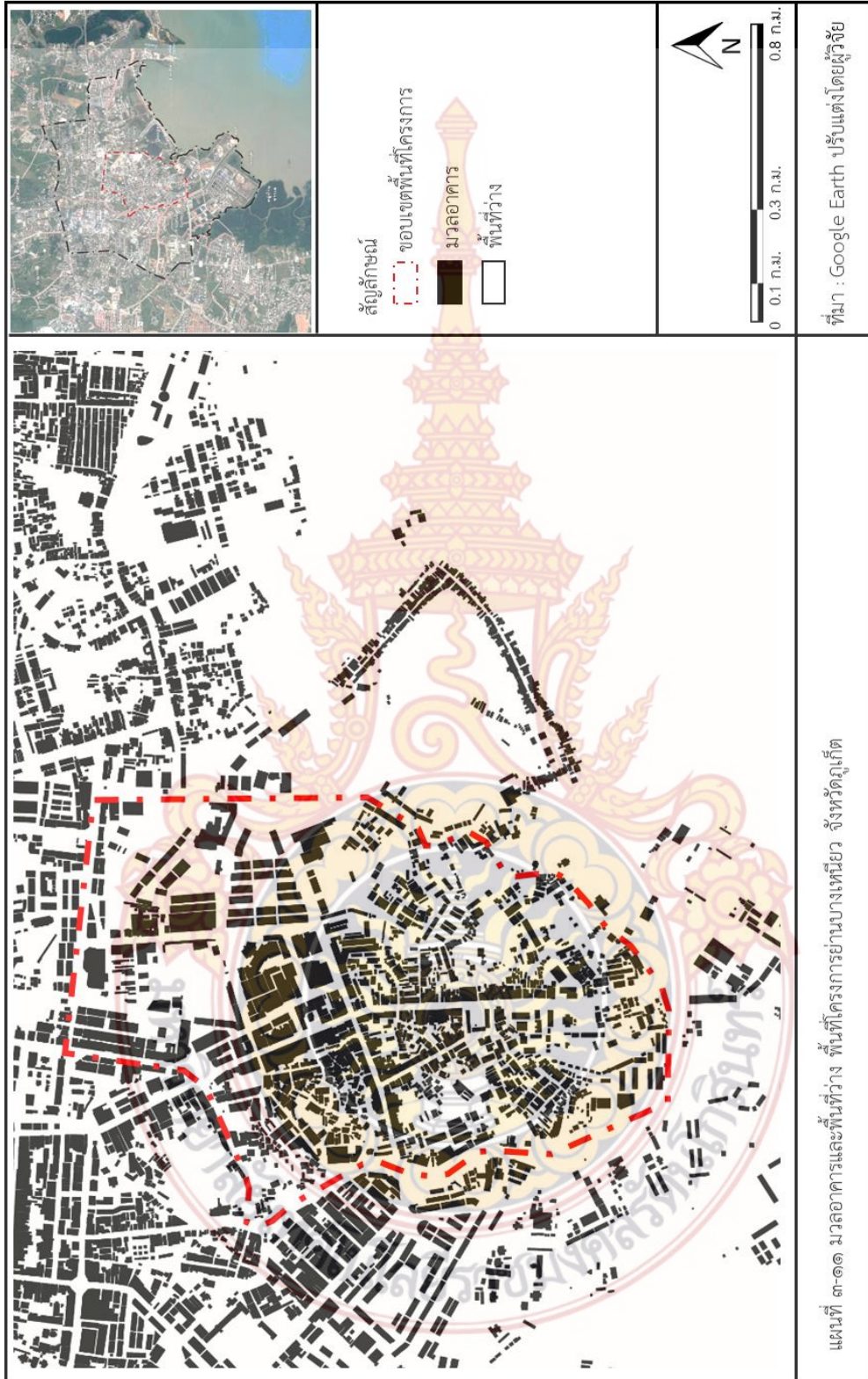
๑.๒ มวลอาคารขนาดกลาง มีการกระจายตัวอยู่ในพื้นที่ ได้แก่ ศาสนสถาน สถานศึกษา สถานที่ราชการ โรงแรม บ้านเช่า

๑.๓ มวลอาคารขนาดใหญ่ มีการเกาะกลุ่มอยู่บริเวณถนนอ้อมชิมผ่าย ได้แก่ โกดัง ห้างสรรพสินค้า ศูนย์การค้า

๒) พื้นที่ว่างสาธารณะ

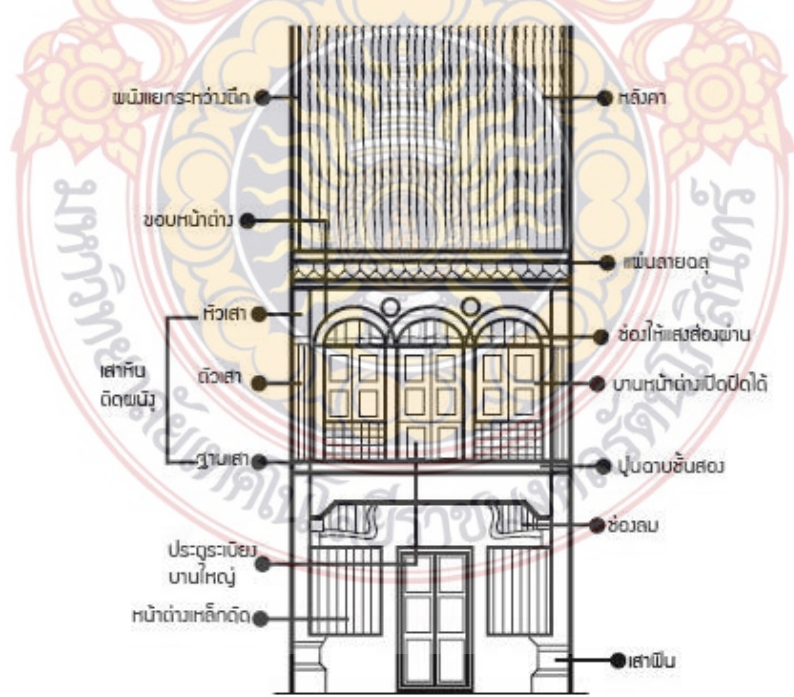
เนื่องจากในพื้นที่เป็นพื้นที่ในตัวอำเภอเมือง จึงมีการจัดสัดส่วนของการใช้ประโยชน์ที่ดินค่อนข้างมากมีพื้นที่ว่าสาธารณะสำหรับเมืองอยู่ติดกับพื้นที่โครงการ ดังนั้นในส่วนของตัวพื้นที่จะไม่ค่อยมีพื้นที่สวนสาธารณะ พื้นที่เปิดโล่งส่วนใหญ่ในพื้นที่เป็นพื้นที่แหล่งน้ำธรรมชาติ พื้นที่เปิดโล่งส่วนของถนน พื้นที่สวนสาธารณะหลังชุมชนต้นโพธิ์ และพื้นที่โล่งว่างยังไม่ได้มีการพัฒนาตามกิจกรรมในสถานที่สำคัญต่างๆ เช่น ศาลากลาง สถานศึกษา สถานที่ราชการ เป็นต้น

๓.๒.๓.๗ ลักษณะสถาปัตยกรรมและภูมิสถาปัตยกรรม

เนื่องจากพื้นที่โครงการเป็นพื้นที่ต่อเนื่องจาก ถนนกลางและซอยรมณีย์ ที่เป็นบริเวณชุมชนเก่า และพื้นที่โครงการอยู่ในเขตพื้นที่เมืองเก่าของจังหวัดภูเก็ต ในปัจจุบันมีรูปแบบสถาปัตยกรรมที่พบเป็นอาคารลักษณะของสถาปัตยกรรมแบบจีน-โปรตุเกสคือการผสมผสานระหว่างสถาปัตยกรรมยุโรปกับศิลปะจีน กล่าวคือ "สถาปัตยกรรมแบบอาณานิคม" (colonial style) ถ้าเป็นอาคารสองชั้นถึงร้านค้ากึ่งที่อยู่อาศัย (shop-house หรือ semi-residential) จะมีด้านหน้าอาคารที่ชั้นล่างมีช่องโค้ง (arch) ต่อเนื่องกันเป็นระยะ ๆ เพื่อให้เกิดการเดินเท้า ที่ภาษาไทยเรียกทับศัพท์ว่า "อาเขต" (arcade) หรือที่ภาษาจีนฮกเกี้ยนเรียกว่า "ห่งคอาซี่" ซึ่งมีความหมายว่า ทางเดินกว้างห้าฟุต ในภาษามลายูแปลว่าทางเดินเท้า กากีแปลว่าเท้า นอกจากอาเขตแล้ว อาคารแบบอาณานิคมมีการนำลวดลายศิลปะตะวันตกแบบกรีก-โรมัน หรือเรียกว่า "ศิลปะคลาสสิก" เช่น หน้าต่างวงโค้งเกือกม้า หรือหัวเสาแบบไอโอนิก (แบบม้วนกันหอย) และคอร์อินเทีย (มีใบไม้ขนาดใหญ่ประดับ) เป็นต้น ซึ่งนักวิชาการบางท่านอาจเรียกสถาปัตยกรรมแบบนี้ว่า "คลาสสิกใหม่" สิ่งที่ผสมผสานศิลปะจีนคือลวดลายการตกแต่ง ไม่ว่าจะเป็นภาพประติมากรรมปูนต่ำหรือปูนสูงทำด้วยปูนปั้นระบายสีของช่างฝีมือจีนประดับอยู่บนโครงสร้างอาคารแบบโปรตุเกส บานประตูหน้าต่าง ตลอดจนการตกแต่งภายในที่มีลักษณะเป็นศิลปะแบบจีน

ภาพที่ ๓.๗ แสดงรูปแบบลักษณะของสถาปัตยกรรมแบบจีน-โปรตุเกส ในพื้นที่โครงการ
ที่มา : <http://www.bowrainbow.com>

ภายในพื้นที่โครงการมีรูปแบบอาคารสถาปัตยกรรมที่มีความหลากหลาย ทั้งด้านลักษณะอาคาร ความแตกต่างทางด้านสภาพความทรุดโทรมของสถาปัตยกรรม ความแตกต่างทางด้านของอายุสถาปัตยกรรมและสิ่งก่อสร้าง และเนื่องด้วยพื้นที่มีความเป็นเมืองเก่าจึงมีลักษณะทางด้านสถาปัตยกรรมที่เด่นชัดและมีความชัดเจน โดยสภาพอาคารในพื้นที่สามารถแบ่งออกได้เป็น ๓ ระดับ ดังนี้

๑. สภาพดี คือ อาคารที่สร้างขึ้นใหม่ และอาคารที่มีการดูแลบูรณะอยู่ตลอด ซึ่งเป็นอาคารที่มีรูปลักษณะและลักษณะโครงสร้างที่มั่นคงแข็งแรง

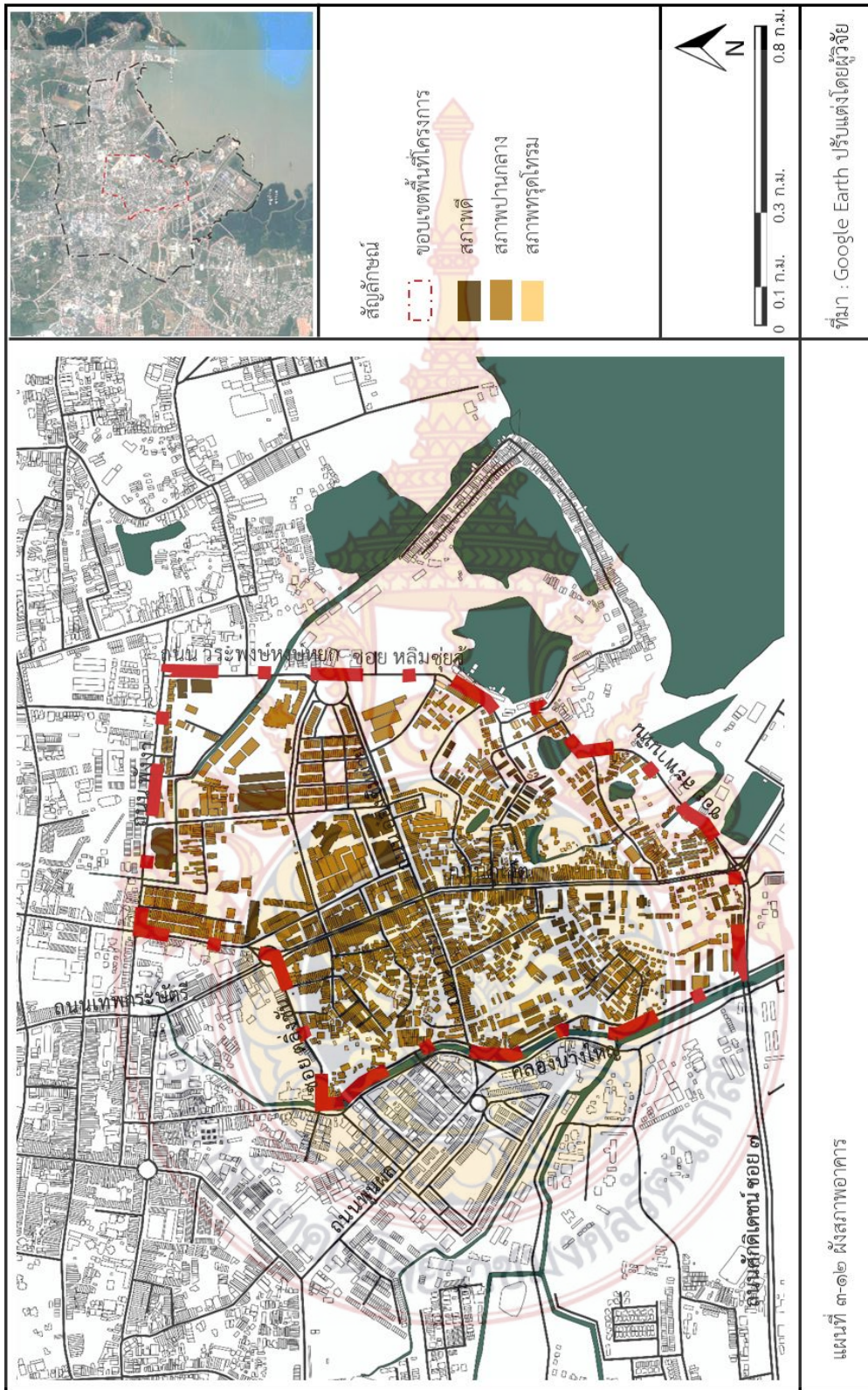
๒. สภาพปานกลาง คือ อาคารที่มีรูปลักษณะ และลักษณะที่ยังดูมั่นคงแข็งแรงซึ่งมีความแตกต่างจากอาคารที่มีสภาพดี เนื่องจากเป็นอาคารที่มีการดูแลบูรณะไม่สม่ำเสมอเท่าอาคารที่มีสภาพดี แต่ก็ยังมีความมั่นคงแข็งแรงมากกว่าอาคารที่มีสภาพทรุดโทรม

๓. สภาพทรุดโทรม คือ อาคารที่มีรูปลักษณะ และลักษณะทางโครงสร้างที่สามารถอยู่อาศัยได้ แต่ขาดการบูรณะ ซ่อมแซม จึงทำให้อาคารไม่มีความสมบูรณ์

ภาพที่ ๓.๘ แสดงรูปแบบลักษณะของพื้นที่โครงการ ย่านบางเหนียวจังหวัดภูเก็ต
ที่มา : จากการสำรวจพื้นที่

๓.๒.๓.๘ ความสูงอาคาร

จากการสำรวจพื้นที่ ความสูงอาคารในพื้นที่โครงการนั้นส่วนใหญ่จะมีความสูงอยู่ที่ ๑-๓ ชั้น แต่มีความหลากหลายของประเภทอาคารเนื่องจากเป็นเมืองท่องเที่ยว มีอาคารบางที่มีความสูง ๔-๖ ชั้นเป็นอาคารประเภทที่พักอาศัยรวม อาคารพาณิชย์กรรม และอาคารราชการ ส่วนน้อยที่จะมีความสูงตั้งแต่ ๗ ชั้นขึ้นไป โดยแบ่งประเภทความ สูงอาคารได้ ๔ ระดับ ได้แก่

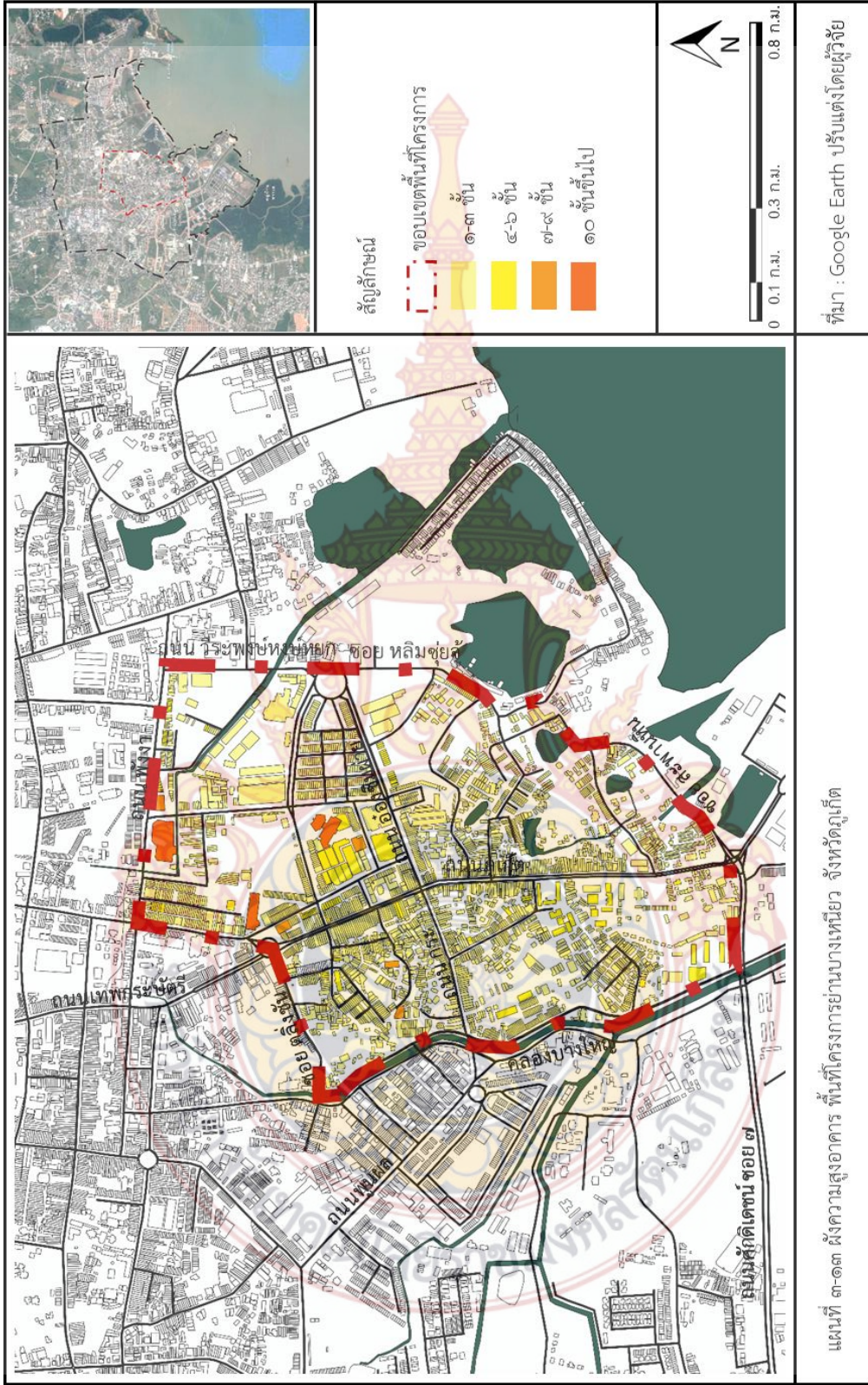
- ๑) ความสูงอาคาร ๑-๓ ชั้น ประเภทอาคารส่วนใหญ่จะเป็นที่อยู่อาศัย
- ๒) ความสูงอาคาร ๔-๖ ชั้น ประเภทอาคารส่วนใหญ่จะเป็นสถานศึกษา สถานที่ราชการ หรือ ประเภทอาคารพาณิชย์กรรม และที่อยู่อาศัยรวม
- ๓) ความสูงอาคาร ๗-๙ ชั้น ประเภทอาคารส่วนใหญ่จะเป็นอาคารประเภทพาณิชย์กรรม ที่อยู่อาศัยรวม และโรงแรม
- ๔) ความสูงอาคาร ๑๐ ชั้นขึ้นไป จะเป็นโรงแรม

ภาพที่ ๓.๙ แสดงรูปแบบลักษณะของพื้นที่โครงการ ย่านบางเหนียวจังหวัดภูเก็ต

ที่มา : จากการสำรวจพื้นที่

๓.๒.๓.๙ มรดกวัฒนธรรม

ขอบเขตการจัดการพื้นที่มรดกทางวัฒนธรรมแบ่งได้เป็น ๓ ประเภทคือ

๑. อาคารที่เป็นของสาธารณะ เอกชนทั้งที่มีผู้อยู่อาศัยและทิ้งร้าง

๒. กลุ่มอาคารและองค์ประกอบ คือกลุ่มอาคารที่รวมกันแล้วทำให้เกิดความหมายของมรดกทางวัฒนธรรมรวมถึงองค์ประกอบของอาคารด้วย เช่น ถนน ทางเท้า

๓. พื้นที่ว่าง คือพื้นที่ที่มีการออกแบบมีการวางผัง หรือแม้แต่พื้นที่รกร้างที่เคยปรากฏการตั้งถิ่นฐานที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยในการพิจารณามรดกทางวัฒนธรรม

ในพื้นที่โครงการย่านบางเหนียวถือได้ว่าเป็นพื้นที่ ที่มีประวัติการตั้งถิ่นฐานมายาวนานพร้อมกับประวัติการตั้งถิ่นฐานของจังหวัดภูเก็ต เนื่องด้วยย่านบางเหนียวเป็นพื้นที่ที่ติดกับคลองบางใหญ่ที่เป็นคลองสายสำคัญในพื้นที่เนื่องจากคลองบางใหญ่เป็นสายน้ำหลักของจังหวัดภูเก็ตไหลผ่านอำเภอกะทู้และอำเภอเมืองภูเก็ต ซึ่งมีความสำคัญต่อจังหวัดภูเก็ตมาก เพราะเป็นเส้นทางน้ำสายเดียว ที่สามารถระบายน้ำฝนลงทะเลได้อย่างรวดเร็ว และยังช่วยป้องกันน้ำท่วมตัวเมืองได้เป็นอย่างดี แม้บางครั้งจะมีการท่วมขังบ้าง แต่มีสาเหตุจากการระบายไหลลงทะเลไม่ทันหรือมีน้ำทะเลหนุน และยังเป็นท่าจอดเรือก๋อจ้านหรือเรือท้ายเบ็ด มีตัวเรือประกอบด้วยไม้ทั้งลำและใช้ชน (ยางไม้ชนิดหนึ่ง) ในการยารอยต่อระหว่างพื้นไม้ ลำเรือจะมีขนาดเล็กสามารถรับน้ำหนักผู้โดยสารได้มากที่สุด ๘ คน ขับเคลื่อนโดยใช้ผ้าใบและไม้พายยาว จึงทำให้เรือก๋อจ้านกลายเป็นเอกลักษณ์ประจำท้องถิ่นภูเก็ตที่หาบั้งได้ยากขึ้นทุกวัน

ภาพที่ ๓.๑๐ แสดงทัศนียภาพคลองบางใหญ่ ที่เป็นท่าจอดเรือก๋อจ้าน

ที่มา : จากการสำรวจพื้นที่

นอกจากนี้ในพื้นที่โครงการมีชาวไทยเชื้อสายจีนอยู่เป็นจำนวนมาก ทำให้มีศาลเจ้าที่สำคัญอยู่ด้วยกัน ๓ แห่ง คือ ศาลเจ้าฮกหวงก้ง , ศาลเจ้าผ้อต้อ และศาลเจ้าบางเหนียว ซึ่งศาลเจ้าบางเหนียวเป็นศาลเจ้าที่มีผู้คนศรัทธาและให้ความเคารพบูชากันมากแห่งหนึ่งในตัวเมืองจังหวัดภูเก็ต ศาลเจ้าบางเหนียว หรือฮำมบางเหนียวตัวโบว์ก้องแห่งนี้ เป็นศาลเจ้าเก่าแก่ก่อตั้งมาตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๔๔๗ คำว่า ตัวโบว์ หมายถึง ดาวเหนือ ก้อง หมายถึง พระราชวัง หมายถึง พระราชวังดาวเหนือ ตามประวัติการก่อสร้างกล่าวว่า มีคณะจิวก้งฉายฮี้จากจีนเดินทางมาเปิดการแสดงที่ตรอกมาเก๊า หรือซอยรมณีย์ในปัจจุบัน และยังได้นำพระตี่ฮู้หรงวโนสย หรือเหล่าเอี้ยมาเพื่อเคารพบูชาและบำเพ็ญกุศลถือศีลกินผักเป็นประจำ โดยมีการสร้างศาลเจ้าในบริเวณเดียวกัน ต่อมาเกิดไฟไหม้ศาลเจ้าโดยไม่ทราบสาเหตุ แกนนำชาวบ้านแถบนั้นจึงได้พร้อมใจกันนำพระตี่ฮู้หรงวโนสยไปประดิษฐาน ณ บ้านเลขที่ ๓๘๔-๓๘๖ บนถนนภูเก็ต ซึ่งตรงข้ามกับศาลเจ้าในปัจจุบัน และอีกประมาณ ๔-๕ ปีต่อมาเกิดเพลิงไหม้ศาลเจ้าโดยไม่ทราบสาเหตุอีก ชาวบ้านจึงได้นำพระตี่ฮู้หรงวโนสยไปประดิษฐานยังฝั่งตรงข้ามซึ่งติดกับสถานที่ปัจจุบัน จากนั้นแกนนำของศาลเจ้าได้ช่วยกันเรียกรายเงินจากภาคเอกชนจัดซื้อที่ดินด้านข้าง เพื่อขยายพื้นที่ของศาลเจ้าและได้พัฒนาศาลเจ้าบางเหนียวจนเป็นดังที่เห็นทุกวันนี้ ในปี พ.ศ.๒๕๔๗ ศาลเจ้าบางเหนียว มีอายุครบ ๑๐๐ ปี ได้มีการจัดเฉลิมฉลองครบรอบ ๑๐๐ ปีอย่างยิ่งใหญ่

ปัจจุบันนี้ ศาลเจ้าบางเหนียวนับเป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวไทยเชื้อสายจีนในภูเก็ต ที่มีความศรัทธาและเชื่อมั่นในความดีงามของบรรพบุรุษที่เคยได้สร้างไว้ และในแต่ละปี ในช่วงเวลาของประเพณีถือศีลกินผัก ทางศาลเจ้าจะมีการจัดงานเทศกาลอย่างยิ่งใหญ่ มีชาวไทยเชื้อสายจีนในประเทศ และนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศให้ความนิยมเข้ามาร่วมงานเป็นจำนวนมาก

ภาพที่ ๓.๑๑ แสดงทัศนียภาพศาลเจ้าบางเหนียว

ที่มา : จากการสำรวจพื้นที่

๓.๒.๓.๑๐ องค์ประกอบทางจินตภาพ

๑) ขอบเขต (Edge) พื้นที่โครงการได้กำหนดจากเส้นทางการสัญจร และเส้นคลองที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ พื้นที่โครงการตั้งอยู่ในเทศบาลนครภูเก็ต มีขนาดพื้นที่ทั้งหมด ๑.๑๗ ตารางกิโลเมตร หรือ ๗๓๑.๒๕ ไร่ โดยพื้นที่โครงการมีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	ซอยตลิ่งชันและถนนพังงา
ทิศใต้	ซอยสะพานหิน
ทิศตะวันออก	ซอยหลิมชู้จู้และซอยสะพานหิน
ทิศตะวันตก	คลองบางใหญ่

๒) เส้นทางการเข้าถึง (Path) ได้แก่โครงข่ายการสัญจรภายในพื้นที่สามารถแบ่งออกได้เป็น ๓ ประเภท คือ

ถนนสายหลัก ที่จะเข้ามาถึงในพื้นที่ คือ ถนนเทพกระษัตรี หรือ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๐๒ มีขนาด ๔ ช่องทางการสัญจร

ถนนสายรอง ได้แก่ ถนนภูเก็ต ขนาด ๔ ช่องทางการจราจรเริ่มจากวงเวียนหอนาฬิกาไปเชื่อมต่อกับถนนสายหลัก ถนนเทพกระษัตรี ซึ่งถนนภูเก็ตเป็นถนนที่ผ่านเข้ามาในพื้นที่โครงการ และเป็นถนนสายสำคัญทางวัฒนธรรม

ถนนสายย่อย ขนาด ๑-๒ ช่องจราจร เป็นถนนเข้าถึงพื้นที่ภายใน พื้นที่โครงการ มีกระจายอยู่ทั่วบริเวณ

๓) จุดเปลี่ยนถ่าย (Node) ของพื้นที่มีอยู่บริเวณสี่แยกบางเหนียว บริเวณสะพานก้อจ้าน สะพานข้ามคลองบางใหญ่ และแยกสะพานหิน

ภาพที่ ๓.๑๒ แสดงจุดเปลี่ยนถ่ายบริเวณสี่แยกบางเหนียว

ที่มา : จากการสำรวจพื้นที่

ภาพที่ ๓.๑๓ แสดงจุดเปลี่ยนถ่ายบริเวณสะพานก้อจ้าน

ที่มา : จากการสำรวจพื้นที่

๔) ย่าน (District) ย่านกิจกรรมจะกระจายตัวอยู่ทั่วพื้นที่โครงการ ได้แก่
 ย่านที่อยู่อาศัย บริเวณชุมชนค่อนข้างหนาแน่นปานกลาง
 ย่านพาณิชยกรรม ที่มีบทบาทเป็นพื้นที่ทางการค้าที่สำคัญในพื้นที่
 ย่านสถานที่ราชการ ในพื้นที่โครงการเป็นศูนย์กลางสถานที่ราชการ
 ย่านสถานที่ศาสนสถาน ในพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางด้านศาสนาจึงจะมี
 พื้นที่ สำหรับทำกิจกรรมทางด้านศาสนาไม่ว่าจะเป็น โบสถ์ มัสยิด และศาลเจ้า ที่อยู่ในบริเวณ ซอย
 ตลิ่งชัน

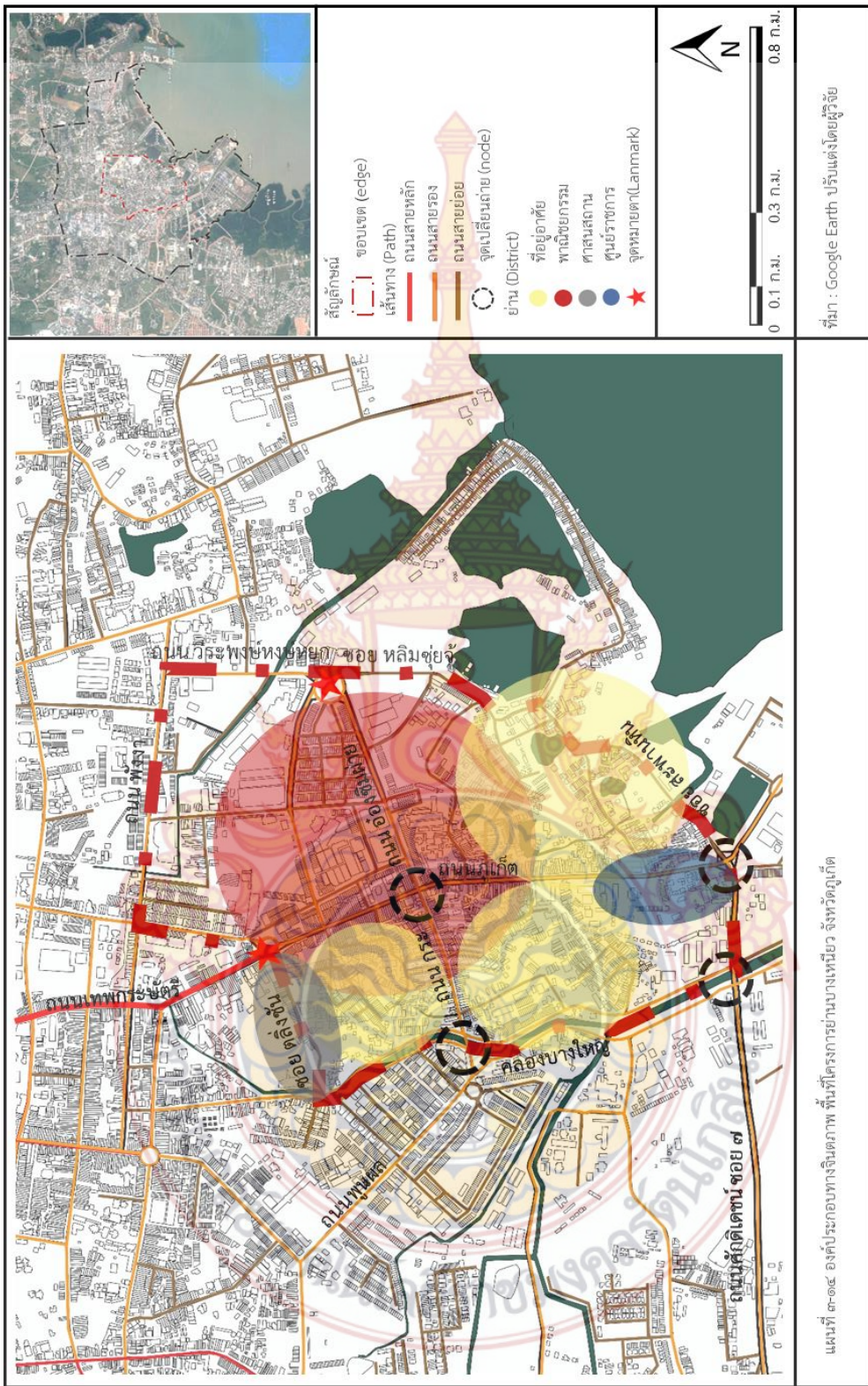
๕) จุดหมายตา (Landmark) ของพื้นที่นั้นจะเป็นวงเวียนอนุสาวรีย์ และวงเวียน
 นิमित (วงเวียนม้าน้ำ)

ภาพที่ ๓.๑๔ แสดงจุดหมายตาภายในพื้นที่โครงการ

ที่มา : จากการสำรวจพื้นที่

ที่มา : Google Earth ปรับแต่งโดยผู้วิจัย

๓.๒.๓.๑๑ ความเป็นสถานที่

เกิดจากความชุมชนที่เกิดขึ้นมาพร้อมกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมที่มีการก่อตั้งมาตั้งแต่แรกเริ่ม เป็นการเติบโตแบบเกาะกลุ่มตามรูปแบบวิถีชีวิต และรูปแบบทางวัฒนธรรมประเพณี เนื่องจากในตัวพื้นที่อยู่ใกล้กับทะเล และที่คลองบางใหญ่เป็นคลองสายหลักที่เชื่อมโยงกับทะเล ทำให้มีการอาศัยอยู่ของชาวไทยจึงเป็นส่วนมากที่เกิดจากการอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐาน ดังนั้นความเป็นสถานที่เกิดจากความเข้าใจของคนในพื้นที่และตัวชุมชนนั่นเอง

๓.๒.๔ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคม

๓.๒.๔.๑ สภาพชุมชนและลักษณะทางสังคม

๑) ชุมชน บริเวณพื้นที่โครงการมีชุมชนกระจุกตัวเป็นจำนวนมาก สภาพชุมชนในปัจจุบัน เป็นชุมชนที่หนาแน่นปานกลางที่มีประชาชนอาศัยอยู่จำนวนมาก มีสิ่งอำนวยความสะดวกทางสังคม มีระบบสาธารณสุขโรคและสาธารณสุขการต่างๆ อย่างครบสมบูรณ์ทำให้เกิดการหลงไหลของประชาชนจากพื้นที่ต่างๆเข้าสู่พื้นที่โครงการมากขึ้นส่งผลให้พื้นที่ชุมชนเกิดความหนาแน่นมากขึ้น

๒) ลักษณะทางสังคม ลักษณะโครงสร้างทางสังคมของประชากรในพื้นที่โครงการส่วนใหญ่เป็นสังคมการค้า ขาย บริการ ศูนย์รวมการค้าหลัก กระจัดกระจายออกไปตามแนวถนนภูเก็ต และถนนอ้อมซิมผ่าย แต่ภายในพื้นที่ยังมีประเพณีและวัฒนธรรมดั้งเดิมที่สำคัญอยู่ช่วง เดือนกันยายน จะมีประเพณีผ้อต่อ และเดือนตุลาคม จะมีประเพณีถือศีลกินผัก ที่ยังคงมีการจัดกิจกรรมภายในพื้นที่ ภายในพื้นที่โครงการถือว่าเป็นสังคมมีสภาพความเป็นเมืองสูง เนื่องจากเป็นศูนย์กลางทางด้านการค้าและสถานที่ราชการ

๓) วิถีชีวิต จากความพร้อมของทรัพยากรที่มีอยู่หลากหลายและความได้เปรียบของสภาพพื้นที่โครงการเป็นศูนย์กลางของกิจกรรมต่างๆส่งผลให้พื้นที่ โครงการเกิดการพัฒนาพื้นที่ในอนาคต ซึ่งความเจริญมาพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงและ ส่งผลให้วิถีชีวิตของคนในชุมชนเปลี่ยนไปทั้งสภาพทางกายภาพ สังคมและวัฒนธรรมใน ด้านต่างๆ

๓.๒.๔.๒ กิจกรรมทางสังคม วัฒนธรรมประเพณี

กิจกรรมที่มีความสำคัญกับพื้นที่โครงการ โดยกิจกรรมทางวัฒนธรรมส่วนใหญ่จะเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับชาวไทยเชื้อสายจีน เนื่องจากคนภายในพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นชาวไทยเชื้อสายจีน และกิจกรรมทางวัฒนธรรมที่เป็นที่รู้จักกันดีได้สืบทอด และอนุรักษ์มาจนถึงปัจจุบัน ได้แก่

๑) งานประเพณีถือศีลกินผักตรงกับวันขึ้น ๑ - ๙ ค่ำ เดือน ๙ ของจีนซึ่งอยู่ในช่วงเดือนกันยายน ตุลาคม ของทุกปี งานเทศกาลกินผักเป็นงานประเพณี ซึ่งชาวจีนที่เข้ามาอาศัยในภูเก็ตยึดถือปฏิบัติมาช้านาน ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๓๖๘ จนถึงทุกวันนี้ เพื่อเป็นการถือศีลปฏิบัติธรรม ชำระร่างกายและจิตใจให้บริสุทธิ์ และในช่วงเทศกาล ๙ วัน ๙ คืนนี้ จะมีพิธีกรรมต่างๆ มากมาย อาทิ พิธีอัญเชิญพระ พิธีลุยไฟ พิธีสะเดาะเคราะห์ พิธีส่งพระ เป็นต้น งานเทศกาลนี้นับเป็นงานที่ได้รับความสนใจและเลื่อมใสศรัทธา ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศมากที่สุดงานหนึ่ง จนในปัจจุบันงานประเพณีกินผัก

นับเป็นส่วนหนึ่งของการส่งเสริมการท่องเที่ยว เพราะจะมีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเข้ามาท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นทุกปี

ภาพที่ ๓.๑๕ แสดงงานประเพณีถือศีลกินผัก จังหวัดภูเก็ต บริเวณวงเวียนหอนาฬิกา
ที่มา : <https://yutphuket.com>

๒) งานผ้อตอ เป็นประเพณีของชาวภูเก็ตที่มีเชื้อสายจีน โดยในช่วงเดือน ๗ ของจีน หรือเดือน ๙ ของไทย จะมีพิธีไหว้บรรพบุรุษด้วยเครื่องเซ่นต่างๆ และมีขนมชนิดหนึ่งทำด้วยแป้ง เป็นรูปเต่าขนาดใหญ่บ้างเล็กบ้าง ทาสีแดง ซึ่งคนจีนเชื่อว่าเต่าเป็นสัตว์ที่มีอายุยืน ดังนั้นการไหว้ด้วยขนมรูปเต่าจึงเป็นการต่ออายุให้ตนเองและถือเป็นกุศลที่ยิ่งใหญ่ และประเพณีไหว้เทวดา (ป้ายทักัง) เป็นการบูชาเทพเจ้าบนสวรรค์ เพื่อให้เทวดาปกป้องคุ้มครองมนุษย์ให้อยู่เย็นเป็นสุข มักจัดขึ้นในช่วงวันตรุษจีน หรือในวันขึ้น ๙ ค่ำ เดือน ๑ เป็นอีกประเพณีที่ชาวไทยเชื้อสายจีนในภูเก็ตยึดมั่นปฏิบัติตลอดมา

ภาพที่ ๓.๑๖ แสดงงานประเพณีผ้อตอประจำปี ๒๕๖๐ ที่ อ้ามผ้อตอ กัง ที่ย่านบางเหนียว
ที่มา : <http://www.adaytochill.com>

๓.๒.๔.๓ กิจกรรมทางเศรษฐกิจ

กิจกรรมทางเศรษฐกิจ จากการวิเคราะห์พื้นที่โครงการ กิจกรรมทางเศรษฐกิจหลักของพื้นที่ ประกอบด้วยการค้าขาย รับจ้าง บริเวณตามแนวถนนภูเก็ท และถนนอ้อมซิมผ่าย เป็นพื้นที่กระจุกตัวอาคารพาณิชย์กรรมทางการค้าขนาดใหญ่ และขนาดเล็ก และยังมีโรงแรมที่เป็นสถานที่รองรับสำหรับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในพื้นที่อีกด้วย จึงทำให้พื้นที่มีการใช้งานในพื้นที่ตลอดทั้งวัน แหล่งพาณิชย์กรรมหลักๆในพื้นที่ได้แก่ ตลาดเกษตร ตั้งอยู่ถนน อ้อมซิมผ่ายเปิดให้บริการ ๒๔ ชั่วโมง มีทั้งอาหารสด อาหารทะเล อาหารปรุงสำเร็จ ผักผลไม้ ของใช้ และเสื้อผ้า ช่วงที่จะมีคนเข้าไปใช้บริการมาก คือ ช่วงเวลา ๐๔ : ๐๐ - ๑๒ : ๐๐ น.

ภาพที่ ๓.๑๗ แสดงภาพกิจกรรมทางเศรษฐกิจในพื้นที่

ที่มา : จากการสำรวจพื้นที่

สรุปบทที่ ๓

จากการวิเคราะห์ทั้งด้านที่ตั้งโครงการ ไม่ว่าจะเป็นด้านกายภาพที่มีระบบการคมนาคมที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย และความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรมและประเพณี พบว่าพื้นที่ย่านบางเหนียวมีศักยภาพในด้านรูปแบบสถาปัตยกรรมเก่าที่มีเอกลักษณ์ และเป็นพื้นที่ที่มีกิจกรรมที่สำคัญทางด้านวัฒนธรรมประเพณีอยู่ในพื้นที่ การวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวเพื่อจะนำไปสู่กระบวนการในการพัฒนาพื้นที่

บทที่ ๔

การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นที่โครงการเพื่อกำหนดโปรแกรมในการออกแบบ

๔.๑ การวิเคราะห์ศักยภาพและปัญหาพื้นที่โครงการ

๔.๑.๑ ศักยภาพของพื้นที่โครงการ

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของพื้นที่ทางด้านกายภาพ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ที่ส่งเสริมการพัฒนาในพื้นที่ให้มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น ได้แก่

- ๑) เอกลักษณ์ของรูปแบบสถาปัตยกรรม แบบชิโนโปรตุกีส ซึ่งยังมีให้พบเห็นอยู่ในพื้นที่
- ๒) เอกลักษณ์ทางด้านศาสนา และวัฒนธรรม ทำให้ดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามาในพื้นที่ ส่งเสริมกิจกรรมต่างๆ ในช่วงที่มี ประเพณีผ้าต่อ เดือน กันยายน ของทุกปี และประเพณีถือศีลกินผัก เดือน ตุลาคม ของทุกปี

๓) ภายในพื้นที่โครงการ มีที่พักสำหรับรองรับนักท่องเที่ยว ทำให้นักท่องเที่ยวที่เข้ามาในพื้นที่ทำให้มีความสะดวกมากยิ่งขึ้น

๔.๑.๒ ปัญหาพื้นที่โครงการ

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของพื้นที่ทางด้านกายภาพ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และสิ่งแวดล้อม ที่ส่งผลกระทบต่อพื้นที่โครงการที่ควรนำมาพัฒนา และแก้ไขให้ดีขึ้น ได้แก่

๑) แนวทางการอนุรักษ์อาคาร การควบคุมอาคารเก่า และใหม่ที่จะเกิดขึ้นในพื้นที่โครงการ ไม่มีความชัดเจนของรูปแบบการควบคุมอาคาร เพื่อส่งเสริมรูปแบบอาคารเก่าที่มีอยู่ในพื้นที่

๒) เส้นทางในการเดินเท้า หรือทางจักรยาน ภายในพื้นที่ไม่รองรับการใช้งานของคนในพื้นที่ และคนที่เข้ามาในพื้นที่ เช่นการจอดรถขวางทางเดินเท้า เสาไฟฟ้าขึ้นกลางทางเดินเท้าทำให้ไม่สามารถเดินได้ เป็นต้น

๓) ระบบขนส่งมวลชนภายในพื้นที่ ไม่ครอบคลุม และไม่มีจุดสำหรับจอดรถ ทำให้รอรถนาน นักท่องเที่ยวไม่สามารถรู้ได้ว่าควรจะขึ้นรถบริเวณใด

ภาพที่ ๔.๑ แสดงปัญหาภายในพื้นที่ย่านบางเหนียว จังหวัดภูเก็ต
ที่มา : การสำรวจพื้นที่

๔.๒ การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภาวะคุกคาม

การวิเคราะห์ SWOT เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับรายละเอียดต่างๆ ของโครงการฟื้นฟู และอนุรักษ์ ชุมชนไทย-จีน ย่านบางเหนียว จังหวัดภูเก็ต การวิเคราะห์ SWOT เป็นวิธีการหรือเครื่องมือที่สำคัญในการวางแผนกลยุทธ์ หรือการบริหารเชิงกลยุทธ์ ที่ช่วยให้โครงการสามารถกำหนดเป้าหมายและทิศทางการพัฒนา ในอนาคตให้บรรลุผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในการวิเคราะห์ SWOT ประกอบไปด้วย ๔ ส่วนหลัก ดังนี้

๔.๒.๑ จุดแข็งหรือจุดเด่น (Strengths: S)

๑) พื้นที่โครงการ เป็นพื้นที่ที่มีประวัติความมาในการตั้งถิ่นฐานที่ยาวนาน และมีความเกี่ยวข้องกับการประวัติศาสตร์ของไทย

๒) พื้นที่โครงการ เป็นพื้นที่ที่มีเอกลักษณ์ทางด้านสถาปัตยกรรม ซึ่งในตัวพื้นที่มีรูปแบบอาคารที่เรียกว่า สถาปัตยกรรมจีน-โปรตุเกส หรือ สถาปัตยกรรมแบบชิโนโปรตุเกส กระจายตัวอยู่

๓) พื้นที่โครงการ เป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญในด้านของการทำกิจกรรมทางศาสนา เนื่องจากในพื้นที่มีความหลากหลายของศาสนา ไม่ว่าจะเป็น ศาสนาพุทธ ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม และคนส่วนใหญ่ในพื้นที่เป็นชาวไทยเชื้อสายจีน ทำให้มีการประกอบพิธีทางด้านศาสนา เกิดเป็นประเพณีประจำพื้นที่ขึ้น

๔) พื้นที่โครงการ เป็นพื้นที่ที่ได้เปรียบทางการระบายน้ำ เนื่องจากมีคลองบางใหญ่ ไหลผ่านลงสู่ทะเล ทำให้ภายในพื้นที่ไม่เกิดน้ำท่วม

๕) พื้นที่โครงการ เป็นพื้นที่ที่มีแหล่งพาณิชย์กรรมอยู่มาก ไม่ว่าจะเป็นห้างสรรพสินค้า ตลาดเกษตร ร้านค้า และร้านอาหาร ซึ่งในพื้นที่โครงการมีร้านอาหารที่ขึ้นชื่อของจังหวัดภูเก็ตอยู่ด้วย

๖) พื้นที่โครงการ เป็นพื้นที่ที่มีจุดจอดเรือก้อจัน ที่เป็นเรือที่ใช้ในการประกอบอาชีพของชาวประมง จึงทำให้เรือก้อจันกลายเป็นเอกลักษณ์ประจำท้องถิ่นภูเก็ต ซึ่งในปัจจุบันเป็นเรือที่หาหนั่งได้ยากขึ้นทุกวัน

๗) พื้นที่โครงการเป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติ และไม่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติ สึนามิ ในปี พ.ศ.๒๕๔๗

๔.๒.๒ โอกาส (Opportunities: O)

๑) เนื่องจากพื้นที่โครงการอยู่ติดกับ สวนสาธารณะสะพานหิน ที่เป็นพื้นที่สำหรับการจัดกิจกรรมหลักของคนภูเก็ต ทำให้คนภายนอกที่เดินทางเข้ามาร่วมกิจกรรมต้องผ่านทางตัวพื้นที่โครงการ

๒) เนื่องจาก ทางภาครัฐได้มีแผนการพัฒนาโครงการรถไฟฟ้าวางเบา จังหวัดภูเก็ต ที่ตัดผ่านเข้ามาในพื้นที่ ทำให้เกิดความสะดวกต่อการเดินทางและการเข้าถึงพื้นที่มากยิ่งขึ้น

๔.๒.๓ จุดอ่อน (Weaknesses: W)

๑) พื้นที่โครงการ เป็นพื้นที่ที่มีที่อยู่อาศัยเป็นส่วนใหญ่ การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรในพื้นที่ทำให้เกิดความแออัดมากยิ่งขึ้น ทำให้มีชุมชนแออัด ส่งผลต่อสภาพความเป็นอยู่ที่เสื่อมโทรม เกิดปัญหาทางด้านคุณภาพชีวิต และปัญหาด้านยาเสพติด

๒) ทางเดินเท้าภายในพื้นที่ไม่เหมาะแก่การเดิน ไม่มีความสะดวกสบายต่อการเดิน ทำให้คนในพื้นที่มักจะหันไปใช้รถส่วนตัวมากกว่าที่จะเดิน

๓) เนื่องจากคนในพื้นที่โครงการส่วนมากมักจะใช้รถส่วนตัวในการเดินทาง และส่วนใหญ่จะจอดรถบริเวณหน้าบ้านของตนเอง แต่เป็นส่วนของถนนสาธารณะ ทำให้เกิดปัญหาการจราจรติดขัด ความไม่เป็นระเบียบ ของการใช้รถ ใช้ถนน

๔) ระบบขนส่งมวลชนภายในพื้นที่ให้บริการได้ไม่ครอบคลุม มีความล่าช้า ไม่แน่นอน ทำให้คนในพื้นที่ไม่ใช้บริการระบบขนส่งมวลชนเท่าไรนัก

๔.๒.๔ อุปสรรคหรือภาวะคุกคาม (Threats: T)

๑) ความเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพของเมืองซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงทางด้านสถาปัตยกรรมของในพื้นที่ได้

๒) การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมจากหลากหลายวัฒนธรรม ส่งผลให้วัฒนธรรมในพื้นที่ค่อยๆหายไป

๓) ความเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศของโลกทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม อาจส่งผลกระทบต่อพื้นที่โครงการได้เนื่องจากพื้นที่โครงการอยู่ใกล้กับบริเวณชายฝั่งทะเล

๔.๓ สรุปวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภาวะคุกคาม

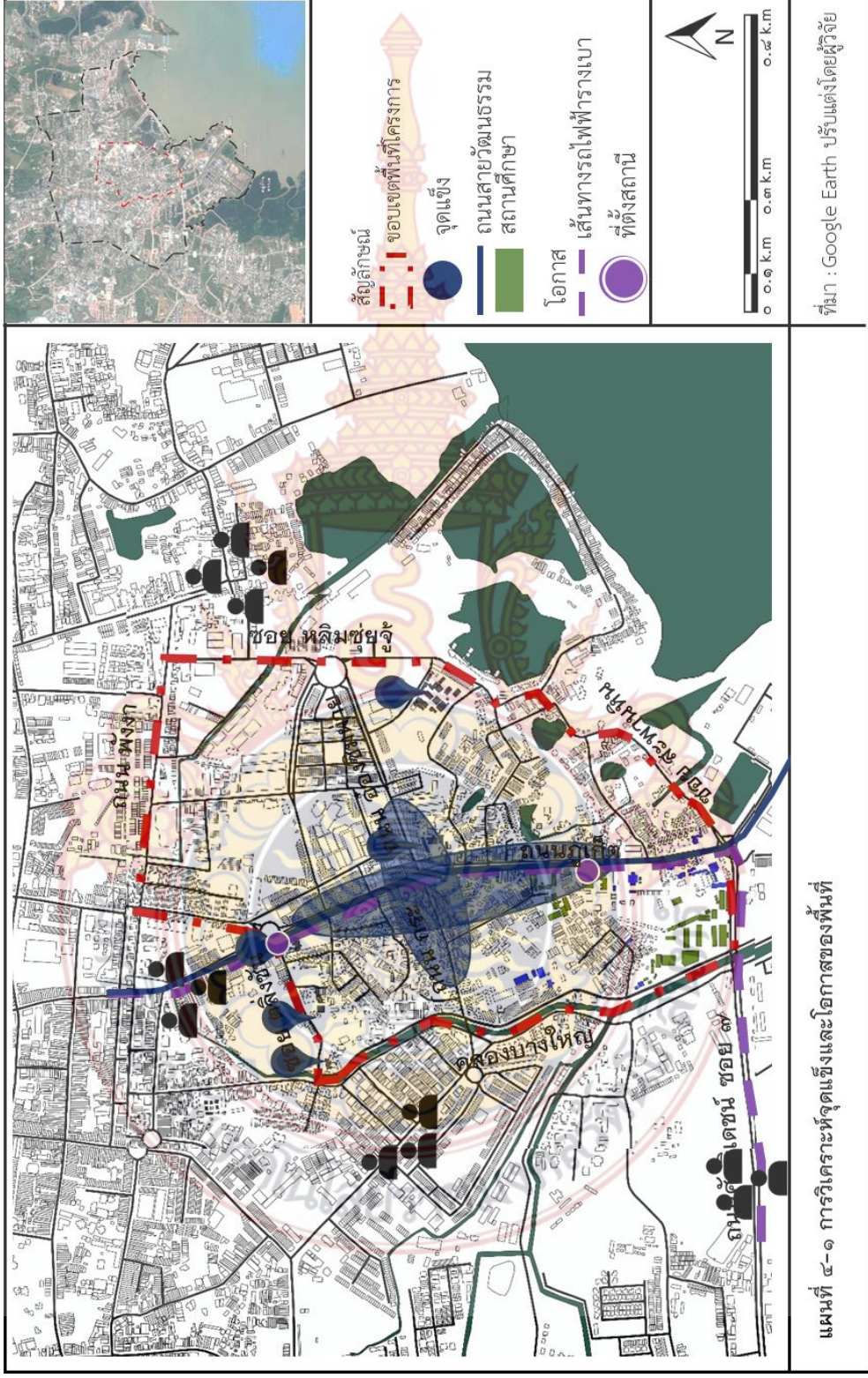
จากผลการวิเคราะห์ศักยภาพการพัฒนาของพื้นที่ โดยการนำเอา จุดแข็ง- จุดอ่อน ภายในมาเปรียบเทียบกับ โอกาส-อุปสรรค จากภายนอก เพื่อนำมาวางแผนกลยุทธ์ในการเนินการพัฒนาพื้นที่ให้อยู่ภายใต้สถานการณ์ต่างๆได้อย่างไรบ้าง ในการวิเคราะห์ดังกล่าวเป็นดังนี้

SWOT Analysis	จุดแข็งหรือจุดเด่น (Strengths: S)	โอกาส (Opportunities: O)
ลักษณะทางด้านกายภาพ	๑) พื้นที่โครงการ เป็นพื้นที่ที่มีประวัติความมาในการตั้งถิ่นฐานที่ยาวนาน ๒) พื้นที่โครงการ เป็นพื้นที่ที่มีเอกลักษณ์ทางด้านสถาปัตยกรรมแบบสถาปัตยกรรมจีน-โปรตุเกส หรือสถาปัตยกรรมแบบซิโนโปรตุเกส ๓) พื้นที่โครงการ เป็นพื้นที่ที่ได้เปรียบทางด้านการระบายน้ำ เนื่องจากมีคลองบางใหญ่ไหลผ่านลงสู่ทะเล ทำให้ภายในพื้นที่ไม่เกิดน้ำท่วม	๑) เนื่องจากพื้นที่โครงการอยู่ติดกับสวนสาธารณะสะพานหิน ทำให้คนภายนอกที่เดินทางเข้ามาร่วมกิจกรรมต้องผ่านทางตัวพื้นที่โครงการ ๒) เนื่องจาก ทางภาครัฐได้มีแผนการพัฒนาโครงการรถไฟฟ้ารางเบาจังหวัดภูเก็ต ที่ตัดผ่านเข้ามาในพื้นที่ทำให้เกิดความสะดวกต่อการเดินทางและการเข้าถึงพื้นที่มากยิ่งขึ้น
ลักษณะทางด้านเศรษฐกิจ	๑) พื้นที่โครงการ เป็นพื้นที่ที่มีแหล่งพาณิชยกรรมอยู่มาก ไม่ว่าจะเป็นห้างสรรพสินค้า ตลาดเกษตร ร้านค้า และร้านอาหาร ซึ่งในพื้นที่โครงการมีร้านอาหารที่ขึ้นชื่อของจังหวัดภูเก็ตอยู่ด้วย	

SWOT Analysis	จุดแข็งหรือจุดเด่น (Strengths: S)	โอกาส (Opportunities: O)
ลักษณะทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม	<p>๑) พื้นที่โครงการ เป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายของศาสนา ไม่ว่าจะเป็นศาสนาพุทธ ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม และคนส่วนใหญ่ในพื้นที่เป็นชาวไทยเชื้อสายจีน</p> <p>๒) พื้นที่โครงการ มีจุดจอดเรือก้อจัน ที่เป็นเรือที่ใช้ในการประกอบอาชีพของชาวประมง เป็นเอกลักษณ์ประจำท้องถิ่นที่เกิดขึ้น ซึ่งในปัจจุบันเป็นเรือที่หาได้ง่ายขึ้นทุกวัน</p> <p>๓) พื้นที่โครงการเป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติ</p>	

ตารางที่ ๔.๑ แสดงการวิเคราะห์จุดแข็งและโอกาส
ที่มา : จากการวิเคราะห์พื้นที่โครงการ

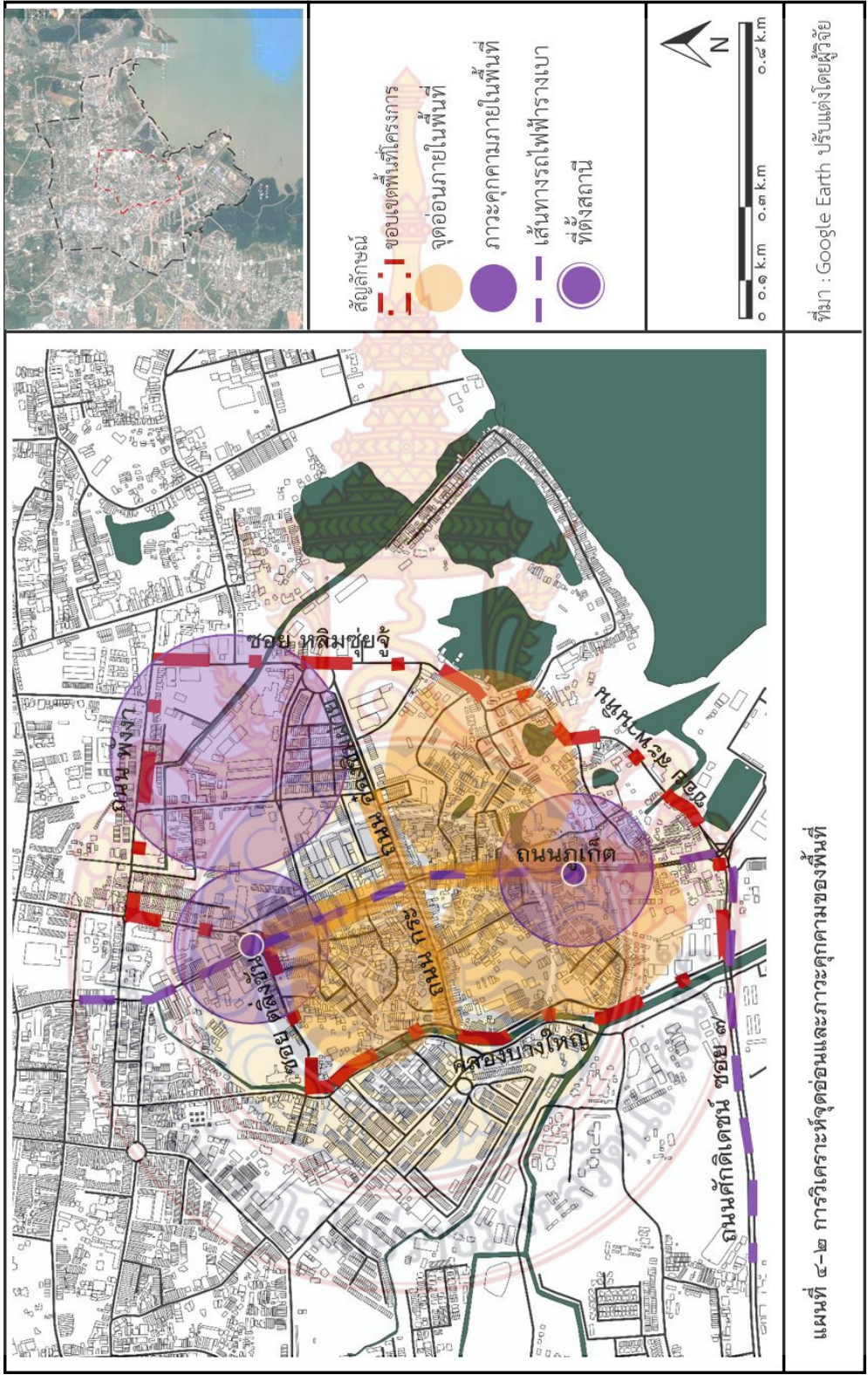

SWOT Analysis	จุดอ่อน (Weaknesses: W)	อุปสรรคหรือภาวะคุกคาม (Threats: T)
ลักษณะทางด้านกายภาพ	<p>๑) พื้นที่โครงการ เป็นที่อยู่อาศัยเป็นส่วนใหญ่ ทำให้มีชุมชนแออัด ส่งผลต่อสภาพความเป็นอยู่ที่เสื่อมโทรม เกิดปัญหาทางด้านคุณภาพชีวิต และปัญหาด้านยาเสพติด</p> <p>๒) ทางเดินเท้าภายในพื้นที่ไม่เหมาะสมแก่การเดิน</p> <p>๓) คนในพื้นที่โครงการส่วนมากมักจะใช้รถส่วนตัวในการเดินทาง ทำให้เกิดปัญหาการจราจรติดขัด ความเป็นระเบียบ ของการใช้รถ ใช้ถนน</p> <p>๔) ระบบขนส่งมวลชนภายในพื้นที่ให้บริการได้ไม่ครอบคลุม มีความล่าช้า ไม่แน่นอน ทำให้คนในพื้นที่ไม่ใช้บริการระบบขนส่งมวลชนเท่าที่ควร</p>	<p>๑) ความเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านสถาปัตยกรรมของในพื้นที่ได้</p>
ลักษณะทางด้านเศรษฐกิจ		
ลักษณะทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม		<p>๑) การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมจากหลากหลายวัฒนธรรม ส่งผลให้วัฒนธรรมในพื้นที่ค่อยๆหายไป</p> <p>๒) ความเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศของโลกทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม อาจส่งผลกระทบต่อพื้นที่โครงการได้เนื่องจากพื้นที่โครงการอยู่ใกล้กับบริเวณชายฝั่งทะเล</p>

ตารางที่ ๔.๒ แสดงการวิเคราะห์จุดอ่อนและภาวะคุกคาม

ที่มา : จากการวิเคราะห์พื้นที่โครงการ

๔.๔ สรุปทิศทางและแนวโน้มการเจริญเติบโตของชุมชน

จากการวิเคราะห์พื้นที่โครงการฟื้นฟูและอนุรักษ์ ชุมชนไทย-จีน ย่านบางเหนียว จังหวัดภูเก็ต พบว่าแนวโน้มขอบประชากร และหลังคาเรือนสูงขึ้น จะส่งผลให้ตัวชุมชนในพื้นที่ที่มีความหนาแน่นมากขึ้น ถ้าหากไม่มีการจัดการที่ดีอาจทำให้เกิดชุมชนแออัดเพิ่มขึ้นอีก ซึ่งในตัวพื้นที่โครงการยังคงหลงเหลือตัวอาคารเก่าอยู่เพียงเล็กน้อยแต่เป็นพื้นที่ ที่อยู่ในโครงการย่านชุมชนเก่าของจังหวัดภูเก็ต ควรมีแนวทางที่จะรองรับการเปลี่ยนแปลงของรูปแบบหน้าตาอาคาร หรือควบคุมรูปแบบหน้าตาอาคาร ให้เกิดความสอดคล้อง ไม่ขัดแย้งกันภายในพื้นที่ ยิ่งในอนาคตที่จะมีโครงการรถไฟฟ้ารางเบา เข้ามาในพื้นที่ด้วยแล้วจะทำให้เกิดการจัดการมากขึ้นเพื่อดึงดูดให้พื้นที่เป็นที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

๔.๕ สรุปวิเคราะห์ข้อดี-ข้อเสีย และการแก้ไขของพื้นที่

จากการวิเคราะห์พื้นที่โครงการฟื้นฟูและอนุรักษ์ ชุมชนไทย-จีน ย่านบางเหนียว จังหวัดภูเก็ต ทำให้เห็นถึงข้อดีและข้อเสียของพื้นที่ เพื่อที่จะนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนา และแก้ไขให้ดีขึ้นและตอบสนองต่อความต้องการของคนในพื้นที่ และการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ได้ดังนี้

๑) สรุปการวิเคราะห์ข้อดีของพื้นที่ จากการวิเคราะห์จะเห็นได้ว่าพื้นที่ที่มีความน่าสนใจ เนื่องจากเป็นเมืองแห่งการท่องเที่ยว มีเอกลักษณ์ที่น่าสนใจไม่ว่าจะเป็นรูปแบบอาคาร วัฒนธรรม วิถีชีวิต อาหารพื้นเมือง และยังมีแนวทางในการพัฒนาเพื่อสนับสนุนการพัฒนาพื้นที่ให้เป็นเมืองท่องเที่ยวที่ดีอย่างโครงการรถไฟฟ้ารางเบา ที่ตัดผ่านพื้นที่โครงการช่วยสนับสนุนพื้นที่ที่มีศักยภาพเพิ่มขึ้น

๒) สรุปข้อเสียของพื้นที่ จากการวิเคราะห์จะเห็นได้ว่าพื้นที่ที่มีการพัฒนาสูง เนื่องจากอยู่ในตัวเมือง จากการพัฒนาที่รวดเร็วนั้นทำให้ขาดการวางแผน การกระจายตัวของประชาชนในพื้นที่ เกิดเป็นชุมชนแออัด และการจัดการระบบขนส่งมวลชนที่ไม่ดีทำให้เกิดปัญหาการจราจรติดขัด

๓) สรุปวิธีการแก้ไขของพื้นที่ จากการลงสำรวจพื้นที่ นำมาวิเคราะห์และศึกษาข้อมูลทำให้รู้ถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาเพื่อพัฒนาพื้นที่ให้ดีขึ้น มีดังนี้

(๑) การแก้ไขปัญหาทางเดินเท้า เพื่อให้เกิดการเชื่อมต่อกันภายในพื้นที่ได้สะดวกมากยิ่งขึ้น ให้มีความน่าสนใจ และเหมาะแก่การเดิน ทำให้คนในพื้นที่หันมาใช้ทางเดินเท้ามากกว่าการใช้รถยนต์ส่วนตัว จะสามารถช่วยลดปัญหาด้านการจราจรติดขัด และลดมลพิษทางอากาศได้

(๒) การแก้ไขปัญหาเส้นทางจักรยานภายในพื้นที่ ให้เชื่อมต่อกับทางจักรยานของสวนสาธารณะสะพานหิน เพื่อให้คนในเพื่อนที่สามารถปั่นจักรยานไปยังสวนสาธารณะได้ง่าย และสะดวก ไม่เป็นอันตรายต่อคนใช้รถใช้ถนน และยังเป็นการลดการใช้รถยนต์ส่วนตัว จะสามารถช่วยลดปัญหาด้านการจราจรติดขัด และลดมลพิษทางอากาศได้

(๓) การเก็บรักษาอาคารที่ควรอนุรักษ์ โดยการออกแนวทางการควบคุมอาคารให้คงมีสภาพเดิมแต่สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามข้อกำหนดที่ได้ระบุไว้ หรือการก่อสร้างอาคารใหม่มีแนวทางที่ไม่ขัดแย้งกับอาคารที่มีอยู่เดิม

(๔) การแก้ไขปัญหาความแออัดของชุมชนให้มีระเบียบ และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

(๕) การปรับปรุงทัศนียภาพของถนน ภูเก็ต ให้มีความสวยงาม เหมาะสมกับการใช้งาน ทั้งการเดิน การปั่น และการใช้รถยนต์ เนื่องจากเป็นถนนสายวัฒนธรรมสายหลักที่คนในพื้นที่ ใช้ในการทำกิจกรรมทางวัฒนธรรมร่วมกัน

สรุปบทที่ ๔

จากการวิเคราะห์พื้นที่โครงการฟื้นฟูและอนุรักษ์ ย่านบางเหนียว จังหวัดภูเก็ต ทำให้ทราบถึงศักยภาพของพื้นที่ และแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาพื้นที่ ให้สอดคล้องกับสภาพสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน รองรับการพัฒนาและความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

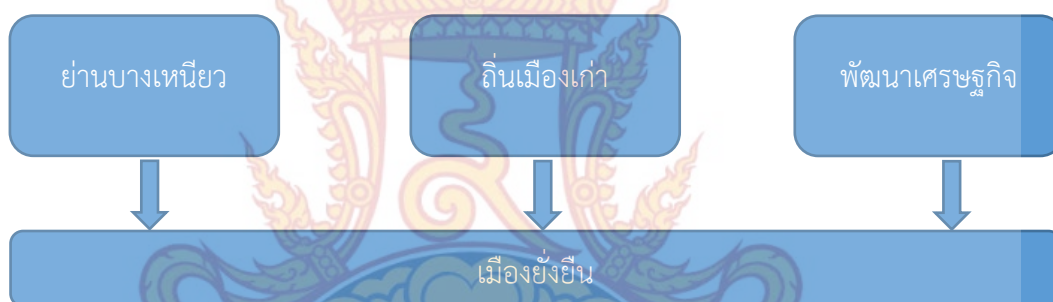
บทที่ ๕

การกำหนดรายละเอียดโครงการและการออกแบบวางผังโครงการ

๕.๑ วิสัยทัศน์ในการพัฒนา

โครงการฟื้นฟูและอนุรักษ์ ย่านบางเหนียว จังหวัดภูเก็ต ซึ่งถือว่าเป็นย่านเก่าที่มีเอกลักษณ์ทางด้านวิถีชีวิต วัฒนธรรมประเพณี และรูปแบบทางสถาปัตยกรรมแบบ ชิโน โปรตุเกส ที่ยังคงหลงเหลืออยู่ ที่มีคุณค่าและความเป็นมาด้านประวัติศาสตร์ที่สำคัญของจังหวัดภูเก็ต ในปัจจุบันเป็นพื้นที่ ที่มีความหลากหลายทางด้านกิจกรรม เป็นทั้งแหล่งที่อยู่อาศัย และอยู่แหล่งพาณิชย์กรรม ด้วยเหตุนี้ผู้ศึกษาจึงเล็งเห็นถึงศักยภาพ และข้อบกพร่องของพื้นที่ นำไปสู่แนวทางในการแก้ไขปัญหาออกมาเป็นวิสัยทัศน์การฟื้นฟูและอนุรักษ์พื้นที่ ดังนี้

“ย่านบางเหนียว ถิ่นเมืองเก่า พัฒนาเศรษฐกิจการท่องเที่ยว สู่มืองยั่งยืน”

แผนผังที่ ๕.๑ ผังวิสัยทัศน์การฟื้นฟูและอนุรักษ์ ย่านบางเหนียว จังหวัดภูเก็ต

๕.๑.๑ ย่านบางเหนียว วิสัยทัศน์นำไปสู่การเชื่อมโยงทางด้านวิถีชีวิต วัฒนธรรม และประเพณี เนื่องจากย่านบางเหนียว เป็นย่านชาวไทย-จีน ที่มีเอกลักษณ์ทางด้านวัฒนธรรมประเพณี การกิน การแต่งกายที่สืบทอดกันมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ในช่วงที่มีกิจกรรมประเพณีแต่ละปี ก็จะมีการจัดกิจกรรมซึ่งเป็นกิจกรรมที่มีคุณค่าทางด้านจิตใจ ทำให้เกิดความสนใจ เป็นที่ดึงดูดทำให้เกิดการขยายตัวของระบบเศรษฐกิจ และการท่องเที่ยวในพื้นที่ ทำให้พื้นที่มีชีวิตชีวามากยิ่งขึ้น

๕.๑.๒ ถิ่นเมืองเก่า วิสัยทัศน์นำไปสู่การเชื่อมโยงทางด้านกายภาพ การส่งเสริมการฟื้นฟูและอนุรักษ์ ความเป็นเมืองเก่าที่มีเอกลักษณ์ทางด้านรูปแบบสถาปัตยกรรมที่มีมานานตั้งแต่สมัยอดีตที่จังหวัดภูเก็ตมีความรุ่งเรืองจนถึงปัจจุบัน ให้ยังคงอยู่คู่กับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้

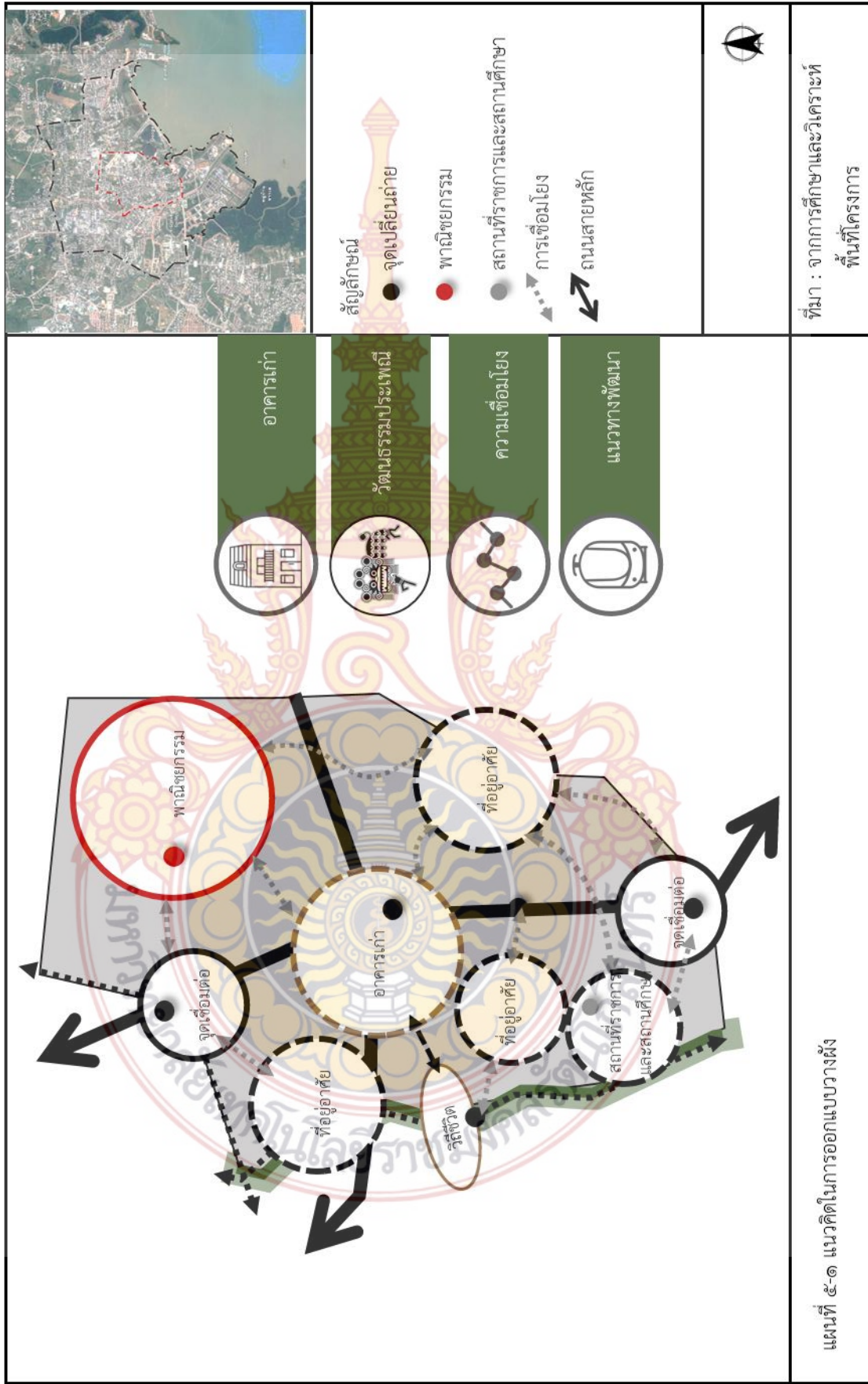
๕.๑.๓ พัฒนาเศรษฐกิจ วิสัยทัศน์นำไปสู่การเชื่อมโยงทางด้านเศรษฐกิจ และกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวของพื้นที่ เป็นการพัฒนาพื้นที่เพื่อเพิ่มศักยภาพให้พื้นที่สามารถรับมือกับการขยายตัวของระบบเศรษฐกิจในอนาคตได้ การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานที่ดี มีคุณภาพรองรับการขยายตัวของเมือง และรองรับนักท่องเที่ยวที่จะเข้ามาในพื้นที่ได้อย่างเพียงพอ

๕.๑.๔ เมืองยั่งยืน วิสัยทัศน์นำไปสู่การเชื่อมโยงในทุกด้านให้เกิดความสอดคล้องกัน
แนวทางการฟื้นฟู และอนุรักษ์ เป็นการพัฒนาทางด้านกายภาพ สังคม และเศรษฐกิจ ให้ชุมชนหรือ
คนในพื้นที่สามารถพึ่งตนเองได้ มีระบบโครงสร้างพื้นฐานภายในพื้นที่ ที่ดี รับมือกับการเปลี่ยนแปลง
ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้

๕.๒ แนวคิดในการออกแบบและวางผัง

แนวความคิดการฟื้นฟูและอนุรักษ์ย่านบางเหนียว เป็นการฟื้นฟูและอนุรักษ์ที่วิถีชีวิต
วัฒนธรรมของพื้นที่เมืองเก่า ส่งเสริมแนวทางการเชื่อมต่อภายในพื้นที่ ส่งเสริมกิจกรรมต่างในพื้นที่ให้
มีความสอดคล้อง เพื่อให้ชุมชนสามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตได้ โดยยังคงความ
เป็นเอกลักษณ์ขอพื้นที่ไว้ ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบสถาปัตยกรรม วิถีชีวิต และประเพณี

แผนที่ ๕-๑ แนวคิดในการออกแบบวางผัง

ที่มา : จากการศึกษาและวิเคราะห์พื้นที่โครงการ

๕.๓ แผนการปรับปรุงและฟื้นฟูพื้นที่

เพื่อให้แผนในการฟื้นฟูและอนุรักษ์ พื้นที่ย่านบางเหนียว จังหวัดภูเก็ต บรรลุถึงวิสัยทัศน์ที่ได้กำหนดไว้จึงมีการจัดเตรียมแผนเพื่อให้สามารถนำไปดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกัน สามารถแยกออกเป็นแผนได้ดังนี้

๕.๓.๑ แผนการพัฒนากการใช้ประโยชน์ที่ดิน

๕.๓.๒ แผนการจัดการระบบการจราจร

๕.๓.๓ แผนการอนุรักษ์ พื้นที่ศิลปวัฒนธรรม

๕.๓.๔ แผนการปรับปรุงฟื้นฟูภูมิทัศน์

๕.๓.๑ แผนการพัฒนากการใช้ประโยชน์ที่ดิน

มีเป้าหมายที่จะรักษาสภาพแวดล้อมบริเวณพื้นที่ย่านบางเหนียว และพื้นที่ต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ กิจกรรมการท่องเที่ยว สามารถจำแนกเป็นโครงการต่างๆ ได้ดังนี้

๑. โครงการปรับปรุงพัฒนาอาคารพาณิชย์กรรม

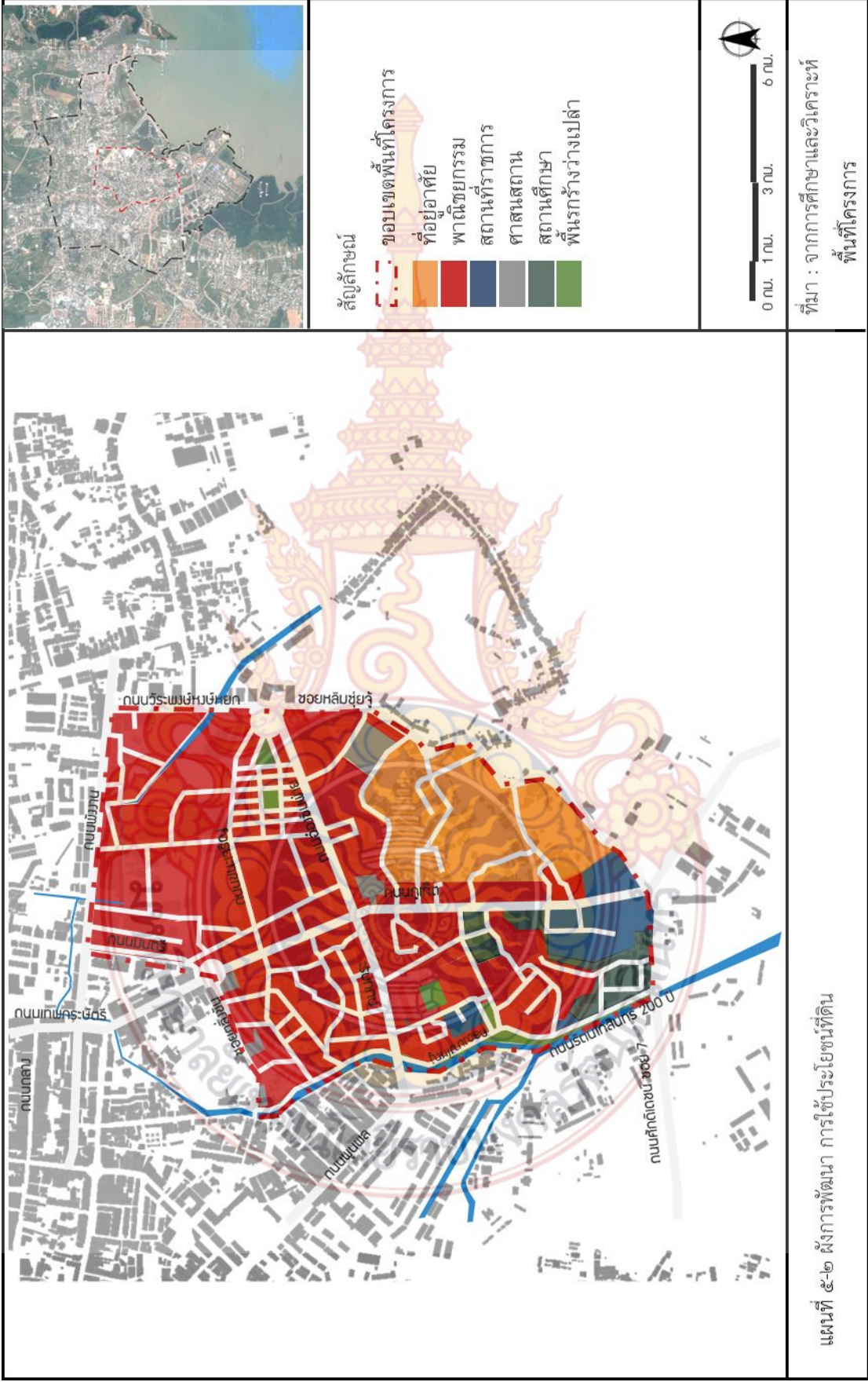
หลักการและเหตุผล เพื่อพัฒนากการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ให้เกิดประโยชน์ และให้เกิดคุณค่ามากที่สุด เพื่อปกป้องวิถีชีวิต วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมที่เป็นเอกลักษณ์ของย่านบางเหนียวให้คงอยู่กับ

วัตถุประสงค์ของโครงการ เพื่อให้เกิดกิจกรรมที่มีความหลากหลายภายในพื้นที่ บัญญัติกำหนดเพื่อควบคุมการใช้ประโยชน์อาคารภายในพื้นที่ที่อยู่ในขอบเขตย่านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ศิลปกรรม และพื้นที่เมืองเก่า

๒. โครงการพัฒนาที่อยู่อาศัย

หลักการและเหตุผล เพื่อพัฒนากการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ให้เกิดประโยชน์ และให้เกิดคุณค่ามากที่สุด และส่งเสริมคุณภาพชีวิตของคนในพื้นที่ให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สะดวกสบายมากยิ่งขึ้น สามารถเข้าถึงระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ได้อย่างเท่าเทียมกัน

วัตถุประสงค์ของโครงการ เพื่อพัฒนาพื้นที่ให้เป็นไปตามเกณฑ์ และมาตรฐานผังเมืองรวม พ.ศ. ๒๕๔๙

แผนที่ ๕-๒ ผังการพัฒนา การใช้ประโยชน์ที่ดิน

๕.๓.๒ แผนการจัดการระบบการจราจร

มีเป้าหมายให้เกิดความครอบคลุมของเส้นทางการสัญจรในพื้นที่ เพื่อความสะดวกสบายในการเดินทางของคนภายใน และภายนอกพื้นที่ สามารถเข้าถึงระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการได้อย่างเท่าเทียมกัน สามารถจำแนกเป็นโครงการต่างๆ ได้ดังนี้

๑. โครงการพัฒนาระบบขนส่งมวลชน (รถไฟฟ้ารางเบา จังหวัดภูเก็ต)

หลักการและเหตุผล เพื่ออำนวยความสะดวกด้านการเดินทางให้กับประชาชนและนักท่องเที่ยว วัตถุประสงค์ของโครงการ เพื่อลดปัญหาด้านการจราจรภายในพื้นที่ที่มีการขยายตัว และเพื่อให้เกิดความสะดวกสบายในการเข้าถึงพื้นที่

๒. โครงการพัฒนาเส้นทางการเดินเท้า

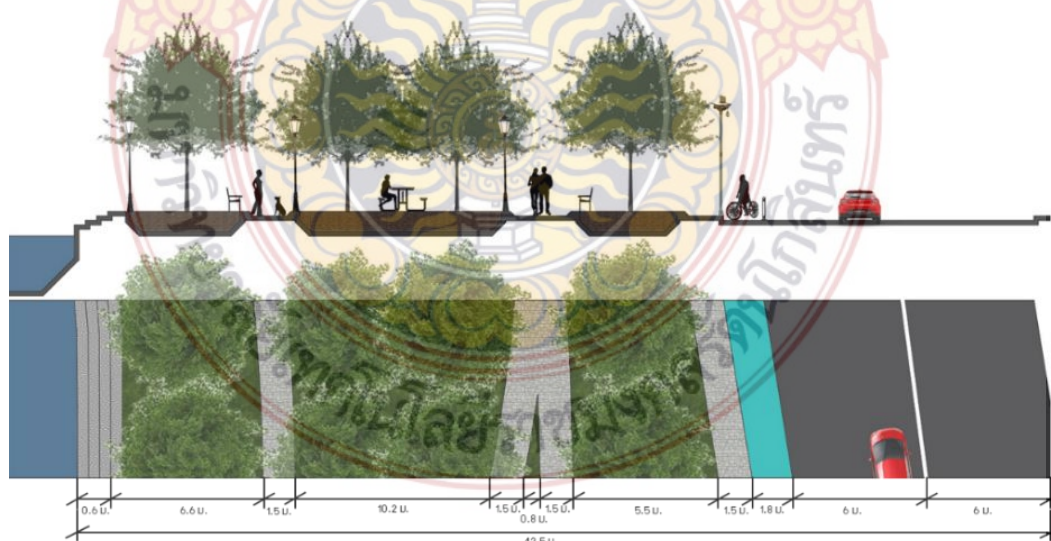
หลักการและเหตุผล เพื่อช่วยเพิ่มระดับกิจกรรมทางกายให้มีความน่าสนใจ หลากหลาย และเชื่อมโยงกันมากยิ่งขึ้น เนื่องจากภายในพื้นที่มีกิจกรรมที่น่าสนใจอยู่มากแต่ขาดการเชื่อมโยง อีกทั้งเป็นการสร้างเสริมสุขภาพของผู้คนในชีวิตประจำวัน

วัตถุประสงค์ของโครงการ เพื่อลดปัญหาทางด้านการจราจรในพื้นที่ ลดการใช้รถยนต์ และจักรยานยนต์

๓. โครงการพัฒนาเส้นทางจักรยาน

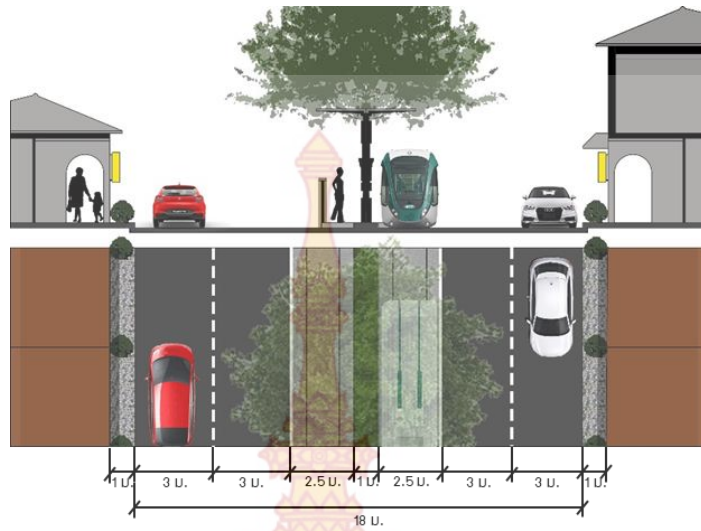
หลักการและเหตุผล เชื่อมโยงพื้นที่โครงการกับภายนอกให้สามารถเข้าถึงได้สะดวกและมีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น อีกทั้งเป็นการสร้างเสริมสุขภาพของผู้คนในชีวิตประจำวัน

วัตถุประสงค์ของโครงการ เพื่อลดปัญหาด้านการจราจรภายในพื้นที่ที่มีการขยายตัว ลดการใช้รถยนต์และจักรยานยนต์ เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงกันมากยิ่งขึ้น

ภาพที่ ๕.๑ แสดงรูปตัด ก ถนนบริเวณริมคลองบางใหญ่

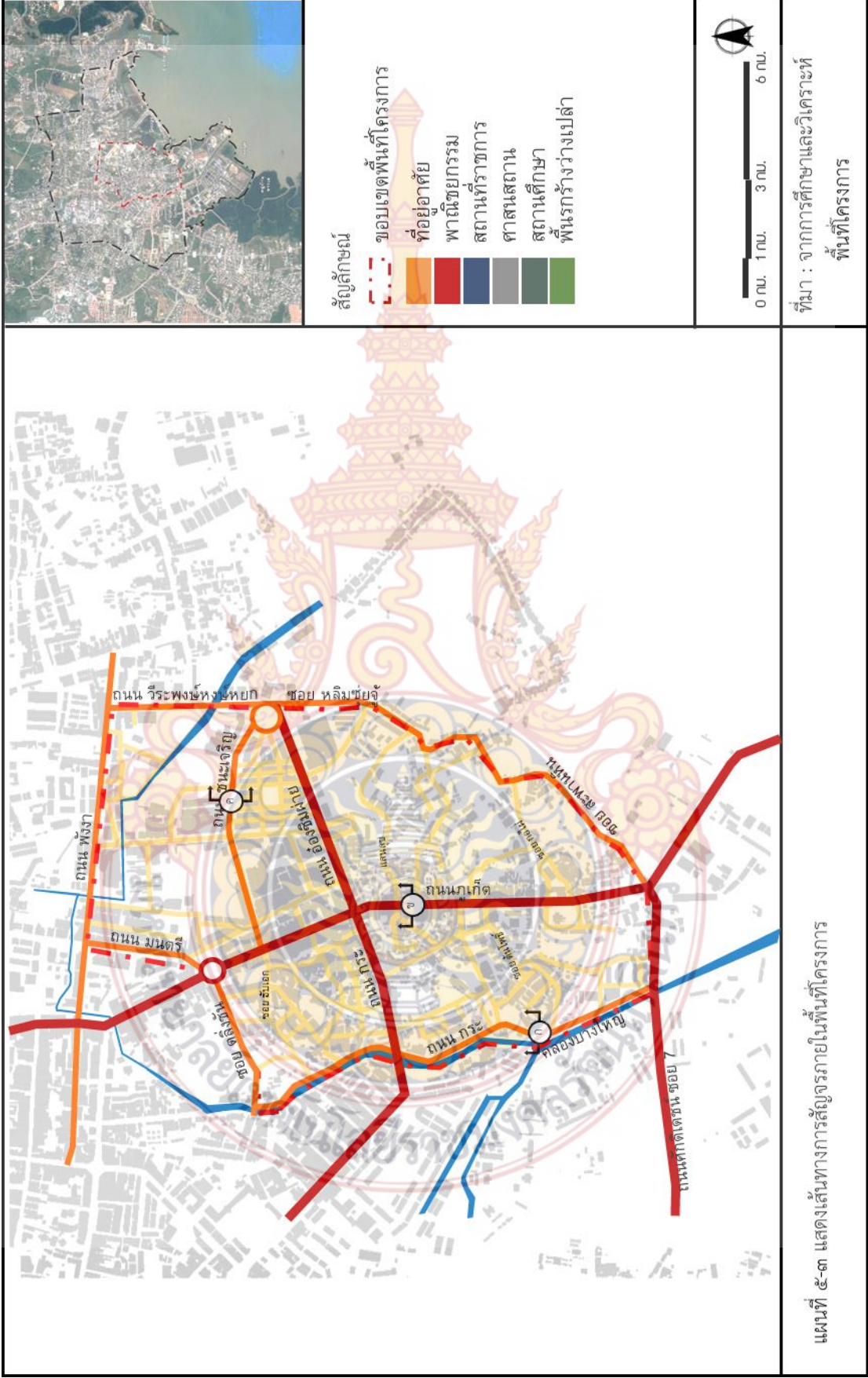
ที่มา : ปรับแต่งโดยผู้วิจัย

ภาพที่ ๕.๒ แสดงรูปตัด ข ถนนสายหลัก (ถนนภูเก็ต)
ที่มา : ปรับแต่งโดยผู้วิจัย

ภาพที่ ๕.๓ แสดงรูปตัด ค ถนนสายรอง (ถนนชนะเจริญ)
ที่มา : ปรับแต่งโดยผู้วิจัย

๕.๓.๓ แผนการอนุรักษ์ พื้นฟูศิลปะและวัฒนธรรม

มีเป้าหมาย เพื่อให้เกิดการฟื้นฟูสภาพแวดล้อมที่มีคุณค่าทางศิลปะและวัฒนธรรม ภายในพื้นที่ให้เกิดความน่าสนใจ สามารถดึงดูดผู้คนจากภายนอกให้เข้ามาในพื้นที่เป็นแนวทางในการ พัฒนาด้านระบบเศรษฐกิจภายในพื้นที่ได้ ทำให้คนภายในพื้นที่เห็นถึงคุณค่าของสิ่งที่อยู่และเก็บรักษา เอาไว้ให้คนรุ่นหลัง สามารถจำแนกเป็นโครงการต่างๆ ได้ดังนี้

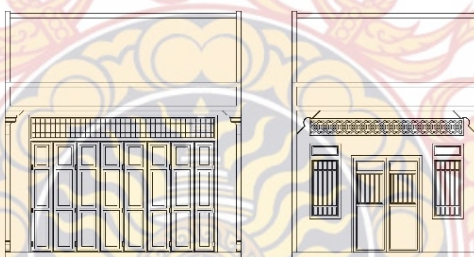
๑. โครงการอนุรักษ์ และฟื้นฟู รูปแบบสถาปัตยกรรมย่านเมืองเก่า

หลักการและเหตุผล เพื่อให้เห็นถึงรูปแบบหน้าตาอาคารที่มีความสวยงามเป็นสิ่งที่ จะ แสดงให้เห็นถึงเรื่องราวของพื้นที่รับรู้จากหน้าตาอาคาร เนื่องจากเป็นอาคารเก่าที่มีเอกลักษณ์เกิดขึ้น ในช่วงรัชสมัยที่แตกต่างกัน

วัตถุประสงค์ของโครงการ เพื่อดึงเอาเอกลักษณ์ที่มีอยู่ภายในพื้นที่ออกมาใช้ และเป็น การอนุรักษ์อาคารที่กำลังจะหายไปเพื่อให้พื้นที่เกิดความสวยงามและมีเอกลักษณ์ดึงดูดนักท่องเที่ยว

๑.๑ การควบคุมหน้าตาอาคารแผนการอนุรักษ์ พื้นฟูศิลปะและวัฒนธรรมจะมีการ กำหนดการควบคุมรูปแบบหน้าตาอาคาร สี ความสูงของอาคารเพื่อเป็นแนวทางในการนปรับปรุงและ ฟื้นฟูอาคารให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันมีความกลมกลืนกัน และป้องกันการสร้างอาคารใหม่ที่จะทำ ให้อาคารเก่านั้นลดน้อยลงหรือสูญหายไป รายละเอียดในการอนุรักษ์หน้าตาอาคารแบ่งออกเป็น ๓ รูปแบบด้วยกันได้แก่

๑.๑.๑ รูปแบบอาคาร ๑ ชั้น

ภาพที่ ๕.๔ แสดงหน้าตาอาคาร ๑ ชั้น

ที่มา : ปรับแต่งโดยผู้วิจัย

๑.๑.๒ รูปแบบอาคาร ๒ ชั้น

ภาพที่ ๕.๕ แสดงหน้าตาอาคาร ๒ ชั้น

ที่มา : ปรับแต่งโดยผู้วิจัย

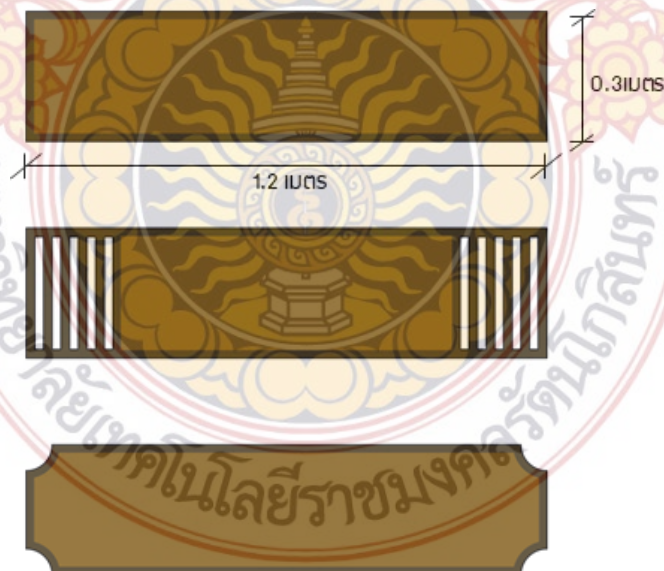
๑.๑.๓ รูปแบบอาคาร ๓-๕ ชั้น

ภาพที่ ๕.๖ แสดงหน้าตาอาคาร ๓-๕ ชั้น
ที่มา : ปรับแต่งโดยผู้วิจัย

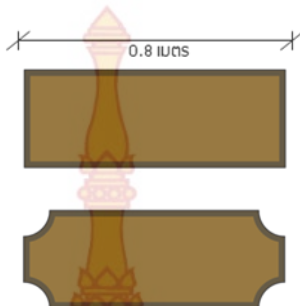
๑.๒ รูปแบบการติดตั้งป้ายเพื่อไม่ให้เกิดการบดบังอาคาร การติดตั้งป้ายต้องไม่บดบังตัวอาคารเกิน ๕% ลักษณะของตัวอักษรที่อ่านแล้วเข้าใจง่าย สบายตา มีด้วยกัน ๒ รูปแบบได้แก่

๑.๒.๑ รูปแบบที่ ๑ ป้ายติดผนัง ขนาดป้าย ความยาวไม่เกิน ๑.๕๐ เมตร ความกว้างไม่เกิน ๐.๕๐ เมตร

ภาพที่ ๕.๗ รูปแบบที่ ๑ ป้ายติดผนัง
ที่มา : ปรับแต่งโดยผู้วิจัย

๑.๒.๓ รูปแบบที่ ๒ ป้ายแขวน ขนาดป้าย ความยาวไม่เกิน ๐.๘๐ เมตร ความกว้างไม่เกิน ๐.๕ เมตร

ภาพที่ ๕.๘ รูปแบบที่ ๒ ป้ายแขวน
ที่มา : ปรับแต่งโดยผู้วิจัย

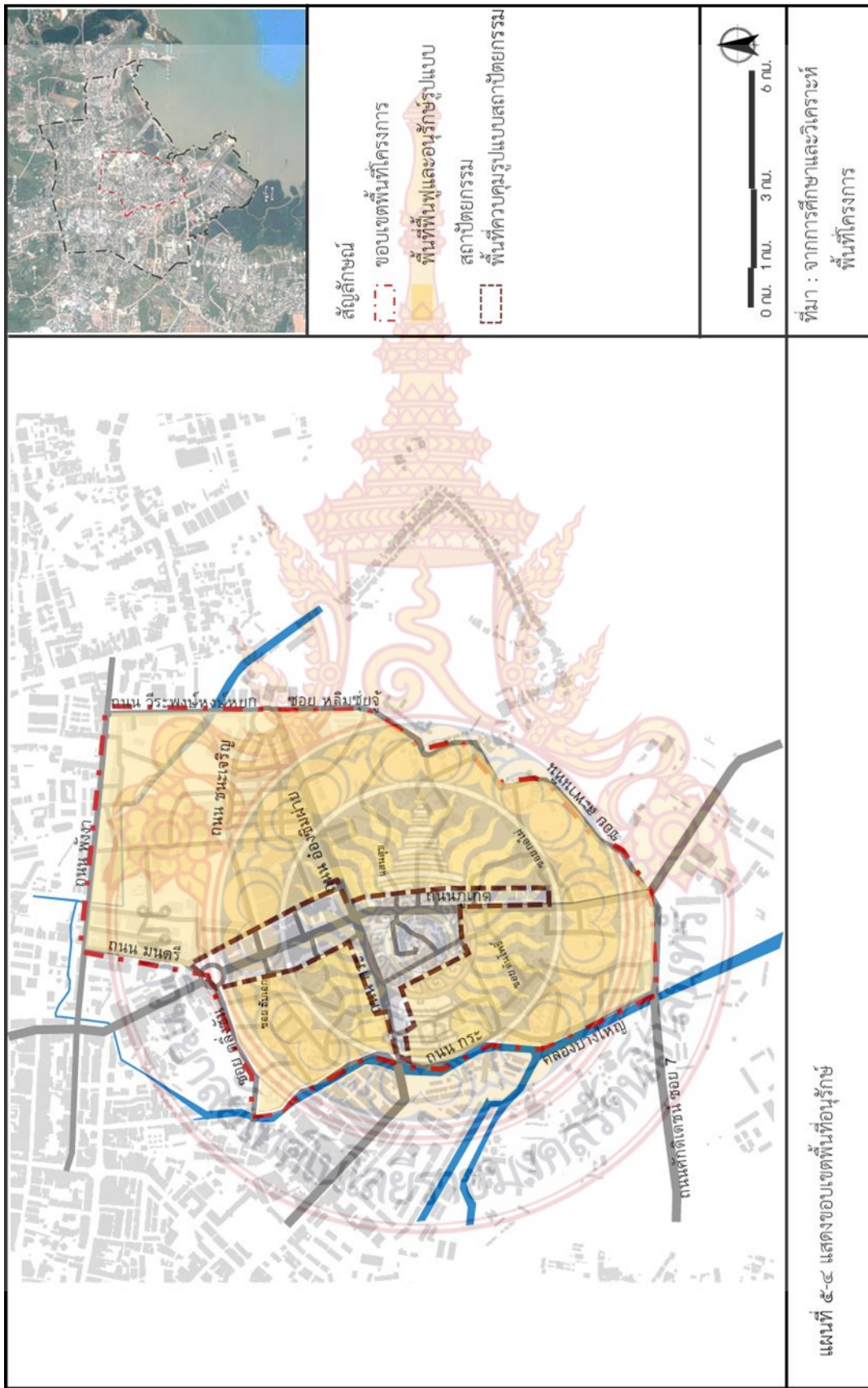

ภาพที่ ๕.๙ ลักษณะการติดตั้งป้าย
ที่มา : ปรับแต่งโดยผู้วิจัย

๒. โครงการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้วิถีประมง “กอจ้าน”

หลักการและเหตุผล เนื่องจากวิถีชีวิตชาวประมงภายในพื้นที่ลดน้อยลง และค่อยๆ หายไป จึงมีความจำเป็นเปิดพื้นที่แหล่งเรียนรู้ในด้านการประมงเพื่อให้ความรู้กับคนรุ่นใหม่ ให้เห็นถึง เครื่องมือ อุปกรณ์ในการทำอาชีพประมง ความสำคัญของอาชีพ

วัตถุประสงค์ของโครงการ เป็นการฟื้นฟูกลุ่มอาชีพภายในพื้นที่ เพื่อให้คนที่มีความสนใจ ในอาชีพนี้สามารถเข้าร่วมกับกลุ่มชาวประมงในพื้นที่ได้ เพื่อให้เป็นพื้นที่ในการรวมกลุ่มของกลุ่ม ชาวประมงและบุคคลที่มีความสนใจ เป็นพื้นที่ให้ความรู้และเป็นสถานที่ท่องเที่ยวให้กับคนภายใน และคนภายนอกพื้นที่

๕.๓.๔ แผนการปรับปรุงพื้นที่พุ่มไม้ทึบ

เป้าหมาย เพื่อสร้างบรรยากาศให้กับพื้นที่ให้มีชีวิตชีวมากยิ่งขึ้น เป็นการพัฒนาโดยการดึงเอกลักษณ์ของพื้นที่ให้เด่นชัดมากขึ้น นำจุดเด่นมาเป็นอุปกรณ์ในการตกแต่งภูมิทัศน์ให้มีความน่าสนใจ และเป็นแนวทางในการพัฒนาในส่วนอื่นๆ ของพื้นที่โครงการต่อไป

๑. โครงการปรับปรุงพื้นที่พุ่มไม้ทึบบริเวณริมคลองบางใหญ่

หลักการและเหตุผล เพื่อเพิ่มพื้นที่ในการทำกิจกรรมให้กับพื้นที่ และเป็นการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวจากภายนอกโครงการทำให้นั้นท่องเที่ยวสามารถเข้ามาในพื้นที่โครงการได้ง่ายและสะดวกมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของโครงการ เพื่อพัฒนาพื้นที่ว่างเปล่าให้เกิดประโยชน์ เพื่อดึงเอาเอกลักษณ์ที่มีอยู่ภายในพื้นที่ออกมาใช้ และเป็นการเพิ่มกิจกรรมในพื้นที่ให้ดึงดูดนักท่องเที่ยว

๒. โครงการปรับปรุงพื้นที่พุ่มไม้ทึบพื้นที่ส่วนกลางชุมชน

หลักการและเหตุผล เพื่อพัฒนาพื้นที่ว่างเปล่าให้เกิดประโยชน์เกิดพื้นที่ส่วนกลางสำหรับทำกิจกรรมร่วมกันของคนในชุมชน

วัตถุประสงค์ของโครงการ เพื่อเพิ่มพื้นที่รองรับกิจกรรมสำหรับคนในชุมชน เพื่อสร้าง

๓. โครงการปรับปรุงพื้นที่พุ่มไม้ทึบพื้นที่สวนที่สาธารณะเล่าเรื่อง

หลักการและเหตุผล เป็นการพัฒนาส่วนสาธารณะสำหรับเล่าประวัติภายในพื้นที่ เพื่อเพิ่มกิจกรรมให้สามารถรองรับนักท่องเที่ยว และสามารถให้ความรู้กับคนทั้งภายในและภายนอกพื้นที่ในเรื่องการตั้งถิ่นฐานของพื้นที่ เนื่องจากเป็นจุดที่สามารถเชื่อมโยงกับพื้นที่ภายนอกได้

วัตถุประสงค์ของโครงการ เพื่อเล่าถึงประวัติความเป็นมาของพื้นที่โดยให้ตัวพื้นที่เป็นสื่อในการเล่าเรื่องของตัวเอง เพื่อเพิ่มกิจกรรมในพื้นที่ให้ดึงดูดนักท่องเที่ยว เพื่อสร้างบรรยากาศให้กับพื้นที่ให้มีชีวิตชีวมากยิ่งขึ้น

๕.๔ รายละเอียดโครงการและรูปทัศนียภาพ

๕.๔.๑ รายละเอียดโซน A มีพื้นที่ทั้งหมด

- ๑) โครงการพัฒนาเส้นทางจักรยาน บริเวณริมคลอง
- ๒) โครงการพัฒนาระบบขนส่งมวลชน (รถไฟฟ้ารางเบา จังหวัดภูเก็ต)
- ๓) โครงการพัฒนาที่อยู่อาศัย
- ๔) โครงการอนุรักษ์ และฟื้นฟู รูปแบบสถาปัตยกรรมย่านเมืองเก่า
- ๕) โครงการปรับปรุงฟื้นฟูภูมิทัศน์สองฝั่งถนน

ภาพที่ ๕.๑๐ แสดงรายละเอียดผังโครงการโซน A
ที่มา : ปรับแต่งโดยผู้วิจัย

โครงการนำร่อง คือ โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาเส้นทางจักรยาน บริเวณริมคลอง เนื่องจากเป็นการสร้างการเชื่อมโยงกิจกรรมกับภายนอกพื้นที่โครงการเข้าสู่ภายในโครงการ อีกทั้งยังสร้างบรรยากาศให้กับพื้นที่ให้มีชีวิตชีวมามากยิ่งขึ้น และเป็นแนวทางในการพัฒนาในส่วนอื่นๆ ของพื้นที่โครงการต่อไป

บรรยากาศ ถนนกระ ในปัจจุบัน

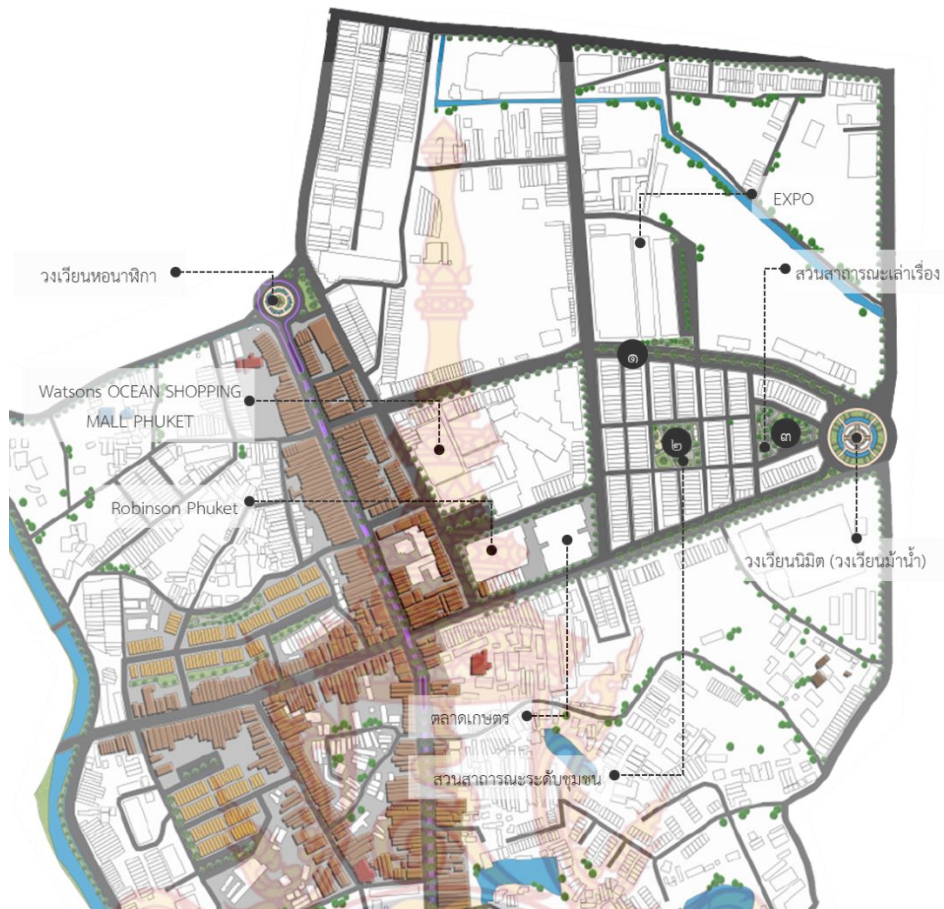

บรรยากาศ ถนนกระ ที่ทำการปรับปรุง

ภาพที่ ๕.๑๑ แสดงโครงการพัฒนาเส้นทางจักรยาน บริเวณริมคลอง
ที่มา : จากการลงพื้นที่ และปรับแต่งโดยผู้วิจัย

๕.๔.๒ รายละเอียดโซน B มีพื้นที่ทั้งหมด

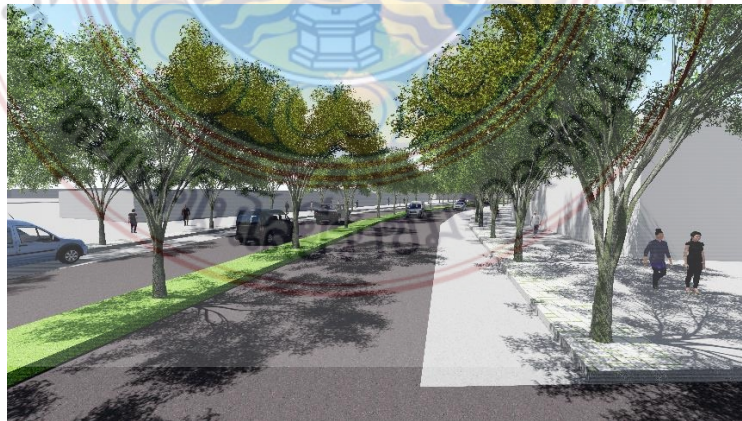
- ๑) โครงการพัฒนาเส้นทางการเดินเท้า
- ๒) โครงการปรับปรุงพื้นปูภูมิทัศน์พื้นที่ส่วนกลางชุมชน
- ๓) โครงการสวนสาธารณะเล่าเรื่อง
- ๔) โครงการอนุรักษ์ และฟื้นฟู รูปแบบสถาปัตยกรรมย่านเมืองเก่า
- ๕) โครงการปรับปรุงพื้นปูภูมิทัศน์สองฝั่งถนน

ภาพที่ ๕.๑๒ แสดงรายละเอียดผังโครงการโซน B

ที่มา : ปรับแต่งโดยผู้วิจัย

โครงการนำร่อง คือ โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาเส้นทางการเดินเท้า เนื่องจากเป็นการสร้างการเชื่อมโยงกิจกรรมกับภายนอกพื้นที่โครงการเข้าสู่ภายในโครงการ อีกทั้งยังสร้างบรรยากาศให้กับพื้นที่ให้มีชีวิตชีวมากยิ่งขึ้น และเป็นแนวทางในการพัฒนาในส่วนอื่นๆ ของพื้นที่โครงการต่อไป

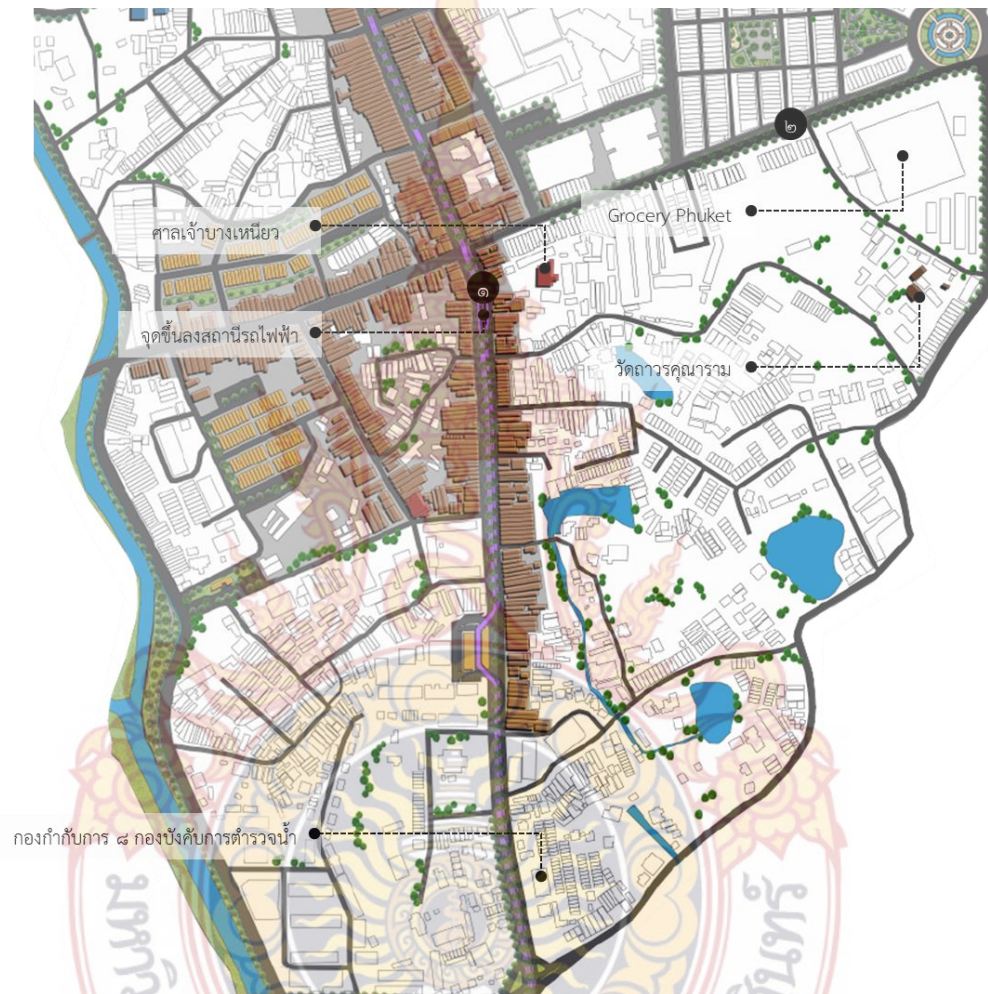

ภาพที่ ๕.๑๓ แสดงโครงการพัฒนาเส้นทางการเดินเท้าบริเวณ ถนนชนะเจริญ

ที่มา : และปรับแต่งโดยผู้วิจัย

๕.๔.๓ รายละเอียดโซน C มีพื้นที่ทั้งหมด

- ๑) โครงการพัฒนาระบบขนส่งมวลชน (รถไฟฟ้ารางเบา จังหวัดภูเก็ต)
- ๒) โครงการปรับปรุงพื้นที่ภูมิทัศน์สองฝั่งถนน
- ๓) โครงการอนุรักษ์ และฟื้นฟู รูปแบบสถาปัตยกรรมย่านเมืองเก่า

ภาพที่ ๕.๑๔ แสดงรายละเอียดผังโครงการโซน C
ที่มา : ปรับแต่งโดยผู้วิจัย

โครงการนำร่อง คือ โครงการที่ ๓ โครงการอนุรักษ์ และฟื้นฟู รูปแบบสถาปัตยกรรมย่านเมืองเก่า เนื่องจากมีความสำคัญทางด้านวัฒนธรรม ประเพณี ที่สำคัญของพื้นที่ และเป็นพื้นที่ที่มีกิจกรรมที่หลากหลายสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามาในพื้นที่ได้

ภาพที่ ๕.๑๕ แสดงโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูรูปแบบสถาปัตยกรรมย่านเมืองเก่า
ที่มา : และปรับแต่งโดยผู้วิจัย

๕.๔.๔ รายละเอียดโซน D มีพื้นที่ทั้งหมด

- ๑) โครงการพัฒนาสวนสาธารณะริมคลองบางใหญ่
- ๒) โครงการพัฒนาระบบขนส่งมวลชน (รถไฟฟ้ารางเบา จังหวัดภูเก็ต)
- ๓) โครงการพัฒนาที่อยู่อาศัย
- ๔) โครงการอนุรักษ์ และฟื้นฟู รูปแบบสถาปัตยกรรมย่านเมืองเก่า
- ๕) โครงการปรับปรุงฟื้นฟูภูมิทัศน์สองฝั่งถนน

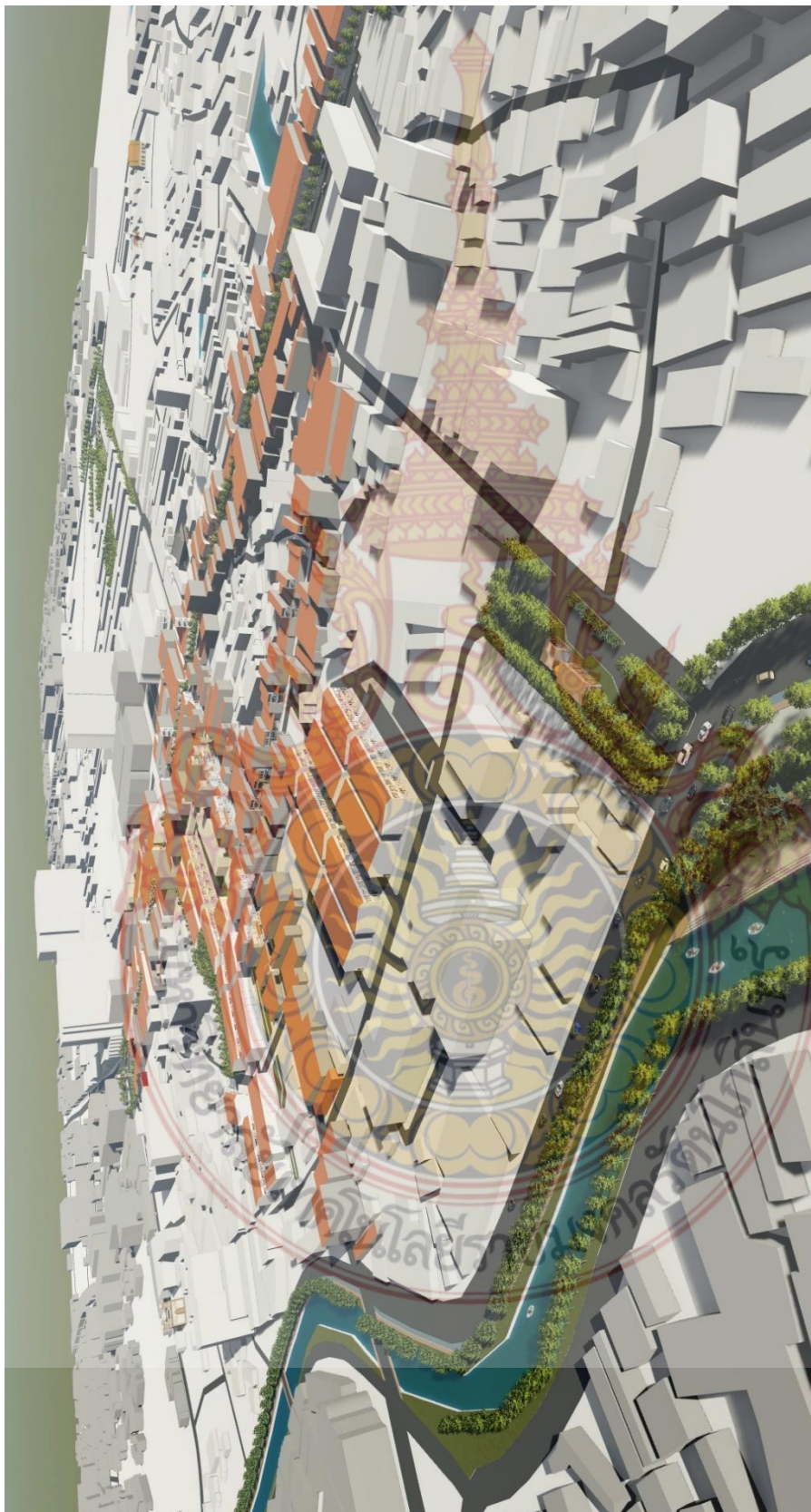
ภาพที่ ๕.๑๖ แสดงรายละเอียดผังโครงการโซน D
ที่มา : ปรับแต่งโดยผู้วิจัย

โครงการนาร่อง คือ โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาสวนสาธารณะริมคลองบางใหญ่ เป็นการพัฒนาพื้นที่ว่างเปล่า เพื่อเพิ่มกิจกรรมที่ภายในพื้นที่ และเป็นการเชื่อมโยงกิจกรรมกับภายนอกพื้นที่โครงการ อีกทั้งยังสร้างบรรยากาศให้กับพื้นที่ให้มีชีวิตชีวมากยิ่งขึ้น

ภาพที่ ๕.๑๗ แสดงโครงการพัฒนาสวนสาธารณะริมคลองบางใหญ่
ที่มา : และปรับแต่งโดยผู้วิจัย

๕.๕ ภาพทัศนียภาพภายในโครงการ

ภาพที่ ๕.๑๘ แสดงภาพทัศนียภาพของพื้นที่โครงการ
ที่มา : ปรับแต่งโดยผู้วิจัย

	<p>๑. แสดงบรรยากาศที่อยู่อาศัยพัฒนาใหม่</p>		<p>๒. แสดงบรรยากาศบริเวณสถานีหอณาฬิกา</p>	
		<p>๓. แสดงบรรยากาศสองฝั่งถนนภูเก็ต</p>	<p>๔. แสดงบรรยากาศบริเวณเวียนหอณาฬิกา</p>	
<p>ตารางที่ ๕.๑ แสดงภาพทัศนียภาพภายในโครงการ</p>				

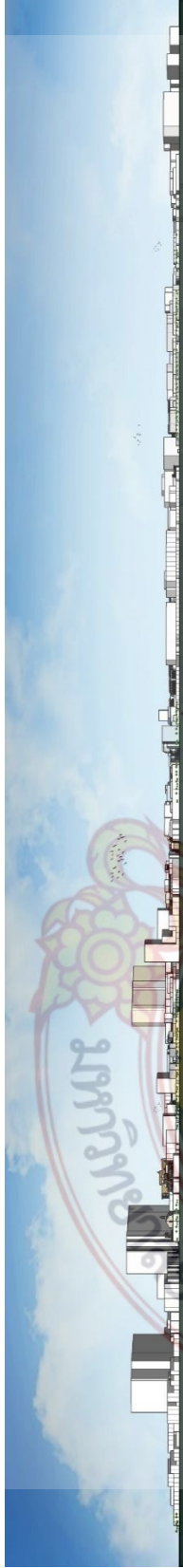
	<p>๑. แสดงบรรยากาศบริเวณสถานีหอสมุด</p>		<p>๒. แสดงบรรยากาศโดยรอบสถานีบางเทียนียว</p>	
	<p>๓. แสดงบรรยากาศบริเวณสวนสาธารณะเล่าเรื่อง</p>		<p>๔. แสดงบรรยากาศบริเวณศูนย์การเรียนรู้</p>	
<p>ตารางที่ ๕.๒ แสดงภาพทัศนียภาพภายในโครงการ</p>				

๕.๖ รูปด้านของโครงการ

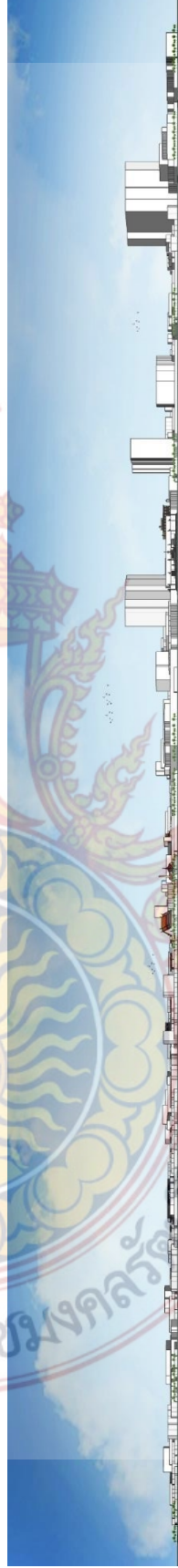

ภาพที่ ๕.๑๙ แสดงรูปด้านที่ ๑
ที่มา : ปรับแต่งโดยผู้วิจัย

ภาพที่ ๕.๒๐ แสดงรูปด้านที่ ๒
ที่มา : ปรับแต่งโดยผู้วิจัย

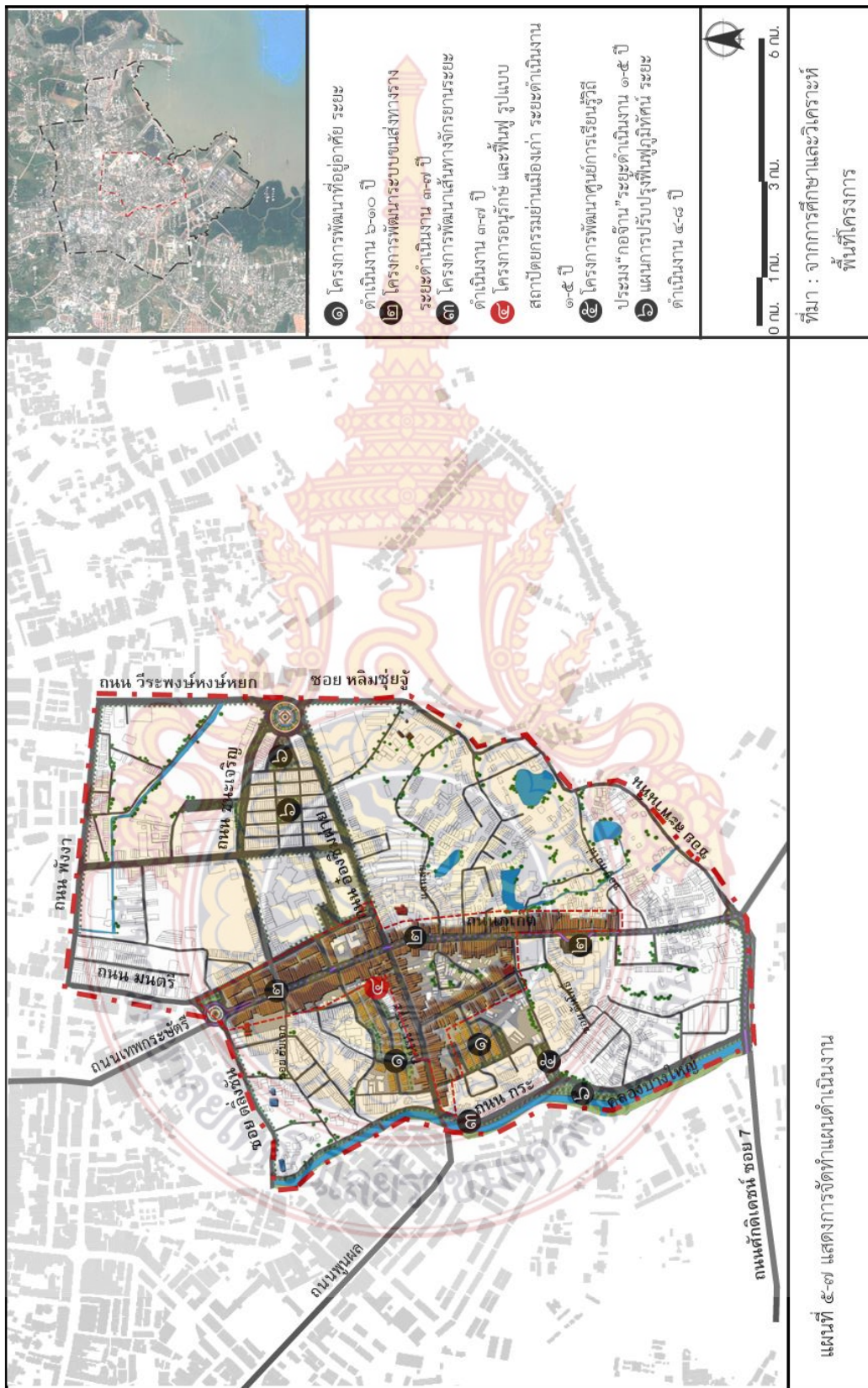

ภาพที่ ๔.๒๑ แสดงรูปด้านที่ ๓
ที่มา : ปรับแต่งโดยผู้วิจัย

ภาพที่ ๔.๒๒ แสดงรูปด้านที่ ๔
ที่มา : ปรับแต่งโดยผู้วิจัย

๕.๗ การจัดทำแผนดำเนินงาน

ตารางที่ ๕.๗ แผนระยะเวลาดำเนินการของพื้นที่โครงการ

ข้อเสนอแนะ/โครงการที่จะดำเนินการ	ระยะเวลาในการดำเนินการ ๑๐ ปี										ผู้รับผิดชอบ	
	ระยะสั้น ๓ ปี			ระยะกลาง ๔ ปี				ระยะยาว ๓ ปี				
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐		
๑.แผนการพัฒนา การใช้ประโยชน์ที่ดิน						←					→	
๑.๑ โครงการปรับปรุงพัฒนาอาคารพาณิชย์กรรม -สำรวจข้อมูลรูปแบบอาคารพาณิชย์กรรมภายในพื้นที่ -ปรับปรุงพัฒนาอาคารพาณิชย์กรรม						↔						-เทศบาลนครภูเก็ต -กรมโยธาธิการและผังเมือง จังหวัดภูเก็ต
๑.๒ โครงการพัฒนาที่อยู่อาศัย -สำรวจข้อมูลพื้นฐานและลักษณะรูปแบบที่อยู่อาศัย ภายในชุมชน -ทำความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการพัฒนาที่อยู่อาศัย -ทำการพัฒนาที่อยู่อาศัย						↔						-เทศบาลนครภูเก็ต -กรมโยธาธิการและผังเมือง จังหวัดภูเก็ต
๒.แผนการจัดการระบบการจราจร			←					→				
๒.๑ โครงการพัฒนาระบบขนส่งทางราง -การกำหนดจุดขึ้น-ลงของสถานีรถไฟฟ้ารางเบา เพื่อให้เกิดความสะดวกต่อการใช้งาน -ออกแบบสถานีรถไฟฟ้ารางเบา เพื่อให้กลมกลืนกับ รูปแบบสถาปัตยกรรมย่านเมืองเก่า -ทำการก่อสร้างสถานีรถไฟฟ้า				↔								-เทศบาลนครภูเก็ต -กรมโยธาธิการและผังเมือง จังหวัดภูเก็ต
๒.๒ โครงการพัฒนาเส้นทางเดินเท้า -สำรวจเส้นทางเดินเท้าและประเมินความเหมาะสม -ปรับปรุงเส้นทาง ทางเดินเท้า และเพิ่มอุปกรณ์ประกอบถนน			↔									-เทศบาลนครภูเก็ต -กรมโยธาธิการและผังเมือง จังหวัดภูเก็ต
๒.๓ โครงการพัฒนาเส้นทางจักรยาน -สำรวจความเห็นชอบจากคนในพื้นที่ -ศึกษาแนวเส้นทางในการสร้างทางจักรยาน -ปรับปรุงเส้นทาง ทางจักรยาน และเพิ่มอุปกรณ์ประกอบถนน			↔		↔							-เทศบาลนครภูเก็ต -กรมโยธาธิการและผังเมือง จังหวัดภูเก็ต

ตารางที่ ๕.๗.๑ แผนระยะเวลาดำเนินการของพื้นที่โครงการ

ข้อเสนอแนะ/โครงการที่จะดำเนินการ	ระยะเวลาในการดำเนินการ ๑๐ ปี										ผู้รับผิดชอบ	
	ระยะสั้น ๓ ปี			ระยะกลาง ๔ ปี				ระยะยาว ๓ ปี				
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐		
๓.แผนการอนุรักษ์พื้นที่ฟู ซิลวัฒนธรรม												
๓.๑ โครงการอนุรักษ์ และฟื้นฟู รูปแบบสถาปัตยกรรมย่านเมืองเก่า -สำรวจและศึกษาข้อมูลเบื้องต้น -สำรวจความคิดเห็นและทำความเข้าใจในการอนุรักษ์และฟื้นฟูรูปแบบ สถาปัตยกรรมย่านเมืองเก่า -การวางแผนกำหนดพื้นที่ในการ อนุรักษ์รูปแบบอาคารและกำหนด มาตรการควบคุมสถาปัตยกรรมละเมิด สถาปัตยกรรม -การประชุมทำประชาพิจารณ์		↔		↔								-เทศบาลนครภูเก็ต -กรมโยธาธิการและผัง เมืองจังหวัดภูเก็ต
๓.๒ โครงการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้วิถี ประมง “กอจ้าน” -จัดตั้งกลุ่มประมงกอจ้าน ผู้ดูแล กลุ่มจากคนในชุมชน -กำหนดพื้นที่ในการสร้างศูนย์การ เรียนรู้ ทำการออกแบบ -ก่อสร้างศูนย์การเรียนรู้		↔		↔								-เทศบาลนครภูเก็ต
๔.แผนการปรับปรุงพื้นที่พุมูมิทัศน์				↔								
๔.๑ โครงการปรับปรุงพื้นที่พุมูมิทัศน์ บริเวณริมคลองบางใหญ่ -การปรับปรุง และพัฒนาพื้นที่สวน สาธารณะให้มีความน่าเข้าไปใช้งาน -ทำการเชื่อมโยงทางน้ำให้เชื่อมต่อกับพื้นที่ท่องเที่ยวใกล้เคียง				↔					↔			-เทศบาลนครภูเก็ต -กรมโยธาธิการและผัง เมืองจังหวัดภูเก็ต
๔.๒ โครงการปรับปรุงพื้นที่พุมูมิทัศน์ พื้นที่ส่วนกลางชุมชน -การใช้พื้นที่รกร้างที่ไม่มีการใช้งาน มาปรับปรุงประโยชน์ต่อคนในชุมชน				↔								-เทศบาลนครภูเก็ต -กรมโยธาธิการและผัง เมืองจังหวัดภูเก็ต
๔.๓ โครงการปรับปรุงพื้นที่พุมูมิทัศน์พื้นที่ สวนที่สาธารณะ -การเปิดพื้นที่เพื่อให้เชื่อมโยงกับ จุดหมายที่สำคัญในพื้นที่ เพื่อสร้าง กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ดีกับคนในพื้นที่									↔			-เทศบาลนครภูเก็ต -กรมโยธาธิการและผัง เมืองจังหวัดภูเก็ต

สรุปบทที่ ๕

โครงการฟื้นฟู และอนุรักษ์ย่านบางเหนียวจังหวัดภูเก็ต เป็นการนำเสนอแนวทางในการพัฒนา โดยการแบ่งขอบเขตพื้นที่ควบคุมรูปแบบสถาปัตยกรรม การฟื้นฟูวิถีชีวิต วัฒนธรรมและประเพณีที่สำคัญ ให้เกิดอัตลักษณ์ของพื้นที่ ทำให้คนจากภายนอกสามารถจดจำและนึกถึงพื้นที่ได้ การพัฒนาระบบโครงข่ายการสัญจรเพื่อให้เกิดการเชื่อมต่อที่สะดวก การฟื้นฟูและพัฒนาพื้นที่สวนสาธารณะ พื้นที่ส่วนกลางภายในชุมชนเพื่อให้คนในพื้นที่มีพื้นที่ส่วนกลางสำหรับทำกิจกรรม การปรับปรุงภูมิทัศน์ของพื้นที่ให้เกิดความสวยงาม เพื่อรองรับการพัฒนาทางด้านการท่องเที่ยว จากการกำหนดรายละเอียดและการออกแบบวางผังโครงการครั้งนี้ เป็นเพียงการหาแนวทางในการการฟื้นฟู และอนุรักษ์ย่านบางเหนียวจังหวัดภูเก็ต เพื่อให้เกิดความเหมาะสมและสามารถนำไปปรับใช้ได้

บทที่ ๖

สรุปข้อเสนอแนะ

๖.๑ สรุปผลการฟื้นฟูและอนุรักษ์พื้นที่โครงการ

โครงการฟื้นฟู และอนุรักษ์ ย่านบางเหนียว จังหวัดภูเก็ต จัดทำขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาและส่งเสริมศักยภาพทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคมของพื้นที่ ดังนี้ การส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นดั้งเดิมในเรื่องของการประมงให้ยังคงอยู่และเห็นถึงความสำคัญ การฟื้นฟูและอนุรักษ์รูปแบบสถาปัตยกรรมที่มีอยู่ในพื้นที่โดยการฟื้นฟูอาคารเดิมที่มีความเสื่อมโทรม ให้มีสภาพอาคารที่แข็งแรงคงทน และมีความสวยงาม ปรับเปลี่ยนรูปแบบการใช้ประโยชน์อาคารให้สามารถดึงดูด และรองรับนักท่องเที่ยวได้มากยิ่งขึ้น เช่น ร้านค้า ร้านอาหาร ร้านกาแฟ แกลลอรี่แสดงรูปภาพหรือประวัติในพื้นที่ โฮมสเตย์ เป็นต้น การแก้ไขปัญหาเรื่องเส้นทางการสัญจรภายในพื้นที่ให้มีความเชื่อมโยง และมีความปลอดภัยมากยิ่งขึ้นเนื่องจากภายในพื้นที่โครงการมีแนวทางการพัฒนาระบบรถไฟฟ้ารางเบาจึงจำเป็นที่จะต้องขยายถนนสายหลักของพื้นที่โครงการ คือ ถนนภูเก็ต ให้เกิดความเหมาะสมต่อการพัฒนาระบบรถไฟฟ้ารางเบา การฟื้นฟูเส้นทางเดินเท้าใต้อาคาร ให้สามารถให้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การเพิ่มเส้นทางจักรยานบริเวณริมคลองบางใหญ่ และทำให้เชื่อมโยงกับจุดขึ้นลงสถานีรถไฟฟ้าภายในพื้นที่ เพื่อให้เกิดความสะดวกสบาย และให้ดึงดูดนักท่องเที่ยว ได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ออกมาเป็น “ ย่านบางเหนียว ถิ่นเมืองเก่า พัฒนาเศรษฐกิจการท่องเที่ยว สู่มืองยั่งยืน ” โดยภายในวิสัยทัศน์นั้นได้กล่าวถึงวิธีการแก้ไขปัญหา และส่งเสริมพื้นที่เพื่อจัดการพื้นที่และนำไปสู่ผังแม่บทที่วางไว้ กล่าวคือ “ย่านบางเหนียว ถิ่นเมืองเก่า” จะเน้นการส่งเสริมวิถีชีวิตดั้งเดิมของคนในพื้นที่เพื่อนำมาฟื้นฟูระบบเศรษฐกิจ โดยดึงเอาเอกลักษณ์ของพื้นที่ทางด้านวัฒนธรรม ประเพณี ที่เป็นที่ยุทธจักรให้คนที่เข้ามาในพื้นที่ได้รู้จัก และจดจำพื้นที่ได้มากยิ่งขึ้นการสร้างแนวทางการส่งเสริมการอนุรักษ์และฟื้นฟูทางด้านรูปแบบสถาปัตยกรรม ทั้งรูปแบบหน้าตาอาคารที่ได้มีการกำหนดไว้และออกมาตรการควบคุม และวิสัยทัศน์ที่กล่าวว่า “พัฒนาเศรษฐกิจการท่องเที่ยว สู่มืองยั่งยืน” เป็นแนวทางในการพัฒนาที่เน้นในเรื่องกิจกรรมในพื้นที่ที่ ทำให้เกิดการดึงดูดคนจากภายนอกเข้ามาในพื้นที่รวมถึงการจัดการทางด้านระบบโครงข่ายการสัญจร และภูมิทัศน์ เพื่อให้พื้นที่ที่มีการเข้าถึงได้อย่างสะดวกและมากยิ่งขึ้น ทำให้ผู้ศึกษาเน้นถึงการสร้างโครงข่ายเพื่อระบบสาธารณะ ทางเดินเท้า ทางจักรยาน และภูมิทัศน์ ในบริเวณพื้นที่เนื่องจากพื้นที่เป็นย่านเมืองเก่าที่ต้องการอนุรักษ์ และรักษาให้คงไว้ อีกทั้งคำนึงถึงความปลอดภัยในการใช้งานของประชาชนทั้งภายในและภายนอกพื้นที่ ส่วนของพื้นที่สาธารณะเพื่อเพิ่มพื้นที่ในการทำกิจกรรมให้มากยิ่งขึ้นเนื่องจากปัจจุบันภายในพื้นที่ยังขาดส่วนที่เป็นพื้นที่ส่วนกลางจึงมีการฟื้นฟูพื้นที่ว่างเปล่าให้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้มากขึ้น สามารถรองรับการใช้งานจากบุคคลและภายในและภายนอกของพื้นที่ได้ ซึ่งจะทำให้เกิดสุนทรียภาพของเมืองที่ดีเป็นแนวทาง นำไปสู่เมืองที่ยั่งยืนด้วยแนวทางการฟื้นฟู และอนุรักษ์ ทางด้านกายภาพ สังคม และเศรษฐกิจ ให้สามารถพึ่งตนเองได้รับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นได้ ตามวิสัยทัศน์ที่ได้วางไว้

๖.๒ แนวทางการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ

๖.๒.๑ มาตรการ และส่วนสนับสนุนทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑) พระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ พ.ศ. ๒๕๔๗ ใน มาตรา ๓๗ กล่าวไว้ว่า การจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่จะต้องสอดคล้องกับหลักการผังเมืองหรือผังเมืองตามกฎหมายว่าด้วยการผังเมืองแล้วแต่กรณี และดำเนินการให้มีสิ่งที่จะเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมตามความเหมาะสมแก่สภาพของชุมชนและการพัฒนาเมืองต่อไปในอนาคต (ที่มา : พระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่)

๒) พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ นำมาใช้เพื่อเสนอให้มีการกำหนด มาตรการควบคุมอาคารด้วยการกำหนดรูปแบบ ขนาด ความสูงของสิ่งปลูกสร้าง ระยะถอยร่น พื้นที่ว่างโดยรอบอาคาร รวมถึงรูปแบบสถาปัตยกรรมท้องถิ่นในบริเวณที่ประกาศเขตอนุรักษ์ และควบคุมสภาพแวดล้อมเพื่อไม่ให้เกิดการก่อสร้างหรือใช้อาคารในรูปแบบที่ไม่เหมาะสม (ที่มา : พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒)

๖.๒.๒ มาตรการส่งเสริมของพื้นที่เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ

๖.๒.๓.๑ มาตรการควบคุมแนวอาคารและรูปแบบสถาปัตยกรรม โดยเป็นแนวทางควบคุมตรงบริเวณพื้นที่ตามแนวเส้นถนน ได้แก่ ถนนภูเก็ต ถนนระ ถนนอ้อมซิมผ่าย ซอยตะกั่วทุ่ง โดยมีแนวทางในการควบคุมประเภทการใช้โหนดอาคารให้มีความสอดคล้องกับรูปแบบสถาปัตยกรรมชิโนโปรตุกีสเดิม ประเภทการใช้รูปแบบหน้าตาอาคารได้แก่ แนวชายคา แนวหลังคา ประตู หน้าต่าง ทางเดินเท้า และการติดตั้งป้าย อ้างอิงจากระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์และเมืองเก่า พ.ศ.๒๕๔๖

๖.๒.๓.๒ มาตรการควบคุมความสูงอาคาร โดยเป็นแนวทางควบคุมบริเวณพื้นที่อาคารที่อยู่ภายในพื้นที่โครงการ ให้มีความสูงไม่เกิน ๑๘ เมตร อ้างอิงจากระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์และเมืองเก่า พ.ศ.๒๕๔๖

๖.๒.๓.๓ มาตรการควบคุมอุปกรณ์ประกอบถนน โดยกำหนดพื้นที่บริเวณตามแนวเส้นถนนทุกเส้นภายในพื้นที่ย่านบางเหนียว เพื่อเสริมสร้างเอกลักษณ์ของพื้นที่ ได้แก่ อุปกรณ์ส่องแสงสว่าง ป้ายบอกชื่อถนน ซอย อุปกรณ์ตกแต่งอาคารพาณิชย์กรรม เช่น การกำหนดขนาดและรูปแบบของป้าย

๖.๒.๓ องค์กรสนับสนุนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- ๑) กรมโยธาธิการและผังเมือง จังหวัดภูเก็ต
- ๒) สำนักงานเทศบาลนครภูเก็ต
- ๓) กรมศิลปากร
- ๔) สมาคมสถาปนิกในพระบรมราชูปถัมภ์

๖.๓ ข้อเสนอแนะในครั้งต่อไป

๑) การกำหนดแนวความคิดของโครงการแต่ละโครงการ และการกำหนดรายละเอียดภายในโครงการควรแสดงให้ชัดเจน

๒) ควรนำเอาจุดเด่นของพื้นที่ออกมาแสดงให้เห็นถึงแนวทางหลักในการฟื้นฟูและอนุรักษ์ของพื้นที่

๓) การออกแบบยังสื่อเห็นไม่ชัดเจน ควรเพิ่มรายละเอียดของงานให้มากขึ้น

๔) รูปด้านในการแสดงลักษณะของพื้นที่ควรเลือกให้เห็นถึงจุดที่สำคัญ และมีรายละเอียดในการฟื้นฟู และการอนุรักษ์ ของพื้นที่โครงการ

๕) ควรระบุรายละเอียดแนวทางในการฟื้นฟูทางเดินเท้า มีแนวทางอย่างไรที่ทำให้ชาวบ้านเห็นด้วยกับการฟื้นฟูครั้งนี้

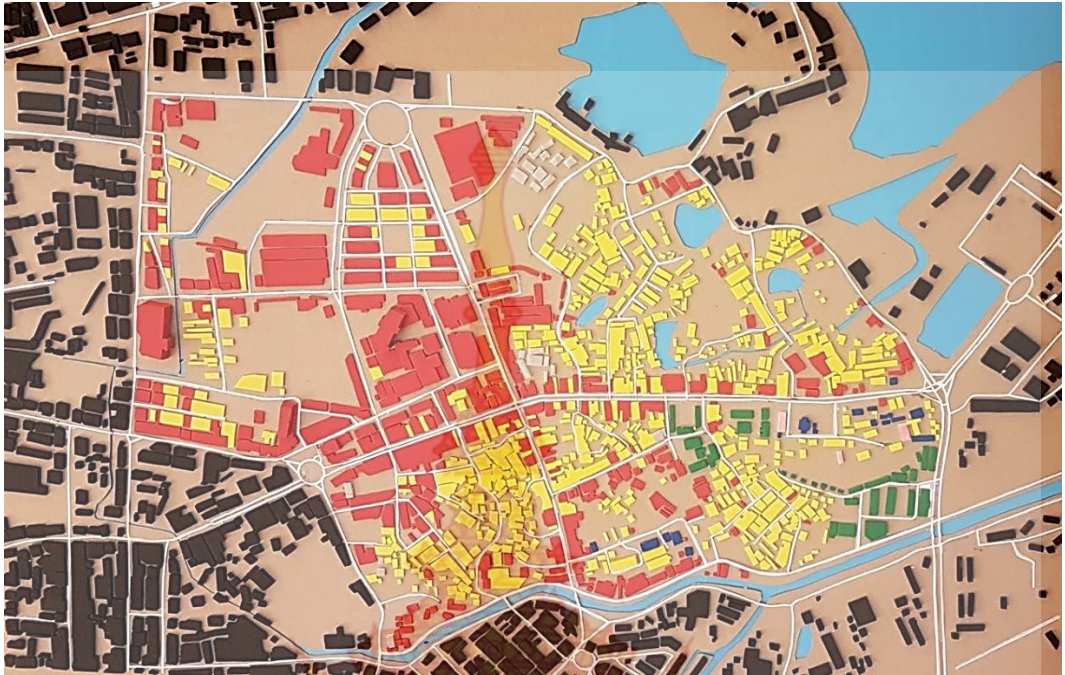
๖) ควรระบุกิจกรรมในการใช้ประโยชน์อาคารแต่ละอาคารให้เห็นว่ามีกิจกรรมอะไรบ้าง สวนไหนที่ต้องทำการพัฒนาหรือเพิ่มกิจกรรมเข้าไป หรือกิจกรรมไหนที่ไม่สมควรกับพื้นที่

๗) ควรใส่รายละเอียดของตัวอาคารซีโนโปรตุกีสให้เห็นชัดเจนโดยแสดงในรูปแบบ ๓ มิติ

ภาคผนวก

ภาพแสดงหุ่นจำลอง mass surrounding มาตรฐาน ๑:๒๕๐๐

ภาพแสดงหุ่นจำลองโครงการ มาตรฐาน ๑:๑๐๐

ภาพแสดงหุ่นจำลองหน้าตาอาคาร

ภาพแสดงมุมมองจากแนวถนนอุทิศ

ภาพแสดงภาพโดยรวมของงาน

ภาพแสดงบรรยากาศการนำเสนอวิทยานิพนธ์

ภาพแสดงบรรยากาศการนำเสนอวิทยานิพนธ์

គម្រោងរៀបចំ និងគ្រប់គ្រង ឃុំស្រែចម្ការ ខេត្តកំពង់ចាម

The Conservation Rehabilitation Committee Boreynew Phnom province
កម្រិតគ្រប់គ្រង ឃុំស្រែចម្ការ ខេត្តកំពង់ចាម

